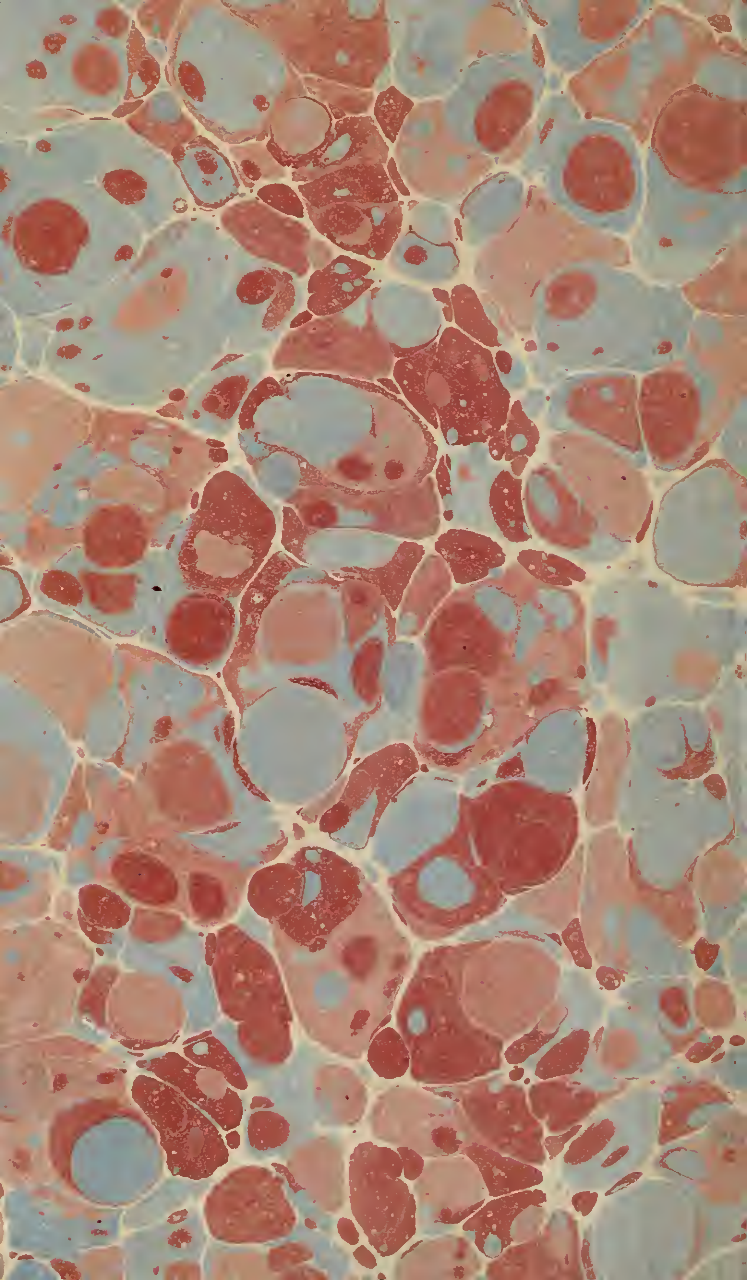
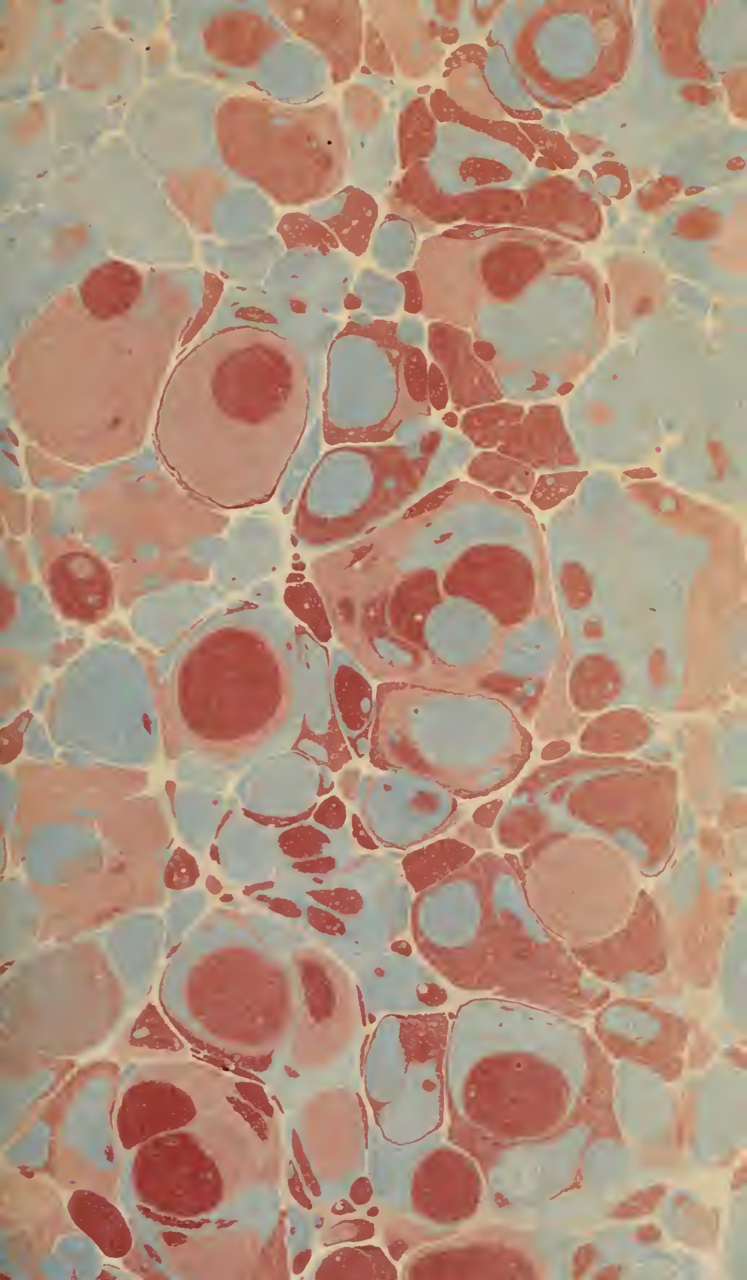

3 1761 07432877 4

KONG HJARNE SKJALD.

KARL GJELLERUP

KONG HJARNE SKJALD

TRAGEDIE

I FEM HANDLINGER

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover).

1893

LIBRARY
FEB 16 1976
UNIVERSITY OF TORONTO

DIREKTEUREN FOR DAGMARTHEATRET

HR. PROFESSOR C. RIIS KNUDSEN

VENLIGST TILEGNET

Oversættelse paa Tydsk frabedes, da Forfatteren selv har besorget en tydsk Originaludgave.

Personer.

Frode Fredegod, Konge i Danmark.
Fridleff, hans Søn.
Hjarne, en Sanger.
Oluf, Herse i Værebro (i Nordsjælland).
Hethe, hans Datter.
Halfdan hin Vise.
Odde, Krigsoverste.
Svend, hans Søn.
Erik Raadsnar.
Rorik hin Kullede.
Uffe Krumryg.
(Høvdinger. Kongens Raad.)
Ingild, Fridleffs Ven.
Ebbe, i Fridleffs Følge.
Sverting, en Sachser.
Ossure, Terne hos Hethe.
Tocke, Oddes Træl, Ossures Broder.
En sachsisk Sendemand.
Harald Menglad.
Thorolf Digre.
(Hofskjalde.)
Vandreren.
Hjalmar, en Smaadreng.
En Fisker.
En Herold.
En Skjoldmo.
En Bersærk.

Bønder, Drabanter, Krigere, Hirdmænd, Trælle.

FØRSTE HANDLING.

Værebro i Nordsjælland. Tilhøire Indgangen til en Hersegaard. Midt i Baggrunden en Stenbro, høit hvælvet over en Aa. Vid Udsigt med fjerne Skove og Høie. Sommereftermiddag, henimod Solnedgang. Ved Indgangen til Gaarden Stenbænke.

FØRSTE OPTRIN.

Oluf Herse og **Odde** samtalende i Forgrunden. **Hethe** staar paa Broen og ser ud, skyggende med Haanden for Øinene.

OLUF.

Vel veed jeg, I er vant at overnatte
i luftigt Telt, ja under aaben Himmel
med Skjold til Pude, dog jeg beder jer
forsmaa mit Hus ei, gjør vort Tag den Ære —

ODDE.

Hvad Ære — herlig Ære! nu omstunder
er jo en ringe Herse mere værd
end Hærens Øverste! det Skjold der ristes
med Lovens Runer overstraaler nu
det bulede og skrammeskaarne. I,

der skifte Lov og Ret, gjør Tidens Gjerning
og gjør den uden Sved; det maa man sige,
I har fuldgode Dage.

OLUF.

I har Ret!
nu da en Guldring ligger aarevis
paa Alfarvei, er der kun lidt at dømme:
en Strid at stille om et Markskjel, høist
en Bøde at bestemme, naar en Gnier
tvertimod Kongens Bud har gjemt sin Skat
bag Laas og Slaa, som om han ei nød godt
af Frode Fredegodes Konge-Vælde.
Men hvad der angaar magsomt Liv har ellers
I Krigsfolk ikke just at klage paa.

ODDE.

Ikke at klage! Hvad! vi Krigsfolk ikke?
I tredive Aar har dette gode Sværd
hængt ved min Side og gjort mindre Nytte
end noget Stegespid! — har ikke smagt
en søllig Draabe Blod, siden det flakte
de nakke-ragede Hyberner-Mænds
døds-viede Hoveder!

OLUF.

Men tredive Aar
har ikke læret end paa Eders Ry,
Herr Odde! vore Fjender hungre næppe
efter en Brad fra dette Stegespid.

ODDE.

Ja smøre En om Munden, kan I, Herse!
Nu, jeg vil se, hvad e d e r s Stegespid
formaar.

(Hethe kommer ned fra Broen.)

OLUF.

En ædel Gjæsteven — hav Tak!
Nu Hethe, seer man dem deroppe fra?

HETHE.

Paa alle Veie hvirvler Støvet gyldent
i Aftensolen; Folket strømmer sammen.
Men Kongens Tog maa straale gyldnere
end Alt hvad jeg har faaet Øie paa.

ODDE.

I vente det for tidlig har jeg sagt.

OLUF.

Det bliver Skumring, før de komme hid
til Værebro. Hvad mener I? jeg tænker,
vi sætte Thinget op til Morgendagen.

ODDE.

Saa tænker I, og tænker feil. Det er
Kong Frodes Skik at sætte Thing i Skumring
og fælde Dom, naar Tjasses Øine see.

OLUF.

Som Kongen vil, han veed hvad tjenligst er,
og Guderne hvad der for ham er tjenligst;
de give, at han mange Aar endnu
maa holde Thing!

HETHE.

Og at han snart maa gjensee
sin Søn, hans Alders Trøst. Har man ei nylig
spurgt Nyt om Fridleff Kongesøn?

ODDE.

Han kjæmper
i Rysland mod Kong Dage, men til Vaaren
ventes han hjem. — Nu maa jeg se dem lidt
paa Fingrene, at ei de kludre der
med Kongeteltet (ud tilhøire, raabende:) Tocke, Knegt!
hvor er du?

OLUF.

Aftnen er kort; de lyse Nætter svandt.

HETHE.

Des kortere der er til Vaar.

OLUF.

Min Datter,
længes ei altfor heftig! den kan skuffe.

HETHE.

Den bringer friske Blade ganske vist
og Fuglesang.

OLUF.

Og Fridleff, traf jeg det?

HETHE
(smiler).

Et Mesterskud var ikke just fornødent,
Skiven var nær og stor.

OLUF.

Ak, Hethelil,
tænk paa at fire Aar kan ændre mangt,
og at man ikke kjæmper blot i Leding.

HETHE.

At kjæmpe med sig selv er ogsaa Kamp,
som Fridleff ei vil sky, hvis Garderike
har skjønne Kvinder. Jeg tør lide paa
hans Troskabsløfte.

OLUF.

Ofte har jeg angret
at jeg har ladet dig saa længe være
i Leire hos din Moster; mange Sløgder
og fine Kunster og god Levemaade
har du jo nemmet flittig nok hos Dronning
Alvildes Hushovmesterinde — men —

HETHE.

Men — gode Fader! hvorfor »men?« jeg beder
glem dette Ord, naar du vil rose mig.

OLUF.

Jeg roser ei hvad du har lært af Fridleff:
en Hersedatter og en Kongesøn —
de to er ei et Par.

HETHE.

Aa, Hjarne Skjald,
der veed saamange gamle Kvad og Frasagn
har ogsaa lært mig Noget: at Kong Gram
sin Tugtemesters Datter tog til Ægte.
Er min Byrd ringere?

OLUF.

Han har vel glemt,
at Gram gav hende siden til sin Ven
Bessus.

HETHE.

Saa give Fridleff mig til Hjarne!
han er den eneste, der huer mig
foruden Fridleff.

OLUF.

Løse Pigelune,
der springer fra een Yderkant til anden!
først Kongesøn og saa — en simpel Sanger,

en Harpeslagere, der trækker om
med Trællene!

HETHE.

Og foiter om med Fyrster!
saa er han jo som skabt for Pigelunet,
er hjemme overalt og intet Steds;
en Sky, der løses op i gylden Solglands
eller pladsker ned som Regn og lædsker Støv.

OLUF.

Jeg ønsker dig, mit Barn, en bedre Støtte,
saa lidt en Betlerstok som Herskerstav:
en Husbond af din egen Stand vil sikrest
gjøre dig lykkelig.

HETHE.

Det er din Ret
at ønske det, men min Ret — glem den ikke.
»Ingen Kvinde skal tvinges imod sin Villie at tage Nogen, men efter sine fri Vilkaar samtykke hvem hende lyster.«

OLUF.

Ei ei, hvor lærd!

HETHE.

Jeg er dog heller ikke
for Intet Hersens Datter! — men pas paa,
det bedste er tilbage: —

»Saa at, dersom Nogen skønt gjører det imod sine Forældres Villie, da skal det ikke vendes.«
Det kalder jeg en Lov! for dens Skyld lever
Kong Frodes Ros til evige Tider frisk
i danske Pigehjerter.

OLUF.

Og med Rette!
for mig var det en Lov, blev det end aldrig
ristet paa Skjold og thinglæst.

HETHE
(kaster sig om hans Hals).

Kjære Fader!

OLUF.

Ja, naar hun faar sin Villie, kan hun kjæle.
Men vi har Andet nu at tage vare:
der strømmer Gjæster sammen. Veiens Støv
vil skylles bort med Mjød.

HETHE.

Den staar længst brygget
og skjolde-dækt. Ei skal de længe tørste.
(Ind i Huset, ved Indgangen hilse de paa flere ankomne Gjæster.)

ANDET OPTRIN.

Tre Bonder fra hoire

FØRSTE BONDE.

Man siger, Kongen er bleven svagere paa de sidste Aar.

ANDEN BONDE.

Da jeg saae ham sidst, taalte han ikke længer at sidde til Hest.

TREDIE BONDE.

Nu kan han heller ikke taale Karmens Rystelse, men reiser kun i sin Bærestol.

FØRSTE BONDE.

Det volder vel det Saar, han fik for tre Aar siden af en vild Ko.

TREDIE BONDE.

Ja, det har der været megen Snak om, men Faa veed bedre Besked derom end jeg, for det skete knap en Fjerdingmil fra min Gaard.

FØRSTE BONDE.

Ja, var der noget sært ved det?

TREDIE BONDE.

Det gik saalunde til. Kongen kjørte langs Stranden og saae en Ko med sin Kalv græsse

paa Strandengen. Han mente, at det var Havnød og befoel sine Folk at omringe dem, at de ikke igjen skulde løbe i Havet. For saadant Havnød er en stor og kostelig Sjeldenhed. Selv steg han ud af Karmen og satte sig i Græsset; da løb denne her' fæle Ko til og stangede Kongen tvert igjennem med hendes Horn.

ANDEN BONDE.

Nogle mener endda, at det var hverken en Ko eller Havnød, men en Hex, og at Kalven var hendes Søn, der havde stjaalet Kongens Guldring paa alfar Vei.

FØRSTE BONDE.

Det kan være troligt nok, og derfor vil Saaret vel heller ikke læges, og han taaler ikke mer at kjøre.

TREDIE BONDE.

En Guds Lykke var det, at Kongen ikke døde af den grimme Vunde, som man frygtede.

FØRSTE BONDE.

Hans Røst er bleven saa spæd, siger man, at han ikke længer kan tale til Folket.

TREDIE BONDE.

Det har sin Rigtighed. Jeg var selv ifjor paa et Kongsthing, — det holdtes sent i Skum-

ringen ligesom her. Halfdan hin Vise stod ret ved Siden af Bærestolen og hældte sit Øre til Kongens Mund og forkyndte os hans Ord.

ANDEN BONDE.

Der er kommen meget Folk sammen, men I kjender vel de fleste, Ingvar Bonde?

FØRSTE BONDE.

Jeg skulde tro det.

TREDIE BONDE.

Hvem mon den Svend er paa Broen, som Folk raaber op til og gantes med? Ja, han har da et Spilleværk paa Ryggen, saa jeg kan skjønne, det er en Legere.

FØRSTE BONDE.

Det et Hjarne Sanger, han kommer tidt her til Værebro. Han er gjæv nok baade til at synge og fortælle. Jeg tænker, vi skal have vor Moro med ham.

ANDEN BONDE.

Der skjænker de Mjød op. Det var ikke ilde, at smage Hersens Bryg.

FØRSTE BONDE.

At skylle Halsen inden Thinget kunde ikke skade.

TREDIE BONDE.

I har kan hænde en Sag at føre, Ingvar?

FØRSTE BONDE.

Vel har jeg det. Men se, der har de faaet Kongeteltet reist.

TREDIE BONDE.

Det maa man se nærmere. Et Pragttelt, kan jeg sige jer, idel Skarlagenstæpper, Gyldenstyksdrætter og Silkeseil.

ANDEN BONDE.

Det er en Gave af Hunekongen.

FØRSTE BONDE.

Ja lur dem dernede, de forstaar det!

De gaa ud tilvenstre og støde i Udkanten af Scenen paa

TOCKE

(der kommer baglænds ind, raabende):

Hal Linen strammere tilvenstre — forsigtig, forsigtig! Troer I, I har fat i Skjødet af et Storseil, I begnævede Hundetampe!

(**Ossure** kommer fra Gaarden.)

OSSURE.

Ei Tocke, hvor du kan bruge Mund!

TOCKE
(kysser hende.)

Paa mange Maader, lille Søster.

OSSURE.

Denne er vel den bedste! Hvordan har du det ellers?

TOCKE.

Saa godt som en Mand kan have det om Aftenen, der til Davre har faaet flere Stokkeslag end der er Fingerbredder paa min Ryg.

OSSURE.

Arme Tocke! var det din Herre Odde, der pryglede dig?

TOCKE.

Min Træl var det ikke, ellers skulde jeg ladet det gaa videre og pryglet min Herre.

OSSURE.

Men hvad gjorde du da? Havde du nogen Balsam at lægge paa din Ryg?

TOCKE.

Visdom lagde jeg paa min Ryg, Visdom er bedre end Plaster. Ser du, sagde jeg, du har frosset gudsjammerlig i Nat, da du maatte overnatte i en vaad Grøft, og med Ondt skal Ondt fordrives. Derpaa tirrede jeg Bjornen

saadan, at da Odde vilde lege med den, bed den ham i Armen.

OSSURE.

Galning, det kunde være kommen dig dyrt at staa.

TOCKE.

Ja, hvis Mester Brun havde sladret, men det fik den ikke Tid til, for Odde stødte sin jernpiggede Stok lige i Hjertet paa den. Hvilket havde to Fordele: for det første har jeg ikke den mer at passe, og for det andet aad jeg til Middag Bjørneskinke, der var saa seig som en Bastsko i Høst, men ellers ligesaa saftig som Noget, jeg i de sidste fjorten Dage har haft mellem Tænder.

OSSURE.

Kom med, saa skal du faa noget Bedre at bide i, og et Krus Mjød har jeg ogsaa sat tilside.

(**Hjarne** er kommen frem i Forgrunden; han staaer alene og ser ud tilvenstre mod Teltet.)

TOCKE.

En flink Skafferske! Men først maa jeg snakke et Ord med Hjarne der; for gammelt Bekjendtskabs Skyld lægger han mig nok et Smædevers om Mundskjænken, hvem jeg skylder en lille Tak —

OSSURE.

Aa Tocke! din Kaadhed skaffer dig tilsidst en Ulykke paa Halsen.

TOCKE.

En Lokke om Halsen, vilde du sige. Naa, skam faa den, der ikke under Bødlen hans Næring. — Velmødt Hjarne Storskjald! kommen langveisfra?

HJARNE.

Saa langveis, som der er fra Nattergalens Krat til Ørnens Bane, Ven Tocke!

TOCKE.

Ei ei! fløi I det i eet Træk?

HJARNE.

Jeg fløi fra en Kvist til en Stub. Den var fuld af alskjøns Krager og Raager, og en sladdertunget Galgenfugl gav sig til at fritte mig ud. Der sidder jeg endnu.

OSSURE.

Det var fuldt ilde Selskab at falde i for saa fin en Sangfugl.

TOCKE.

Og nu gjælder det vel at komme fra den golde Stub til den grønne Gren? tør jeg vædde.

HJARNE.

Vidste jeg kun Veien.

TOCKE.

Fattigfugls Skrig er tidt bedre Varsel end liflige Nattergalekluk, og Daaren véd bedre Vei i sit eget, end Vismand i det Fremmede. Den maa ikke sky sære Stier, som vil finde Lykke ved Hove.

HJARNE.

Søgte jeg Lykken der, maatte jeg have sadlet mit Vid avet, som Amleth sin Fole.

TOCKE.

Baglænds eller forlænds, saa red han dog sit Kongerige op.

HJARNE.

Mit Kongerige —!

OSSURE.

Som han staar og stirrer! — det kalder jeg en sær Gjæst.

HJARNE.

Sidder din Herre Odde endnu syg paa sin Gaard ved Seiersted, eller er han med her i Hofleiren?

TOCKE.

Hvor jeg ser Ulveørene, der venter jeg Ulven.

HJARNE.

Er du Oddes Øren, saa vil jeg ikke tale til dem, for jeg har før faaet et bedsk Svar af Gabet, da jeg vilde synge i Seiersted.

TOCKE

(peger paa Ossure).

Saa tal til disse Hinde-Øren, maa hænde at Svaret da bliver en blidelig Blæden.

HJARNE.

Hvor lider eders Jomfru Hethe, fagre Barn?

TOCKE.

Hvor? i Hjærtet, tænker jeg, hvor alle mandvoxne Møer lide.

OSSURE.

Jer lider hun godt nok, for da hun saae jer staa paa Broen, sagde hun: der er Hjarne Skjald, saa kommer der Sang og Tidkort til Huse. Men nu faar hun selv svare jer.

TREDIE OPTRIN.

Hethe træder hen til **Hjarne** med et fyldt Krystalbæger i Haanden.

HETHE.

Velkommen, Hjarne!

HJARNE
(vender sig, glad overrasket).

Vel er did jeg kommen,
hvor Hethe hilser mig.

HETHE.

Tøm denne Glarkalk,
bredfuld af gammel Mjød — og var det Suttungs,
den dyre Digterdrik, dig gav jeg dog
det Hele glad.

HJARNE.

Det Hele er for lidt: —
del den med mig, da er det Digtermjødden.

HETHE
(drikker og rækker ham).

Hil dig!

HJARNE
(drikker).

Din Bryg er god.

HETHE.

Godvillig skjænker
jeg hvad vort Hus formaar.

HJARNE.

Godvillie tørster
mer end et vindtørt Svælg. Naar Minder drikkes
med Mjøden, bliver Rusen dobbelt stærk.
(Giver Bægeret til Ossure, der fulgt af Tocke gaar ind i Gaarden.)

HETHE.

Jeg drikker Minder med og glemmer gjerne
i saadan Rus, vi er ved Værebro.
I Leirelundens Skygger vandrer jeg
ved Fridleffs Arm, og under Løvet synger
en sjelden Sangfugl — den har Hjarnes Røst.

HJARNE
(bortvendt).

Toner til Andres Elskov — Sangerlod!

HETHE.

Du er forstemt! Eller digter du maaske
et Kvad at hilse Kongen med?

HJARNE.

Jeg kommer
med Bøn og ei med Sang.

HETHE.

I dit Sted, Hjarne,
sang jeg mig heller til en Fingerring,
end bad mig til en Kjede.

HJARNE.

Slig en Kjede
jeg beder om, hvis Ringe ere Dage: —
et Liv — og ei mit eget.

HETHE.

Kongelig
den Gave er — et Liv! men siig mig da,
hvo har forvirket sit?

HJARNE.

Forvirket? Ingen!
og dog har en Uskyldig Strikken alt
om Halsen.

HETHE.

Hvad! her, i Kong Frodes Land?

HJARNE.

Og efter Frodes Lov. En Sachser vog
en Dansk — han bøder rettelig med Livet;
men Loven vil, at tvende Fremmede
skal sone Drab paa et af Landets Børn.
Fordi har Hersen i Tidsvilde ladet
en anden Sachser gribe, og imorgen
ved Solopgang skal begge dø i Galgen.
Mig ynked Staklens Nød, og da jeg hørte,
at Frodes Hofleir kom til Værebro,
iled jeg hid, om det kan lykkes mig
at røre Kongens Sind og redde ham.

HETHE.

Det er dig ligt, du ædle, kjække Mand!
og det vil lykkes.

HJARNE.

Loven er imod
min Sag.

HETHE.

Men du vil bøie Frodes Hu
imod hans egen frygtelige Lov,
som En ved Runegalder tvinger Had
til Elskov eller Storm til stille Veir!

HJARNE.

En høist usikker Trolddomskraft!

HETHE.

Din, Hjarne!
vil virke sikkert nok, naar Fridleff først
paa Frodes Throne sidder; du staar høit
i Gunst hos ham; han lytted altid gjerne
til Hjarnes Raad, helst naar det sindrig svøbt
i Visens Kappe, paa sit Stavrim støttet,
ret som en veiviis Vandrer, som en Gjæst
fra Valhal banked paa og bænked sig
ved Sindets Arne.

HJARNE.

Gjæst! ja stedse Gjæst!
og aldrig Vært! bestandig Bedende,
og aldrig Bydende; en Andens Villie
maa jeg bevæge, hvis min egen ei
skal nøies med at være fromme Ønsker!

HETHE.

Du kan det jo! hvor herligt for en Skjald
at synge Visdom ind i Herskersjælen
og riste Runer i et Konge-Hjerte.

HJARNE.

Ja — herligt for en Skjald! O, var jeg ingen!

HETHE.

Hvad siger du?

HJARNE.

Jeg væmmes ved den Magt,
hvis Overmagt er pjalteskjult i Afmagt.
O ja, jeg veed det vel, en Gang vil kun
i vore Sange disse Konger leve.
Et Kongeord, der ristes ind i Erts,
er rustædt snart og dækt af Edder-Grønt;
men fromme Læber bære let fra Slægt
til Slægt et lidet tonevinget Rim
og slider det ei mer, end Vinden slides
af Foraarsbladene, som den bevæger.
Skjaldskabet er en Lægedom, der sent
igjennem Slægtleds Aarer uformærkt
men overmægtig skaber Blodet om
og renser det, en Sæd, der blomstrer sent
og sætter varig Frugt i milde Sæder.
Langsomt men sikkert vinder Skjalden frem,
hans Plantning grønnes over Gravens Tue;

snelt farer Helt, men styrter ogsaa brat,
og gravsat som hans Vaaben er hans Daad.

HETHE.

Saa er det! og er det dig ikke nok?

HJARNE.

Nei Hethe! om end Suttungs Mjød har sodmet
min Læbe mildt og løst mit Tungebaand:
den flød mig ikke dulmende i Hjertet,
nei, det slaar hidsig, vinberust sit Maal
imøde som en Helts. O Afmagts Kval!
at mægte mere end den Mægtigste,
naar jeg betroer den træge Vandrer, Tiden,
mit Værk, og mindre end den Ringeste,
hvis Hirdsværd er hans Arv, naar jeg vil virke
frisk i det Nu, der lever af min Aande.

HETHE.

Glem disse Tanker, Hjarne! lad os se
paa Kongens Tog.

Mængden, der har været samlet paa Broen og i Nærheden af den, trænges tilbage (imod Forgrunden) af Landsedragere, der komme over Broen (fra venstre). Lurblæserne rykke nu over Broen, spillende en Marsch. En lang Række Bannere, Felttegn og Smaafaner følger. Derefter Offerpræster, Herolder, Hofskjalde og Smaadrenge. Paa den høie Bro silhouetterer Toget sig skarpt mod den røde Aftenhimmel, medens fra venstre Skjæret af det sig nærmende Fakkeltog efterhaanden tiltager.

HJARNE

(umiddelbart efter Hethes Replik).

Ja, jeg vil se og drikke
med Øinene dets Glands som liflig Gift.

(Efter en Pause, under hvilken største Delen af Toget er draget forbi — til Hethe.)

Jeg troer, at mindre denne Sachsers Nød
drev mig herhid end Brynden efter Magt,
der æder om sig i mit Sangerbryst,
som under Græstørvsdækket Mosebranden.
Jeg maatte se — Ansigt til Ansigt — Magten
i denne Oldingskikkelse, der synes
at høre Valhal mere til end Jorden.
Saalænge nogen Levende kan mindes,
var Frodes Navn med Kronen sammenvoxet;
thi før hans Drengehoved fyldte halvt
dens Ring, den svæved om dets gule Krøller,
holdt af usynlig Haand, og hviler nu
paa hvide Lokker, tynget fast ved Vægten
af tvende hundred mindre Kroner, hvilke
med mægtig Haand han fæstned til dens Kreds.
Jeg maatte se den Konge over Konger
og Folkegud — —

HETHE

(pegende ud tilvenstre).

Der ser du ham!

Under Slutningen af Hjarnes Replik ere Fakkelbærerne draget over Broen. Nogle af dem have besat den.

HJARNE

(speidende).

Ja, ja!

Som Nordlys over Vintersneen, flakker
over det hvide Hoved Fakkelskjær.

Kong **Frodes** Bærestol bevæger sig langsomt over Broen, baaren af hvidklædte Trælle. Den gamle Frode sidder dybt tilbagesunken i purpurne, guldfryndsede Puder. Efter Bærestolen følge Høvdingerne **Halfdan, Odde, Svend, Erik, Rörik** og **Uffe**, derefter Hofsinder og Hirdmænd. Jublende Tilraab af Mængden, som nu er trængt tættere sammen paa Scenen, saa at kun den yderste Forgrund er nogenlunde fri.

HJARNE.

Ja, se ham kan den skuelystne Hob
saavel som jeg og gabe maallost, eller
raabe sig hæs og kaste Huerne
mod Sky; men jeg er kommen for at træde
frem for ham, frem i mod ham, kjæmpe med ham,
om jeg hans Villie under min kan bøie
og tvinge den at knuse eget Værk.

FJERDE OPTRIN.

Hofskjaldene **Harald Menglad** og **Thorolf Digre** trænge sig frem gjennem Mængden.

THOROLF.

Puh! saadan en Trængsel!

HARALD.

Det halve Nordsjælland har givet Møde, troer jeg.

THOROLF.

Du skal se, her kan vi faa Lov at staa ret op og ned til Morgengry, for det ser ikke ud

til at være et af de Thing, der gjøres af paa en Timestid.

HARALD.

En fordømt Skik med disse Nattething!

THOROLF.

Det maa du nok sige. Natten er sat af naadige Magter for Mænd til at svire i —

HARALD.

— eller til at lege med Linklædte —

THOROLF.

Rigtig! for enhver Ting har to Sider, men en tredie er der ikke uden for Sovehjerter. Men hvad det angaar at holde Thing om Natten, — ja hvis det ikke var Kong Frode, der havde bestemt det, saa vilde jeg sige, at intet Menneske er faldet paa en dummere Tanke.

HARALD.

Mellem os sagt, jeg troer at Kongen paa de sidste Aar begynder at gaa i Barndommen.

THOROLF.

Ha ha! som Barn kom han paa Thronen, skulde han ogsaa ende der som Barn? det lod der sig lægge en Skjemtevise om, hvis man ikke var Hofskjald.

HARALD

(peger paa Hjarne, der staar i Forgrunden tilvenstre halvt bortvendt).

Der staar en graa Sangfugl, som aldrig ser ud til at have siddet i Guldbur, giv du ham dit Vise-Emne.

THOROLF

(høirøstet, idet han gaar hen til Hjarne).

Ei ei! det landlige Sangerlav ogsaa mødt op! (slaar ham paa Skulderen.) Velmødt, Bro'erlil! det skal vel være en Væddekamp mellem hjemmebagte Viser og Hofkvad.

HJARNE

(vender sig).

Nei, Thorolf, den vil vi opsætte, til Fridleff kommer hjem fra Garderike.

THOROLF.

Hvad — Hjarne?

HARALD.

I gamle Brages Navn, hvor har Guderne haft dig henne, siden vi saaes i Leire?

HJARNE.

Sommetider i Regn og sommetider i Solskin, men sjelden i Fakkelglands eller Kjerteskjær.

HARALD.

Ja det kjendes paa Koften, at den har været baade i Sol og Regn.

THOROLF.

Ha, ha! Gaaet i Skole hos Sangfuglene, kan jeg skjønne.

HJARNE.

Ja, og det er den dyreste Sangerskole, jeg kjender.

HARALD.

Hvad er det for en Spidsfindighed?

HJARNE.

For den koster Noget, som Ingen kan skaffe sig.

THOROLF.

Hvad er det da?

HJARNE.

Et aabent Øre.

HARALD.

Aabenmundethed har du ikke mistet, siden vi skiltes. Det var ellers lystige Dage i Leire med Fridleff.

THOROLF.

Naa og Nætterne, dem holdt vi ikke Thing i. Ei, ei Hjarne! du er heller ikke ammet op med Skummemælk. Jeg vil aldrig være ærlig om du ikke sang bedst, naar du var drukken, men saa sang du ogsaa, saa at Haarene reiste sig paa Hovedet af En.

HARALD.

Ha, ha! kan du huske den Vise, som behagede Fridleff saa meget, hvor du rimede Hjelm paa Jætte — skjondt Hjelm begynder med H og Jætte med J —?

THOROLF.

Ja og hvor du havde sat en Stavelse, der var saa lang som Harald, hvor der skulde staa en, der var saa kort som jeg — og i een Linie var der to Stavelser for mange og ingen af dem kunde sløifes —

HJARNE.

Ja vel — hvad mon det var for en Vise?

HARALD.

Aa, det husker jeg godt. Det var en om den forelskede Odin, hvem en Jættemo har sat Stevne. Men da han saa kommer om Natten, er alle Huskarlene oppe og jager ham paa Porten.

THOROLF.

Ja og Slutningen — den var det bedste. For da han kommer igjen, finder han virkelig Pigebarnet i Sengen, men hun har bundet en stor glubsk Hund ved Stolpen, saa Alfader maa sjokke af igjen.

(De le begge.)

HJARNE.

Det maa være velsignet med saadan en Hukommelse, for jeg vil være hængt, om jeg kan huske andet af jeres Kvad, end at Rim og Stavelser altid var i Orden.

(Han gaar ind iblandt Mængden.)

THOROLF.

Jeg vil aldrig drikke mig en ærlig Rus mer, om den Skalk ikke gjør Nar af os lige op i vores aabne Øine!

HARALD.

Saa har jeg godt Haab om endnu mangen Gang at se dig rave.

THOROLF.

Saa du mærkede det ogsaa?

HARALD.

Ja men ingen fler, saa han har skudt sine Pile bort i Luften. Vi vil haane ham, naar Alle hører derpaa.

THOROLF.

Min Tro, det vil vi, de skal vælte sig af Latter skal de, eller gid jeg aldrig mer maa sige »Vinskib« for »Bæger« eller kunne finde et Stavrim!

DRABANTER

(trænge Mængden tilside).

Plads! til Side! bort fra Thingkredsen.

Slutningen af Toget er under dette Optrin passeret over Broen, der besættes af Drabanter og Fakkelbærere. Kongens Bærestol er bleven sat midt paa Scenen i Mellemgrunden, foran Broen. Trællene blive liggende paa Knæ i en Række foran Bærestolen. **Halfdan den Vise** staar ved Kongens høire Side, de andre Høvdinger bag Bærestolen. Hirden i en Halvkreds bagest. — Mængden er trængt tilbage, saaledes at der danner sig en vid Kreds, der aabner sig mod Tilskuerne.

(Hornsignaler.)

HEROLDEN

(træder frem).

Stille paa Thinge! Oluf Herse taler.

OLUF

(træder frem i Kredsen).

Jeg, Oluf Ingeson, ved Kongens Naade
Herse i Værebro, har stevnet jer,
I gode danske Mænd og Borgere,
til Thing paa derom tilsendt høi Befaling
af Danmarks Drot, Frode hin Fredegode,
som efter fire Aars Forløb benaader
vor Egn ved her at slaa sin Hofleir op.
Thi skjøndt den høie Alder, Guderne

har skjenket Kongen, gjorde det naturligt,
at han sin Hvile nød i Leires Kongsgaard,
saa vil hans overvættes Fader-Omsorg
dog ingenlunde lade ham betænke
sin egen Mag og Gammen, men hans Telt
er idelig paa Vandring gjennem Riget,
at Landets Børn maa intet Sted for længe
Velsignelsen af Kongens Aasyn savne,
og Alt kan prøves af hans Herskerblik.
Thi hilser ham med undersaatlig Hyldest.

(Fanfare.)

Raab:

Hil Danmarks Konge, Frode Fredegod!

OLUF.

Saa er ved mine Bud i rette Tid
indvarslet og indviet ved kongelig
Nærværelse Kongsthinget lovlig sat.

(Hornsignaler.)

HEROLD.

Hvo der en Klage har og Kjæremaal,
om han er Frimand og af Landets Børn,
han træde frem — Kong Frode hører ham.

FØRSTE BONDE.

Jeg, Ingvar Bonde, her af Værebro,
jeg fører Kjæremaal imod min Nabo,

Hans Erikson, om en Lod Jord, den han
har rænkefuldt frapløiet mig og røvet.

OLUF.

Har Nogen Sag at føre, der gaar forud,
for denne Jordlod-Strid — han melde sig!

HJARNE.

Jeg, Hjarne Sanger, Haralds Søn, begjærer
at høres i en Sag om Liv og Død.

OLUF.

Liv gaar for Eiendom. Sangeren Hjarne
skal høres først. —

HEROLD.

Stilhed i Kongens Navn!
Tal Hjarne — Kongen hører.

HJARNE.

Store Drot,
Danmarks og Nordens Lys —

EN MAND
(paa Broen).

Hør mig, hør mig!

OLUF.

Hvo bryder Thingets Ro!

MANDEN PAA BROEN.

Hør mig, Kong Frode!
hører mig, danske Mænd, før alle Andre!

OLUF.

Drabanter, griber denne frække Skalk,
han skal i Taarnet lære Agtelse
for Drot og Thing. —

MANDEN PAA BROEN.

Først hører mig, og saa —
skjærer min Tunge ud og kaster den
for Svinene, hvis ikke mine Ord
gjør jer for andre Sager døv, som Torden
Vognrummel overdøver.

STEMMER MELLEM HVERANDRE.

Hør ham! Tys!
Fjender i Landet? Strandhug?

ODDE
(til Kong Frode).

Herre, Konge!
Jeg lugter Blod i dette Budskab, hør ham.

HALFDAN
(efter at have talt med Kongen).

Mand, du tør tale. Skjælv, hvis du har pralet.
Drabanter, stiller ham for Kongens Aasyn.

MANDEN.

Nei, lad min Stemme fra en useet Mund
til Kongens Øre naa, som om den kom
fra Himlens eller Jordens Dyb og ei
fra Menneskelæber; her paa Broen lad
mig raabe, som om denne klare Aa
var hin forfærdelige Strøm, der hvirvler
med Sværd og Knive: Underverdens-Klang
er i min Røst, Hels Aande i mit Bud: —
Falden, falden er Fridleff Frodesøn,
hans Hær er spredt og Rysserkongen praler,
at al den Skat han vil til Danmark skikke,
er Kongesønnens Hoved.

(Ve-Raab. Langvarig Tumult.)

HALFDAN.

I danske Mænd! Ei saa! Viis eders Danskhed!
lad Tavshed være Sjælens Sørgedragt
med mandig Taare kun til prunkløst Smykke!
Thi se, af dette Rædselsbudskab ramt
er eders gamle Drot i Afmagt sunken;
vel ham! thi uden Tvivl har den betrængte
Natur, der mærked, at dens Oldingekraft
ei kunde modstaa denne altfor bratte
og trøstesløse Sorg, søgt Tilflugtssted
i smertefri og glemselsdulmet Dvale
og lukket Sandsernes Porte efter sig.
Derfor — bank ikke paa med Raab og Jammer,
at ei, før selv den føler Kraft dertil,

hans Sjæl skal kaldes voldelig tilbage
til goldt, sønneløst Liv paa Gravens Rand.

OLUF.

Thinget er hævet!

HEROLD.

Plads for Kongens Tog!

(Forsamlingen opløser sig. Kongens Bærestol bæres ud tilvenstre, fulgt af **Høvdingerne** og **Hirdmændene.**)

FEMTE OPTRIN.

Tocke og **Hjarne** komme frem i Forgrunden.

HJARNE.

Du kan, hvis blot du vil.

TOCKE.

Det gjælder Halsen.

HJARNE.

Ja hans — og min.

TOCKE.

Og min, som er mig nærmest
— saa nær, at jeg har megen Godhed for den.

HJARNE.

Jeg giver dig mit Ord, at jeg skal ikke forraade dig, hvis det gaar galt: ifald det lykkes — Sachseren er rig, han vil belønne dig.

TOCKE.

Det Sidste lod sig høre.

HJARNE.

Du vil?

TOCKE.

Alt vel betænkt: — jeg skaffer dig derind. Træf mig bag Teltet, under Tjørnen.

(ud tilvenstre.)

HETHE

(reiser sig fra en Bænk ved Indgangen til Huset, træder hen til Hjarne).

Hvad vil du, Hjarne?

HJARNE.

Hethe! er du her? du hørte, hvad vi talte?

HETHE.

Paa Bænken laa jeg — halvt afmægtig —

HJARNE

(griber hendes Haand).

Arme!

Hvad har du mistet!

HETHE.

Raab og høilyd Tale
tæt ved mig hørte jeg, som om det lød
langt borte fra, og Intet skjelned jeg;
det dyssed mig kun dybere i Dvale.
Din Stemme, skjøndt den hvisked ganske sagte,
har vakt mig strax. Hjarne, hvad har du for?

HJARNE.

Udføre hvad jeg kom for.

HETHE.

Du vil trænge
i Kongeteltet ind — ved Trællens Hjelp?

HJARNE.

Og kaste mig for Kongens Fod.

HETHE.

Forvovne!
de dræbe dig!

HJARNE.

Hvad ligger der for Vægt
paa Hjarnes Liv?

HETHE.

Hvad ligger der for Vægt
paa denne Sachsers Liv? hvad er det dig?

HJARNE.
En Handling er det mig. Nu skal det kjendes,
om jeg kan mer end synge.

HETHE.
Hør mig, Hjarne!
jeg beder dig — jeg Hethe — bønlig beder
jeg dig, træng ikke ind til Kongen nu,
det er en halsløs Gjerning, opgiv den
og lev!

HJARNE.
Saa er mit Liv dig dyrebart?

HETHE.
Hvor kan jeg ligegyldig se det spildt?

HJARNE.
Hvorfor ei — naar du just har mistet ham,
som Sjælen hang ved?

HETHE.
Skal paa samme Dag
jeg miste ham og dig, som var os begge
saa kjær?

HJARNE.
Hvor kjær? Han havde sikkert glemt mig!
saa burde du — og vil det.

HETHE.
Glemme!

HJARNE.

Taarer —
for min Skyld? Hethe! lad mig kysse dem
af dine Hænder, som en tørstig Hjort,
til Døde hidset, slikker Morgendugg
af Bladene og lever — nei fra Øiet,
fra Kilden selv vil denne Livsens Væde
jeg drikke —

HETHE.

Slip mig, Hjarne! — raser du?

HJARNE.

De er jo mine, vakt af mig, udgydt'
for mig — eller græder du for Fridleff?

HETHE.

Nei!
for Fridleff havde Øiet ingen Taarer,
i Brystet hulked Hjertet tavs sin Graad.

HJARNE.

Bort, vamle Salt — for godtkjøbs til at krydre
en Ret ved Fridleffs Gravøl, men godt nok
til mit!

HETHE.

Troer du? Naar Kongevagten slæber
dit gjennemstungne Lig af Teltet ud,
vil Hethe ikke græde — taareløs

og stum vil jeg med mine Terner tvætte
dets Vunder rene, hylle det i Lin,
og naar den simple Sangergrav er tuet,
gaa bort som En, hvis Armod Intet har
at miste mer.

HJARNE.

Ak Hethe, er du mig
saa god? Sælsomme Pige! veed du ogsaa,
hvor kjær jeg har dig? — hvis jeg ei, fra først
vi mødtes, havde æret i din Skjønhed
en Kongesøns udkaarne Brud — forlængst
var Hjarne bleven dig en ydmyg Beiler.

HETHE.

Har du mig kjær, saa kast ei Livet bort.

HJARNE.

Har du mig kjær, da hav mig kjærere,
naar du har set, at jeg er Elskov værd;
det er kun den, der vil af al sin Villie,
som gaar med fuld-god Villie Elskovs Vei,
med fuld-ond Villie Hadets, sættende
sit Liv ind, hvor det gjælder; saa vil jeg —
thi hold mig ei tilbage! Denne Sag
tog jeg mig paa og fører den til Ende
eller gaar til Grunde. — Tocke venter mig,
ei tør jeg spilde Tid. Lev vel!

HETHE.

Far vel!
og alle gode Vætter skjærme dig! —

(Hjarne gaar ud tilvenstre, Hethe ind i Gaarden.)

HARALD HIN MENGLADE
(kommer frem i Forgrunden tilvenstre, grublende):

Ormens Leies Øder
Odderhjemmet pløied —

Ja! han havde et fyrsteligt Sind og spared ikke paa Guldet, det skal siges til hans Pris.

THOROLF DIGRE
(tilhøire, ligeledes):

Vinens Skib mod skarpe
Gumme-Skjær han styred —

for han var en glad Svend var Fridleff, og kunde stikke en Del under Koften, det skal mindes ved hans Grav. Den Aften før Ryssertoget havde han hartad drukket mig under Bordet.

HALFDAN.

— Garderike gjæste
Freias Graads Løg vilde —

Aha! »Freias Graads Løg«, den der faar Guldet til at rinde — saadan en Kjending gjor den Øltønde mig ikke efter!

THOROLF.

— svor at svare Rysser
rapt med Sværdets Tunge —

Jeg gad dog se om den Spradebasse kan rime mig den over.

HALFDAN

(gaar fremad, slaar Takt med Haanden).

Ormens Leies Øder —

THOROLF

(ligesaa).

Vinens Skib mod skarpe —

(de støde Panderne sammen.)

HARALD.

Hov! Se jer for, Mand!

THOROLF.

Hvad! Harald.

HALFDAN.

Er det dig! Du gaar i dybe Tanker — det er vel allerede Fridleffs Drapa, de gjælde?

THOROLF.

Hvor vil du hen? Jeg er saa betagen af Sorg, at jeg ikke kan tænke paa Rim og Kjendinger — sligt kommer først, naar Sindsbevægelsen har sat sig.

HALFDAN.

Ligedan gaar det mig. Hvilket Tab! En saadan Fyrste!

THOROLF.

Saa gjæv i Gildesalen!

HALFDAN.

Saa rundhaandet Ringebryder!

THOROLF.

Men een Feil havde han. Det er ubegribeligt, at han kunde bryde sig saa meget om denne Hjarnes Viser.

HALFDAN.

Han var saa ung, Kunsten var ikke gaaet op for ham.

THOROLF.

Sandt! nu har han nok faaet bedre Smag.

HALFDAN.

Nu lytter han i Valhal til Brages Kvad.

THOROLF.

Det minder mig om Bragebægret, som vi skulde drikke ved hans Gravøl. Jeg haaber da, at Rysserkongen holder sit Løfte og sender os hans Hoved, at det kan hvile i dansk Jord og der kan blive holdt et ordentligt Gravøl.

HARALD.

Det vil han nok gjore — hvis der da ellers er Noget om det Hele.

THOROLF.

Hvordan det?

HARALD.

Man har for hort at en Mand, der var meldt dod, er kommen tilsyne igjen. Jeg vil i alt Fald vente med mit Drapa, til der er sikkrere Efterretning.

THOROLF.

Ja, jeg min Tro med. Iovrigt saae jeg at Budet blev fort til Kongeteltet for at forhøres af Høvdingerne, saa det vil snart give sig, om han er at lide paa.

HARALD.

Hvad om vi imidlertid drak et Mindebæger for ham, enten han nu er levende eller dod.

THOROLF.

Det vil vi! Vi begyndte med at drikke Skaller — ha, ha! nu vil vi drikke Skaaler — bredfulde Skaaler, det har han ærlig fortjent, den gjæve Gut!

(gaar henimod Gaarden.)

HALFDAN
(for sig).

Kommer han først til Bægret, saa gad jeg se det Drapa, han skriver imorgen.
(gaar forbi ham ind i Huset.)

THOROLF.

Faa Skam, om jeg ikke skal drikke ham saadan paa Pelsen, at han imorgen ikke kan rime to Viseord sammen.
(ind i Huset.)

KONGETELTET.

Kong Frode sidder i en Armstol tilhøire; paa et lille Bord ved Siden af ham ligger Kronen og Sværdet. Teltet er urolig belyst af Røgelse-Ild, der brænder i gyldne Pander, baarne af høie Trefødder. — Tilvenstre et Forhæng, der adskiller en snever, mørk Sidegang fra det øvrige Telt. Indgangen i Baggrunden lukket af folderige Forhæng med gyldne Snore og Kvaster. Barbarisk Pragt.

SJETTE OPTRIN.

HJARNE
(kommer frem i Sidegangen tilvenstre og ser forsigtig ind i Teltet).

Hans Afmagt varer ved. Eller sover han?
Drømmer maaske! . . . . Den Kongeskikkelse,
der viser sig for mit formastelige,

indsmuglede Blik — den er kan hænde nu
en ode Borg, forladt af sin Beboer —
saaledes ser den ud — og Frode selv
et sorgløst Barn, hvis Bjælde-Rangle er
ham mere værd end denne gyldne Krone.
Hvor sælsomt glimrer den, hvor lokkende!
Man siger: »Danmarks Krone tung at bære«.
Naar Frodes Sjæl da vender hjem og vaagner
i dette Oldinglegem op og griber
Guldkronen — mon den glædes da ved Byttet?
Mon ei den ønsker sig sit Legetøi
og Drømmens Barnesind tilbage atter?
Men jeg — jeg er et Barn, der gjerne kasted
min Rangle, denne klingre Strengeleg,
for Kronen hist, den tyngende, at gribe.
Odin, vor fælleds Fader! Skjalde-Gud
og Konge-As! se dette Liv, saa ungt,
saa rigt paa Krav og Kræfter, som en Glød,
der med en Stormvind bag sig, foran har
en uoverskuelig Fyrreskov og fænger
i soltørt Kvas og harpix-mættet Ved —!
og denne Glød forlod jeg for at vorde
den Smule Flamme hist, der flakker mat
i brusten Skaal og trues af hvert Vindtræk;
med Frode bytted jeg for med hans Magt
at herske blot en Dag, selv kun en Time.
Ja herske! Svimlende er denne Tanke! —
Hvor sælsomt! Luften selv i Kongeteltet
gjør svimmel, og man aander saa beklemt.

Det er vel denne blaalige Røg, der kruser
sig knitrende fra hine gyldne Pander —
nu mærker jeg den først — som Taage breder
i tynde Lag den sig paa tvers i Rummet,
vellugtende — ja, men jeg veed ei ret,
man bliver hjertesyg. Hvi skal der røges
for Kongen ret som for et Gudebilled?
Ja, som et Gudebilled ser han ud,
skaaret i Træ, i brunt, ormstukket Træ,
med paasat Skjæg og Haar — fast ræddes jeg;
jeg havde ikke tænkt mig ham saa gammel.
Det er den Røg og Dunst, der flimrer mig
for Øiet og gjør Alt saa hæsligt. — Ah —
rørte han sig? nei, men han ser herhen —
han stirrer paa mig, troer jeg, — han er vaagnet —

(han knæler.)

Fredsæle Frode! Skjoldungestammens Krone,
Du, der for os er som en jordisk Odin,
en Fader, en Beskytter og en Drot!
Lad ei din Vrede knuse mig, om end
jeg synes dig formastelig og fræk,
thi ikke egen Sag har ført mig hid,
men fremmed Nød, der raabte efter Naade,
Uskyld, der kaldte paa Retfærdighed — — —

(han tier og ser ængstelig op.)

O, Herre Konge, kom din Undersaat,
din Træl til Hjælp — til Jorden knuger mig
din frygtelige Stilhed — blot et Blik,
et naadigt Vink, at du tilgiver mig,
naar jeg din hellige Ensomhed har brudt — —

(lytter og speider.)

Han hører ikke! var det Blændværk nys,
at han betragted mig?

(reiser sig og gaar et Par Skridt nærmere.)

Han sover trygt.
Tør jeg da vække ham? Jeg maa — jeg vil!

(gaar hurtig hen og griber knælende hans Haand.)

Min Herre og min Drot!

(springer op og slipper Haanden, der falder slapt ned.)

I Guder — død!

(betragter ham — farer sammen med pludselig Rædsel og Afsky.)

et Lig — et Aadsel — Rædsel! ja, et Aadsel,
kunstig bevaret mod Forraadnelse —
skjændigt, afskyeligt Bedrag!

(idet han træder tilbage, vælter han en af Kandelabrerne, der falder om med tung Metalklang og slukkes).

SYVENDE OPTRIN.

Svend Oddeson styrter ind ad en skjult Indgang i Væggen tilhøire; ham følge strax efter **Erik Raadsnar, Odde, Halfdan hin Vise, Rorik hin Kullede** og **Uffe Krumryg**, den sidste med en Fakkel.

SVEND.

Hvem der?
Forræderi! du Frække!

(drager sit Sværd.)

HJARNE

(griber Kongens Sværd og trækker sig tilbage mod Sidegangen (i Forgrunden tilvenstre) værgende sig mod Svend og derefter ogsaa mod Erik og Odde).

Tag mit Liv
men ikke værgeløst og ei forgjæves

spildt — for jeg raaber eders nedrige
Bedrag for Folket ud, jeg kalder Vagten
og blotter jer, før Jern har gjort mig stum!

UFFE KRUMRYG
(løfter Faklen).

Ned med ham, før han skriger.

HJARNE.

Hjælp! Drabanter!

(river et Drapperi ned, som Erik og Odde hildes i; Hjarne har naaet den snevre Sidegang og forsvarer sig der mod Svend.)

HALFDAN
(træder imellem, just som Odde og Erik atter styrte frem mod Hjarne).

Sværdene ned!

ODDE.

Hvad! I beskytter ham?

HALFDAN.

Vil I besmitte denne Helligdom
med Blod?

HJARNE
(trodsig).

Med Lig er den besmittet — tvi jer!
Krontyve! I har myrdet Kongemagten!
Af Danmarks største Konge har I gjort
en Dukke til jert Brug, et Fugleskræmsel,
for skjult af det at kunne herske selv.

HALFDAN.

Hvem er du, unge Mand?

HJARNE.

Hjarne, en Sanger.

HALFDAN.

Du taler hastige Ord og har din Dom
ved Haanden, fældet efter flygtigt Blik,
som Ungdom har for Skik og Skjalde mest,
der ældes sent. Dog da din Vredes Strøm
synes at vælde op af ædelt Muld,
saa vil min Alder dig til Regnskab staa;
thi hvad et sindigt Ord i rette Stund
kan vinde, skal ei Sværdet lægge øde.

ERIK.

Betænk — han vil forraade os.

ODDE.

Han dø!

HALFDAN
(med Værdighed).

Hvad er her at forraade eller skjule?
(til Hjarne:)
Kjender du mig?

HJARNE.

Halfdan den Vise kjende
og ære Alle.

HALFDAN.

Trende Aar er ledne
siden den store Drot, min gode Herre,
ved rædsom Bratdød, voldet af en Hex
i Koham, reves bort fra Herredommet.
Hans Søn var fjernt i Leding — uvist hvor.
Da frygted Rigets Stormænd svart, at hvis
den store Konges Død blev kundbar, vilde
i Riget alle Tugtens Baand og Tømmer,
der sammenholdtes af hans Herskerhaand,
løsnes, og Underkongerne, to-hundred
og mer i Tal, formastelig bekjæmpe
den Krone, de var Skat og Følge skyldig.
I denne Nød fandt vi det ene Raad,
der har indtil i Dag sin Prøve staaet —
ei for at herske egenraadig selv
men for at styre i det kjendte Spor,
som Frodes kyndige Haand os leded i,
at selv han kunde herske end, skjøndt død,
ved os, hans Værktøi, til en Gang hans Søn
tilbagevendte og af vore Hænder
tog Riget, som hans Fader efterlod det.

ODDE.

Dog nu er Fridleffs Død os meldt.

SVEND.

Besvoret
af Øienvidne.

RØRIK.

Ingen Tvivl er mulig.

ODDE.

Nu maa den ledige Throne dog besættes.

HALFDAN.

Saa mener ogsaa jeg. I trende Aar
var denne Hemmelighed dybt bevaret
som bag et Trylleslor; og nu, mens end
hint Sorgebudskab ringer i vort Øre,
rives det sonder af en Sangerhaand,
som var det Kvinde-Tant. Hvo kan betvivle,
at dette er et Tegn fra Guderne?
Saa lader nu de Sørgetoner klage,
som ei i hundred Aar har Gjenklang vakt
i danske Hjerter: — lader flux de krumme
Uroxehorn og vundne Muslingsnekker,
hvis Perlehuler rumme Dybets Brusen,
Krigstrommer og sværdslagent Skjolde-Malm
forkynde dette Folk en Konges Død.

(Uffe Krumryg gaar ud.)

Og mens de barske Toner mane os
om dette Ansvars Tyngde, vil vi raadslaa
om Frodes Efterfolger.

ERIK RAADSNAR.

Vi er En
for mange her.

SVEND.

Sanger, forføi dig bort,
og pris din Lykke, at du selv kan gaa: —
Hvis du en Aften før var trængt herind,
da havde Kongen smittet dig med Døden.

HJARNE.

Ærværdige Mænd! tilgiv mig, at jeg slynged
saa hadske Ord mod jer, mod Rigets Støtter!
Hvor dybt beskjæmmet staar jeg! og endda
en Bøn jeg vover: lad mig være Vidne
til eders Raadslagning, at mine Kvad
kan bringe eders Pris for Folkets Øre
og synge eders Lov, ei som saa tidt
det sker: med vage Vendinger, som røbe
den Uindviede; nei kjækt, som En,
der veed med Øinene hvad Læben kvæder.
Maa hænde ogsaa, at mit ringe Raad
som Skaffer kan jer Visdom gaa til Haande;
thi hvad der rører sig i Folkets Sind
veed jeg, der med en Sangers lette Fjed
gaar ud og ind i Hal og Fæstehytte.

ODDE.

Et Skjalde-Raad! det er nok værd at bukke
sig efter!

HJARNE
(spydig).

I skal faa det staaende.

(Odde vender sig med en heftig Bevægelse til Halfdan. Hjarne trækker sig tilbage til Teltets Baggrund. Svend, Erik og Rorik i Forgrunden.)

SVEND.

Det er betænkeligt!

ERIK.

Hvad skal man gjøre?
først har man skaanet ham, nu maa han føies.

RØRIK.

Den Grønskolling! han har os i sin Magt.

SVEND.

Vor Hemmelighed veed han; han kan sværte
eller forgylde os, som han har Lyst.

ERIK.

Og er sig det bevidst! hvor kry han svared
din Fader, Svend!

ODDE

(der sammen med Halfdan er traadt hen til dem, — til Halfdan).

Der har vi Frugten alt
af eders Mildhed! Denne usle Gjøgler
gjør Fordring paa en Plads i Rigets Raad!

(Vender sig bort, Svend tilvinker ham.)

RØRIK.

Og vi maa give Kjøb.

SVEND
(til Odde, yderst i Forgrunden tilhøire).
Medvidner først —
Medskyldig siden, vi bestikker ham.

ODDE.
Ja, ja! det Sangerpak er let tilfals,
og Folkets Æselsøre staar det aabent.

HALFDAN.
Hvad Skade er der sket? for min Skyld maatte
alt Folket være Vidne til vort Raad.
Lad denne Sanger, Folkets ægte Søn,
da staa for Folket selv her i vor Midte;
da vil vi tale, som om Alle hørte.

UFFE KRUMRYG
(kommer ind).
Lyt! Horn og Malm forkynde Kongens Død.

HALFDAN
(hvem de Andre har tilkjendegivet deres Samtykke).
Hvad du begjærte, Hjarne, er dig tilstaaet.

Den kongelige Sørgemarsch toner ude fra, indledet ved langtrukne dybe Hornraab og enkelte Bækken- og Trommeslag, efterhaanden stigende og samlende sig, dog bestandig dæmpet og tilsløret; den vedvarer — med korte Afbrydelser, kun udfyldte ved monotone Trommeslag — indtil Aktens Slutning.

Høvdingerne stille sig op i en Halvkreds, **Halfdan** i Midten. **Hjarne** staar i Forgrunden tilvenstre.

HALFDAN.

Om Frodes Efterfølger raadslaa vi.
Herr Odde, lad os høre eders Mening,
hvorledes dette Kongevalg kan fremmes
tjenligst og bedst for Land og Folk.

ODDE.

Ja Venner
vi se jo Alle, at der forestaar
en farlig Tid, svart trues Danmarks Rige.
Mod Øst har Rysserkongen brudt sit Aag
og fældet Fridleff; let kan saadant Held
forlede Andre til at reise sig
mod Danmarks Krone, allerhelst om ei
den bæres af en Mand, hvis Krigerry
med blodig Glans dem skræmmer; Krigerne
maa vide bedst, hvem de vil freidigst følge;
lad derfor Hæren raabe Kongen ud.

HALFDAN
(stryger sit Skjæg).

Jer Mening, sandelig — ja, der er meget,
der taler for den — dog, det synes ei,
at Alle dele den i denne Kreds.
(med et Blik til Erik.)
Du, Erik Raadsnar, har et Ord paa Læben.

ERIK.

Det Ord: hvad er en Haand foruden Hoved?
et haandløst Hoved derimod kan let

udfinde fremmede Hænder til at virke
hvad det har udtænkt.

HALFDAN
(med bifaldende Smil).

Sandt nok! du vil sige,
at Kongen ei behøver selv at være
den største Helt, men vel den viseste
i Raadet.

ERIK.

Ja, en raadviis Mand bør krones —
men ei en Olding; derved vindes der
kun Galgenfrist, og Riget kommer snart
i Kongenød paany.

HALFDAN
(formørket).

Nu, den Tid den Sorg!

ODDE.

Ja, det vil mindre sige.

RØRIK HIN KULLEDE.

Mindre? Intet!
Mindre end Intet. Nei Børnlille, nei!
det gjælder ikke om at se saa langt ud —
det kan vi ikke! det er det, de Unge
altid ta'er feil i. Nei, det gjælder om
at se, hvorledes nu i Øieblikket
Sagerne ligger — eller stiller sig —

ja, stiller sig. — Hvad jeg nu vilde sagt —
det har jo Odde meget godt bemærket,
at det er netop nu en farlig Tid.
Det dreier sig om Frodes Efterfølger,
det maa vi holde fast paa. Frode var
en gammel Mand — een Gang var han jo ung
og hersked dog, men da gik Alting skjævt,
den Tid vil Ingen ønske sig tilbage —
ja, I, Bornlille, kjender den jo kun
af Sagn, men jeg har set det selv altsammen,
det gik — naa, som det gaar, naar Ungdom raser.
Men, hvad jeg vilde sagt, tilsidst var Frode
en meget gammel Mand, til allersidst
var han endogsaa død — og aldrig har
han hersket bedre end til allersidst
— hans Minde være signet! — Derfor kort
og godt — for megen Tale hader jeg —
den Ældste herske. — Jeg har talt. —

SVEND.

I har tilvisse Ret, ærværdige Fader!
skjøndt selv ung tør jeg ikke nægte det:
i Folkets Forestilling sammensmeltes
just nu de hvide Haar med Kronens Glands;
det ser i Oldingens Ærværdighed
en Borgen for, at Lidenskaben ikke
faar Overmagt.

HALFDAN.

Vel talt!

RØRIK HIN KULLEDE.

Den pure Visdom!
Kun skal man ikke netop hænge sig
i Haarene, om Haarene er hvide;
det er et sandt Ord, man skal ikke skue
Hunden paa Haarene; men ellers har
Svend Oddeson ramt Hovedet paa Sømmet.

SVEND
(til Erik).

Dog ogsaa du har peget paa et Punkt
af Vigtighed. De Hensyn bør forenes: —
En Gubbe kaare man, som har en Søn,
da sikres Thronens Følge uden Strid.

ODDE.

Min Søn! ja, du ser klart, du ser til Bunds!

(Pause.)

SVEND
(til Hjarne).

Du smiler, Sanger.

HJARNE.

Ved at se, at Hjulet
har dreiet sig nøiagtig een Gang rundt
og er saa vidt som først; — om ei lidt Ændring
i Retningen gav bedre Fart? Mig tykkes,
at Manden, som skal krones, ei er Sagen,
men Kronen, som skal bæres. Hvem der end

udkaares, var det end den Mægtigste —
af saadan Fortid stilles han i Skygge,
han bliver dog kun Frodes Efterfølger,
og selv den Ringeste vil ikke savne
det vise Raad, som her er samlet.

UFFE KRUMRYG

(en lille forvoxen Mand, der hidtil har tiet ganske stille).

Talt
ud af mit Hjerte! vi maa trække Lod.

HJARNE.

Jeg har et andet Forslag.
Det gjælder om, at Kronen lyser klart
for Folkets Øie, og at Kongemagten,
som den i Frodes Skikkelse har staaet
for dette Folk i hundred Aar, forklares
i al sin Herlighed og bringes Alle
til fuld Bevidsthed, som al Ordens Baand
og Rettens Pille, Odins Stedfortræder
paa Jorden.

ERIK RAADSNAR.

Løse Ord og vindig Snak!
Hvor fører den os hen?

ODDE.

En maa dog herske —
men hvem?

HJARNE.

En maa beklæde Thronen, ja —
men herske bør — saa synes mig — de Mænd,
der hidtil viste sig det Ansvar voxne.
(med en smigrende Bevægelse.)

UFFE.

Vel talt!

RØRIK.

Ja, Børn, der har han ikke Uret.

SVEND.

Men En maa krones, og vi kan dog ikke
udraabe En, der Intet vil og kan,
til Skyggedrot.

HALFDAN.

Da vilde Kongemagten
nedsættes aabenbart for Folkets Blik. —

HJARNE.

I sjeldent Fald bør sjeldne Veie følges,
eller spores op, hvis ikke før de var.
Hvad, om I stevned Danmarks Skjalde sammen
til Frodes Gravfærd og lod Folket kaare
til Konge ham, der kvad hans Drapa bedst,
og gav den store hedenfarne Skjoldung
et Eftermæle, der kan aldrig dø?
Saaledes kaared I Kong Frode atter.

SVEND.

Et Sangerraad!

HJARNE.

I smiler spodsk dertil.
Troer I, jeg beiler til saa høi en Pris?

SVEND.

Jeg tænker, Danmarks Krone var fuldgod
en Løn for saadant Raad.

HJARNE.

I haaner mig!
en stakkels Legere! er jeg en Hofskjald?
bærer jeg Kongers Kjeder, Fyrsters Ringe?
Mig lykkes vel en Sang, en simpel Vise,
som Folket ynder dem og helst en skjemtsom;
Drotkvadets stolte Stil, et Konge-Drapa —
om sligt jeg voved, sprængte det min Stemme,
som Svanesang et Drosselbryst. Men om
I unde mig en Løn for dette Raad,
som jeg har givet af min ringe Evne
— enfoldig uden Tvivl, men ærlig ment,
da tilstaa mig den Bøn, der drev mig hid.

(Udenfor høres en dump Larm som af et bevæget Hav; Høvdingernes Kreds har opløst sig; Erik og Rørik tale ivrig sammen, hviskende, og komme efterhaanden nærmere frem i Forgrunden tilhøire.)

HALFDAN
(vinker Hjarne hen til sig).

Hvad agted du at bede Kongen om
min Søn —?

(Hjarne træder hen til ham og taler med ham, idet de sammen gaa hen mod Baggrunden af Teltet.)

ODDE.

Hvad skal den Larm betyde? Svend,
gaa ud og byd dem Tavshed! Siig, vi raadslaa
om Kongevalget — —

(følger Svend til Udmundingen af Sidegangen i Forgrunden tilvenstre og hvisker:)

Føl dig ogsaa for,
hvor Stemningen gaar hen.

SVEND
(sagte).

Jeg vil forsøge
at give den et Skub.

(Han gaar ud. Odde gaar urolig frem og tilbage langs Teltets venstre Væg, fra Sidegangens Udmunding til Bagtæppet.)

Halfdan og **Hjarne** komme samtalende frem midt i Forgrunden.

HALFDAN.

Og han skal hænges
imorgen tidlig?

HJARNE.

Ja, men der er Tid
endnu.

HALFDAN.

Vi tør ei bryde Loven, Søn!
dog vil jeg skikke Bud, at Straffen ei
fuldbyrdes foreløbig. Naar en Konge
er kaaret, kan du føre Sagen frem
for ham; nykronet Drot benaader gjerne.

HJARNE
(bøier sig og kysser hans Haand).

Jeg takker jer af ganske Hjerte! —

HALFDAN.

Siig mig,
hvem mener du er størst af vore Skjalde?
Jeg holder meget selv paa Skjaldekunst
og hørte gjerne, hvad en Kyndig dømmer — —
(de sidste Ord tabe sig, idet **Halfdan** og **Hjarne** atter gaa tilbage mod Baggrunden.)

Erik, **Rorik** og **Uffe** ere komne frem yderst i Forgrunden tilhøire.

ERIK.

Det bliver Thorulf Digre.

UFFE.

Eller Harald
Menglad.

RØRIK.

Ja, ingen Tredie ta'er det op
med dem. Da jeg var ung, da havde vi
helt andre Folk —

ERIK.

Vist saa! men for at blive
ved disse — de er begge svage Mænd —

UFFE.

Ja, hvo af dem der end gaar af med Seiren,
saa bliver det dog os, der styrer.

RØRIK.

Netop!
og det er saa at sige Hovedsagen.
Jeg taler ikke saa af Magtbegjær —
det veed I nok — Sligt er jeg hævet over —
men efter Rigets Tarv; det staar sig bedst,
naar Alting bliver som det er; al Nyhed
er af det Onde — det er det, de Unge
aldrig forstaar! Man veed dog hvad man har,
men ikke hvad man faar; den er en Daare,
der helder ud det skidne Vand — at sige
jeg vil just ikke sammenligne *os* — —

(de gaa samtalende tilbage.)

ODDE

(som er kommen til Sidegangen i Forgrunden tilvenstre, standser og lytter).

SVEND
(træder ind).

ODDE
(hurtig og sagte).
Nu, hvordan staar det?

SVEND
(ligeledes).
Slet! de Fleste nævne
Halfdan.

ODDE.
Fordømt! langt heller saa en Sanger.

SVEND.
Ja, om det ogsaa bliver denne Hjarne —

ODDE.
Den Nar!

SVEND.
Han haaber det.

ODDE.
Ham skal vi nok
faa Bugt med.

SVEND.
Lad ham ægte min Alvilde.

ODDE.

Du er en snu Fyr, Svend.
(høit, vendende sig til de Andre.)
Hm — jeg maa sige,
nu jeg har overveiet Sagen, finder
jeg Hjarnes Forslag ret antageligt.

SVEND.

Det vil behage Folket, uden Tvivl —

HALFDAN.

Jeg selv har tænkt det Samme.

ERIK.

Vistnok har
en Gud indgivet ham det Raad.

UFFE.

Det var
formasteligt at sætte sig imod det.

RØRIK.

Ja, det er det, som jeg har sagt fra først af,
Børnlille! kortsat Bue skyder snarest —
ringe Mands Raad er ikke at foragte,
tidt kommer skjelligt Ord fra skurvet Bælg —
hovedkuls Raad, hovedkuls Daad, og Intet
kan gjøres hastelig og vel tillige —
hvormed jeg her vil sige, man gjør Ret i

at agte paa hver Mening og se Sagen
fra alle Sider — —

ODDE.

Altsaa blive vi
ved dette, som har samlet alle Stemmer.

HALFDAN.

Saa være det!

HJARNE

(for sig i Forgrunden).

Ved Odins hellige Vunder,
de gaa i Fælden!

SVEND.

Folket strømmer sammen
med høilyd Jammer: Vagten mægter næppe
at holde Sværmen borte; de vil se
Kong Frodes Lig og hædre ham i Døden.

HALFDAN.

En from Begjæring. Aabner Teltet! Vi
vil staa som Æresvagt om Kongens Lig.

(Høvdingerne stille sig op om Frodes Lig. Uffe trækker Tæppet i Baggrunden tilside.)

HJARNE

(i Forgrunden tilvenstre, med Blikket fæstet paa Kronen).

Kronen er min. Et Vaaben bringer jeg

til denne Kamp, som ingen Anden svinger.
hvad ingen Hofskjald veed, det vil jeg synge:
den døde Hersker feire Hjarnes Kvad!

(Teltet er aabnet. Bag Vagtens krydsede Landser trænger Folkehoben sig tæt sammen. Hele Pladsen er fuld af Folk, ogsaa Broen er besat. — Maaneskinsnat. Klageraab. — Alle søge at se Frodes Lig, Kvinder løfte deres Børn i Veiret. Dødssignalet, der har udviklet sig til en Sørgemarsch, toner i fuld Styrke.)

HJARNE.

Maatte en Gang en saadan Folkesorg
begræde mit henledne Kongeliv!

Tæppet falder.

ANDEN HANDLING.

Kongeteltet. (Forhænget er trukket for).

Tocke og en sachsisk Sendemand træde ind.

FØRSTE OPTRIN.

TOCKE.

Træd ind, eders Strenghed! her vil I strax kunne fremføre jert Ærind om ikke for Kong Frode, saa for hans Efterfølger, der har den Fordel at være levende, hvis det er en Fordel.

SACHSEREN.

Jeg er som himmelfalden!

TOCKE.

Saa sæt jer dog endelig! efter saadan et Fald skal I dog ikke staa ret op, som om Intet var forefaldet. Sid ned, eders Strenghed! og lad min Mildhed brede et Hynde under.

SACHSEREN.

Du Skalk har mig tilbedste: en Sanger, en gemen Harpeslager?

TOCKE.

Med eders nedersachsiske Tilladelse og uden den med.

SACHSEREN.

Jeg har vel læst, at Julius Cæsar og Scipio Africanus og andre Stormænd have med romerske Stads Privilegier eller med Guld og Sølv belønnet dem, der havde æret dem med deres Skrift og Monumenter; men dette Folk skulde have vederlagt nogle føje Rim med kongeligt Spir og Herredømme!

TOCKE.

Hvoraf ses, at der er aldrig saa store Narre — saasom de Herrer, hvilke eders Strenghed nævnede, og som formodentlig maa være sachsiske Berømtheder, da jeg ikke kender dem — uden at der jo findes endnu større Narre, nemlig hele dette danske Folk, der er saa opsat paa Rim og saa galen efter Viser og Sagn, at denne Galskab efter min ringe Mening en Gang maatte have et Udbrud som en Byld, der gaar op.

SACHSEREN.

Saa sang altsaa Skjaldene omkap til Frode Fredegodes Pris?

TOCKE.

Med eders nedersachsiske Tilladelse, en hel Dag igjennem. Ja der skulde eders Strenghed hørt Drotkvæder, saa lange som herfra til Sachsen, rimede baade for og bag og paa kryds og tvers og med hver Stavelse talt og veiet, som om det gjaldt Halsen. Og saa først Skjaldskabsmaalet! saadanne »Fornavne« og »Overladninger« og »Kjendinger« baade »overgivne« og »nygjorte«, »tvekjendte« og »trekjendte«. Kongen har ikke simpelthen et Ansigt men »en Dverg«.

SACHSEREN.

Hvorledes — en Dverg?

TOCKE.

Forstaar sig. Man kan dog i »høi Stil« altid sige Dverg i Stedet for Ansigt.

SACHSEREN.

Saa — hvorfor det?

TOCKE.

Naa ganske simpelt, fordi en berømt Dverg hed Lod — ja ham kjender I da nok.

SACHSEREN.

Ikke mer end du synes at kjende Julius Cæsar.

TOCKE.

Naa, dem kan I da ikke sammenligne: Lød var jo en verdensberømt Smed!

SACHSEREN.

Ja, ja da; men jeg kan alligevel ikke indse —

TOCKE.

Jo ved »Lød« tænker vi dog særligt paa Ansigtsfarven.

SACHSEREN.

Naa, det veed jeg da just ikke.

TOCKE.

Men jeg be'er — naar jeg siger: »Kongen har en frisk Lød« (det kunde man rigtignok tilsidst ikke sige om Kong Frode!) saa tænker jeg dog paa Ansigtet og ikke paa hans store Taa. Altsaa det er ganske ligefrem, at man siger Dverg i Stedet for Ansigt. Men nu kaldes Dvergen heller ikke simpelthen Dverg men »Holmens Stens Beboer« — se det er en tvekjendt Kjending.

SACHSEREN.

Utroligt!

TOCKE.

Endvidere: Kongen seiler ud — paa Havet troer eders Strenghed? Bevares! der kan jo hver Pæreskude lade sig vippe. Nei, saadan en hoifornem Kongedrage, den behager at svømme paa »Jætters Fjendes Moders Bælte —«

SACHSEREN.

Himmel!

TOCKE.

Nei — Havet, som sagt, og hvad Jorden angaar, saa oversvommes den af »Øienlaagenes Regn«, da i det kongelige Bryst »Sindets Agern« brast.

SACHSEREN.

»Sindets Agern« . . .?

TOCKE.

Hjertet, med eders Nedersachsiskheds Tilladelse. Kort sagt: Kunst — Digtekunst og Kunstdigtning, forstaar I.

SACHSEREN.

Hm — det er godt man veed det! Naa og denne Hjarne bød vel altsaa de Andre over i saadanne halsbrækkende Omskrivninger og opskruet Digtersprog?

TOCKE.

Paa det Lav! Nei han tog det nu paa en anden Bov. For da alle Hofskjaldene havde sunget ud og Folk stod og gabede, som om de havde hed Grød i Munden — Nogle var da ogsaa sovet ind af lutter stille Henrykkelse — saa traadte min Ven Hjarne frem — ja for vi har stukket mangt et Bæger ud sammen og vexlet mange Spidsfindigheder — og gav sig til at fremsige en ganske simpel Vise, der lød som om enhver selv kunde have lavet den, men af saadant Indhold, Mening og Betydning, at de Danske førte Kong Frodes Lig tre Aar om i Landet.

SACHSEREN.

Tre Aar! og det er ikke otte Dage siden, at han døde her i Værebro.

TOCKE.

Hvad! har jeg ikke fortalt eders Strenghed det? Saa brygger jeg sandelig Øl uden Humle. For deri stikker Humlen, at Kong Frode allerede i tre samfelde Aar har været død og begraven.

SACHSEREN.

Vil du drive Gjæk med mig? død og begraven —

TOCKE.

Holdt! sagde jeg »begraven«? da løi jeg som en Sachser.

SACHSEREN.

Uforskammede Kjøter!

TOCKE.

Bliv ikke vred, det er kun saadan en dansk »Kjending«: Løgn kalde vi Sachsernes Sprog. Men for at bruge en sachsisk Kjending: der ligger jo netop Hunden begraven — i den Grav, som Frode ikke blev begraven i for tre Aar siden, da de nemlig skar hans Lig op og udtog »Sindets Agern« og de andre Skovfrugter som »Kampstormens Hæggebærtræ« — paa Plat-Dansk en Mand — rummer, og i Stedet fyldte det runkne Barkhylster med alskjøns rare Urter og artige Krydderværter.

SACHSEREN.

For Himlens Skyld, tal dog Platdansk, Mand! Det synes, at de have indbalsameret hans Mumie, som Ægypterne fordum gjorde med deres Konger.

TOCKE.

Nu, »Mumie«, »indbalsamere« og »Ægypter« er ikke egentlig Platdansk, men ellers synes

Eders sachsiske Fiffighed at have truffet det Rette.

SACHSEREN.

I Guder! hvad er dog dette for et Folk, der snart lader sig regjere af en Sanger og snart af en død Mand?

TOCKE.

Et Folk, med eders sachsiske Tilladelse, der ikke lader sig beherske af en levende Sachser, men tvertimod tvinger Sachserne til at sende Skat snart til en død Konge, snart til en levende Skjald.

SACHSEREN.

Naa, og denne Vise behagede altsaa Folket bedre end Drotkvæderne?

TOCKE.

Det havde ikke bedre Smag, eders Strenghed. Selv den tykkeste Dosmerpande kunde forstaa, at det maatte være en stor og sjelden Drot, hvis dødelige Afgang slet ikke turde gjøres Verden bekjendt, og hvis Legem, endnu længe efter at Sjælen var faret til Odin, kunde holde Landet i Ro og de Undertvungne i Lydighed. Fordi dømte Alle som En, at Hjarne havde kvædet bedst til Kong Frodes Pris.

SACHSEREN.

Havde da ingen af de andre Skjalde nævnet dette synderlige Herredomme af en død Konge?

TOCKE.

Nei, Herre, og de havde tilforladelig deres Grund dertil, da han var den eneste der vidste det, ikke uden min ringe Mellemkomst, saa at jeg er den egentlige Kongemager.

SACHSEREN.

Hør — hvor de raabe derude!

TOCKE.

Det maa være Toget, der kommer fra Odins Gudehus, hvor Goden har sat Kronen paa hans sangerkongelige Hoved. — Fordømt ogsaa, at Odde fandt paa at lade mig gjøre Kongeteltet i Stand, saa man gik glip af Stadsen. (Trækker Teltforhænget tilside; udenfor Teltet ses Frodes Gravsætning: bag den, lidt til Siden, Værebro; Broen og hele Pladsen er fuld af jublende Folk; kun en Gade holdes af Landsedragere aaben hen til Teltet.)

SACHSEREN.

Er det Kong Frodes Gravhøi?

TOCKE.

Stands Vandrer o. s. v.! Paa det selvsamme Sted, hvor hans Lig sidste Gang holdt Thing. Og der læser I med gyldne Runer Slutnings-

visen af Hjarnes Kvad, der saa at sige er hele Digtets Ros og Lov pakket sammen i en Haandbylt, som enhver kan tage hjem med og nyde godt af.

SACHSEREN.

Den Bylt gad jeg nok tage med, men mine Øine ere ikke stærkere, end at Runerne løbe sammen for dem som et gyldent Net.

TOCKE.

Saa skal jeg gjøre eders Strenghed den Øientjeneste. Hør altsaa og mærk jer det:

Saa bare de Lig tre Aar om Land
Kong Frode hin Fredegode;
Vel ønsked hver danis Kvinde og Mand
Han end for Riget mon raade.
(Naa, Rimet kunde være bedre!)
Her ligger begravet den Kjæmpe saa stærk,
Høit rage de Runestene;
Under aaben Himmel paa vildene Mark
Der hviles den Herres Bene.

(Musik. Folkejubel. Kongetoget kommer over Broen. Forrest: Bannerfører, Herolder, Offergoder, Smaadrenge med Kongens Sværd og Skjold. **Hjarne** i Kroningsdragt under Baldakin; han følges af Høvdingerne (**Halfdan, Odde, Svend, Erik, Rorik** og **Uffe**) samt af **Oluf Herse.** Derefter Hirdmænd. Ved Stensætningen løftes Hjarne paa et Skjold og træder op paa Overliggeren. Raab: »Hil Kong Hjarne«. Fanfarer. Krigerne slaa paa deres Skjolde.

SACHSEREN.

En statelig Skikkelse! det maa man sige!

TOCKE.

Kaaben gjør sit dertil. Hvis eders Strenghed fik den paa, vilde man endogsaa kalde eders Strenghed en statelig Skikkelse, troer jeg. Men nu er det ikke Tid længer for kaabeløse Smaafolk som jeg at være her.

SACHSEREN.

Her har du en Sølvskilling for din Snak, og sørg saa for, at mine Folk holde sig rede med Gaverne.

Tocke ud.

ANDET OPTRIN.

Høvdingerne træde ind i Teltet, hvor **Odde, Svend, Erik, Uffe** og **Rørik** komme frem i Forgrunden, medens **Halfdan** holder sig tilbage ved Thronen. **Hjarne,** der er steget ned af Stensætningen, ses udenfor Teltet i fortrolig Samtale med **Oluf Herse. Sachseren** har trukket sig tilbage i et Hjørne af Teltet.

SVEND.

Han bærer Hovedet høit.

ODDE.

Ja, ja! derude blandt Folket gaar det let nok med at kneise; her skal han dukke det.

ERIK.

Ja, lad os vise
ham strax, hvem han har for sig.

UFFE.

Ved Thors Hammer,
det vil vi! saadan en forløben Sanger!

RØRIK.

Ja pas nu paa og sæt strax haardt mod haardt,
det første Skridt — der gjælder det, Børnlil!
paa ung Ulv skal man trække Tanden ud,
og blusser Tag, er det for sent at slukke.

ODDE.

Hvad skal det sige, at han underholder
sig saa fortrolig der med Oluf Herse?

UFFE.

Ham ligger Hersedatteren i Hu.

ERIK.

Ja saa! det mangled blot, at hun blev Dronning.

SVEND.

Det skal hun ikke.

ODDE
(sagte til Svend).

Nei, saasandt Alvilde
skal blive det.

UFFE.

Han kommer.

ERIK.

Staa nu støt
og lad os holde sammen.

RØRIK.

Stol paa Rørik!
mig skal han ikke slippe udenom.

HJARNE
(bestiger Thronen).

Fra denne Throne, som har baaret Døden
i Kongeskrud og dog behersket Norden —
saa klart og blændende udstraaler den
sin egen Glands — fra disse hellige Trin
som Folkets Stemme bød mig at bestige:
mit første Kongeord betyde Liv
og være Naade! Sachseren, som nylig
er i Tidsvilde efter Loven dømt
til Døden, leve og gaa fri for Straf.

(Bifaldsmumlen.)

UFFE
(til Svend og Erik).

Hvad nu?

SVEND.

Det er betænkeligt, han handler
paa egen Haand!

ERIK
(til Odde).

Bid ikke, men vis Tænder!

ODDE.

For denne Gang lad Naade gaa for Ret!
Men husk, Kong Hjarne! over Fyrste-Mildhed
staar Lovens Magt.

HJARNE.

Mit første Ord var Naade,
mit andet være Retfærd. Frodes Lov,
som lagde Strikken om uskyldig Hals,
er død og magtesløs, og Loven lyde: —
Udlænding, som har dræbt en Dansk, skal dø
i Galgen. —

UFFE.

Dø — alene?

ODDE.

Herre Konge!
I vil dog ikke stille dansk Liv lige
med fremmed?

SVEND.

Det var synderlig Vurdering!

ERIK RAADSNAR.

Næppe vil Folket vide eder Tak
for slig Betryggelse.

RØRIK HIN KULLEDE.

Nei, nei, min Søn!
Loven — dens Formaal er det jo — det veed vi —
at skjærme Landets Børn og yde dem
al Sikkerhed for Liv og Eiendom —
af hvilke Livet er det vigtigste.
Mærk jer nu vel, jeg siger »Landets Børn« —
— dets egne — se, det maa vi holde fast paa.
Derfor har Frode saare viselig —
som Alderdom kun mægter — for han var
jo godt tilaars, den Gang han gav hin Lov —
han har bestemt, at ikke een men tvende
Udlændinge skal bøde for een Dansk.
Jeg husker godt — det var ved Juletid
at den blev thinglæst — at jeg sagde: »Frode« —
for vi var Venner jo fra Ungdom af,
havde gjort mange gale Streger sammen —
for, som man siger tidt bli'er kaadest Plag
adstadigst Ploughest, — hvorved jeg vil ligne
Lovgivningen med Ploven, thi den dyrker
jo Landet og bereder Høsten Vei —
»Ja Frode!« sagde jeg — den Lov er viis,
som havde Mimer hvisket dig i Øret.« —
Hvorpaa Kong Frode skjæmtvis — som det var
hans Maade, naar han var i Lune til det,
trak mig i Øret skjelmsk og sagde: »Rørik!
du veed nok hvem den Øretuder var.«
Og dermed mente han, min Tro, mig selv.

HJARNE.
Min vise Halfdan tier.

HALFDAN DEN VISE.
Herre Konge,
Jeg nægter ei, at denne Lov, der vistnok
i sin Tid havde Nødens Ret, maaske
har overlevet sig og bør erstattes
af en, der stemmer mer med Billighed.
Dog beder jeg jer gunstig at betænke,
om ei det klogest var at lade den
et Skinliv friste end en Stund; jeg frygter
Ophævelsen af Frodes Lov, mens end
hans Grav er frisk, vil forekomme Mængden
en Dadel over ham og kunde let
dets Ærefrygt for Kongevisdom svække.

HJARNE.
I talte sømmeligt, for I var spurgt.
Jeg svarer jer: Kong Frode var saa stor,
at han kan taale vel at have feilet
og rettes i sin Feil. — I Andre, vid:
Naar for og mod har Holmgang i mit Sind,
og jeg vil søge Bistand hos jer Visdom
— og Selvtillid: da spørger jeg jer først
og veier eders Raad. Uspurgte tie!
Et udtalt Kongeord er Lov, og Oprør
det er at ville rokke ved dets Kraft.
Lovskriver! rist min Lov i Guldskjold ind

og hæng det op i Odins Helligdom. —
Jeg ser en Fremmed her; hvad vil du, Mand?

SACHSEREN.

Hil jer, Kong Hjarne! Katzmar, Sachslands Konge,
har sendt mig hid med Hilsen og med Gaver
til Frode Fredegod. Tillad mig, Drot!
at overgive eder dem og bringe
en Tak i hele Sachserfolkets Navn
for denne Landsmands Liv, der skjænkes os
som Førstegrøden af Kong Hjarnes Gunst.

HJARNE.

Staa op! din Herres Hilsen og hans Gaver
modtager jeg med Tak som Frodes Arving.

SACHSEREN.

Udenfor Teltet vente mine Svende
om I tillader, Herre.

HJARNE.

Før dem ind.

(En Smaadreng gaar ud.)

SACHSEREN.

Dog prægtigere Gave sender Sachsen
jer snart til eders Thronbestigelse,
Kong Hjarne, som den skyldige Tribut: —
To hundred melkehvide Skimler, faldne

efter det hellige Stod, der fostres op
paa bølgeklappet Ø i Nerthus Lund; —
urørt af Mænd, af Jomfruhænder pleiet,
det hilser jublende med skinger Hvrinsken
hver Sol, der gylden bryder Havets Skjød,
og følger Nerthus' trælletrukne Karm
naar Foraarsfesten smykker Land og Folk.
Guldbidslede, silketømmede, purpurdækte
med ædelstensbesatte Fortøisremme
skal disse Skimler føres til jer Kongsgaard.
(Gaverne, — Drikkekar, Vaaben, pelsbesatte Kaaber etc. ere blevne indbaarne.)

HJARNE.

Kunde jeg dele mig tohundredfold
og ride dem paa een Gang! (betragter Gaverne: Sælsomt prægtigt!
Haardt vil det falde Danerkongens Skat
at sende værdig Gjenskjænk.

SACHSEREN.

Herre Konge!
Gaven bør skattes efter Giveren
ei efter Kjøbmandsværd. Hvad I end sender,
det overstraaler dog hvad jeg har bragt,
som Danmarks Krone overstraaler Sachsens.

HJARNE.

I lærer os, at Overbringeren
med fagre Ord selv Guldets Værd kan øge

og minder os om hvad vi selv skal gjøre.
Først ligger for at skikke Bud om dette
Thronskifte uopholdelig til alle
Konger og Fyrster, som er Danmarks Banner
følgagtige. At vælge Mænd, bekvemme
og kyndige, til saadant vigtigt Ærind
er eders Visdom overladt. I, Odde!
maa bringe dette Bud med Sværdetunger
til Rysserkongen; andet Sprog skal ikke
tales af os til ham, før Fridleffs Drab
er hævnet og han tinger selv om Fred.
Jeg veed jo, I er dette Sprog helt mægtig.

ODDE.

Lang Tid er gaaet, Herre Konge, siden
jeg talte det, dog haaber jeg at vise,
jeg har ei glemt det end.

HJARNE.

Nu lad mig ene!
Svend Oddeson, I sørge for vor Gjæst.
Herse, et Ord!

(stiger ned ad Thronen; til Oluf Herse i Forgrunden.)

OLUF HERSE.

Min Konge!

HJARNE.

Det er Tid —
alt dette var en Evighed for Hjertet,
der banker hemmelig mod dette Møde.

OLUF.

Jeg sender hende strax til Teltet.

HJARNE.

Hjalmar,
min Smaadreng, leder hende ind. Farvel!

(Alle ud undtagen Hjarne.)

TREDIE OPTRIN.

HJARNE.

Ja, jeg er Konge! det er ingen Drøm,
ei et afsindigt Haab, udklækket i
en drukken Sangerhjerne! Danmarks Drot,
kaaret og udraabt, hyldet, kronet, thronsat!
Den Magt, der blænded Ungersvendens Blik
som Solens Himmelskjold, som Straalens Guld-
sværd,
er min, er som et blankt Skjold paa min Arm,
og i min Haand som et fortryllet Sværd,
og den skal bruges — Guder, hør mit Løfte! —
til Skjærm for Alle, der vil fjæle sig
bag dette Herreskjold mod Vold og Uret,
til blodig Trudsel mod enhver, der vover
at spille Undertrykker her til Lands,
og mod hver fremmed, væbnet Fjendehaand. —
Ei! har I skimtet alt min Ørneklo
I altfor stolte Falke? aner I

at eders Skrig ei samlet overdover
et Gal fra dette Næb, ei tvinger det
at synge smukt med eders? — Halfdan — ja,
ham vil jeg skaane, smigre for ham tidt,
hans Raad har Værd, og han har Folkets Tillid; —
Odde, den farligste — skal tjene mig
i Østen fjernt; og faderløs er Svend —
nu: »oddeløs«, et Festspyd og kan hænde
endog en nyttig Stav. — Dog nye Mænd,
hvor faar jeg dem? Jeg tænker Oluf Herse
er brugbar og han bringe flere med.
Sachseren Sverting skylder mig nu Livet,
er ved Taknemlighed forskrevet mig
med Hud og Haar — man sagde mig, han var
saa dygtig Kriger som forslagen Kjøbmand.
Tiden, der bragte mig til denne Thronstol,
vil bringe Andre til dens Trin. — Hun kommer.

(Hethe træder ind bag Forhænget tilvenstre.)

HETHE.

Vær hilset, Konge! I har kaldet mig
for eders Throne.

HJARNE.

Nei, ved Freias Øine!
ved Gerdas Arme, der lod Hav og Himmel
af Gjenskin lyse, saa den unge Freyr
paa Hlidskjalvs Sæde svimmel greb med Haanden
fra blændet Bryn til elskovs-stunget Bryst —!

nei, ikke for min Throne; alle Andre
for den i Støvet, du alene ei!
Nei, for mit Hjerte har jeg kaldet dig,
det sukker efter samme Salighed,
der gylden kroner mit beruste Hoved!

HETHE.

Det kongelige Hjertes Lod er tidt
Forsagelse.

HJARNE.

Men ikke mits, hvis ei
dits Lod er Vankelmod, hvis ei din Hu
har siden sidst skudt Ham. —

HETHE.

Du selv skjød Ham!

HJARNE.

Saa var det Hammen kun, som du var god?
Sangeren kun, ei Manden? nei, nei, Hethe!
sligt er dig uligt. Vilde du kun være
Graad paa min Grav? vær Smil og Fagerhed
paa Thronen, der saa tidt er Hjertets Grav!
Til Thronen har jeg kaldet dig, ei for den!
bestig den ved min Haand! dit Jaord give
Dronningevind til Hjarnes Kongeskib!

HETHE.

Dets Seil maa svulme, fyldte rundelig
af stærkere Blæst, end mine Pige-Læber
kan aande — det har mange Skjær at klare.

HJARNE.

Ja saa, du frygter Farten, mærker jeg!

HETHE.

Min Ven, du staar paa Tinden; vogt dit Hoved
for Svimmelhed, der stiger op fra Hjertet!
Kold maa du sende Blikkets Falkeflugt
mod fjerne Vidder, mod de mørke Skove,
ud over egne Ønskers yppige Flor;
dog da det end af Nattergale-Vane
hildes i Rosenduft og mættet glemmer
hvad ny og mægtig Fjederham det axled:
saa lad mit Lokkeraab da kalde Falken
tilbage til dens Bane — lad mig føre
imod mig selv din Kongesag.

HJARNE.

Hvem er du,
Kvinde? du voxer vølve-lig! jeg kjender
dig næppe mer, men jeg tilbeder dig!
Ja sandelig, du er en Kongebrud!

HETHE.

Var det.

HJARNE.

Var, er og bliver.

HETHE.

Hør mig, Hjarne!
En ringe Hersedatter beiler du;
og se, Svend Oddesøn har sig en Datter
yngre og fagrere end jeg: en Søster
har Erik Raadsnar, og en Datterdatter
blomstrer for Halfdan — alle disse, tro mig,
og mange fler af dine Høvdinger
og Rigets Stormænd angle med en Pige
til Madding ivrig efter Kongens Maagskab.
Saamange mægtige Slægter vil du nu
forene mod din unge Magt ved fælleds
Tilsidesættelse; betænk dig vel!

HJARNE.

Hvor havde slig Betænkning gjemt sig, Hethe,
da Fridleff Kongesøn dit Jaord fik?

HETHE.

Han var en Kongesøn, og du er ingen;
om ogsaa stakket Misfornøielse
var vakt iblandt de Store ved hans Valg:
han kunde med et sikkert Smil se til,
mens deres Panderynker glattedes.
Du savner hans medfødte Amulet;
hver Skulen er for dig »det onde Blik«,

hver Murren skjæbnesvangert Varsel. Ak,
hvor skjælver jeg for din Skyld! maatte jeg
dog se dig hævde dig paa Danmarks Throne
og skrive med uslettelige Tegn
dit Navn i Kongerækken. Om det kjøbes
ved hvad jeg mister selv, da vil jeg sige:
Jeg har min Lod deri, som Ingen kjender,
og jeg var elsket af saa stor en Mand.

HJARNE.

O Hethe, du gjør denne Mand til Skamme!

HETHE.

Du er ei Kongesøn; en Kongedatter
vorde din Viv; beil til den sachsiske
eller den engelske, hent hende ned
fra Norge eller op fra Huneland.
Saa mægtigt Maagskab gjør din unge Throne
rodstærk, fæstnet til een, der stod sin Storm.
Ingen af dine Stor-Mænd vilde føle
sin Slægt tilsidesat ved saadant Valg,
men glæde sig, naar Datter eller Søster
i Dronningfølget faar en Hædersplads.

HJARNE.

Megen Veltalenhed har du forbrugt
for ret at overtyde mig, at du
har ei din Plads paa Thronen ved min Side;
og modsat naaede du af hvad du vilde.

Du viste mig, at du har Dronningesind,
naar i et saadant Øieblik, da ellers
en Kvindesjæl, i sine Ønskers Kreds,
for Verden blind, kun hører Hjertets Røst —
da ser du udad, speidende, og følger
de fjerne Fremtidsspor af dette Skridt;
kold veier du imod og for — som om
dit eget Liv, dit eget Vee og Vel
ei vented paa dit Valg med Angst og Haab.
O lad mig nyde denne stærke Aands
Ledsagelse og Bistand paa min Vei!

HETHE.

Slet nytter Du mit første Raad.

HJARNE.

For ikke
at miste hundred andre, fuldt saa gode.
Nei tro mig! den som egen Kraft har hævet
paa Thronen, søge ikke ængstlig efter
et fremmed Herskerhus til Støttepunkt,
men egen Kraft fuldende eget Værk;
du er min egen Kraft, min inderste!
forlad mig ikke nu, jeg frygter Intet:
Kraft ægger Faren — og betvinger den.

HETHE.

Du vil det da?

HJARNE.

Vil det med fuldgod Villie.

HETHE.

Saa være da min Villie god som din
og unde dig det bedste, som den eier,
at de kan vorde een til fælleds Liv!
Hjarne jeg er din Viv!

HJARNE
(omfavner hende).

O søde Ord,
der føier Lykkens Krone fast til Magtens,
tag dette Kys til Segl!
(leder hende ind til en Løibænk.)
Kom Elskede!
vi pleied længe nok forstandig Raad
om fælleds Sag og beiled fyrstelig;
nu lad os sladdre sammen uforstandige
og ømme Elskovsord, som Fugle kviddre
i Vaarlund til hinanden: Hethelil,
jeg elsker dig!

HETHE.

Saa høit ei som du elskes,
thi Kvindehjertet har et større Forraad.

HJARNE.

Men jeg har elsket længst.

HETHE.

Saa se dig for,
at Kjærligheden ikke slipper op
før Tiden.

HJARNE.

Tiden selv faar Aandenød,
hvis den vil løbe træt min Kjærlighed!

HETHE
(kysser ham).

Hvor skjøn er du, min Elskte!

HJALMAR
(træder ind).

Herre Konge!

HJARNE
(vender sig).

Hvad Knægt, hvor vover du —?

HJALMAR.

Tilgiv mig Herre!
Jeg mente blot — der er en Mand derude —
han kommer langveisfra, helt aandeløs —
han vilde tale med jer strax.

HJARNE.

Hvad strax?
Troer du, jeg staar paa Pinde for enhver
Landstryger?

HJALMAR.

Men jeg sagde ham jo ogsaa,
I havde ikke Stunder; men saa greb
han mig ved Haaret, trak mig hen til Teltet —
han havde kvalt mig, troer jeg, hvis jeg ikke
var gaaet ind at melde ham.

HJARNE.

En sær
og ubeskeden Gjæst.

HETHE.

Han maa vel have
en Sag af største Vigtighed.

HJALMAR.

Han sagde,
han bragte Tidender, som Hjarne — ja,
han sagde ei »Kong Hjarne«, men blot »Hjarne« —
jeg troer han er forstyrret, Herre Konge —
Tidender, sagde han, som Hjarne vel
fandt Stunder til at høre, om han laae
for Døden — Tidender, som vakte Døde
tillive — ja, han talte helt forrykt.

HJARNE.

Vel, før den Galning ind! han gjør mig hardtad
nyfigen, skjøndt jeg havde bedre Ting

at tænke paa, og lifligere Galskab
at skjænke Tiden til.

(Hjalmar ud.)

HJARNE.

Gaa Hethe, siig
til Oluf Jarl — du kjender Oluf Jarl?

HETHE.

Nei Hjarne!

HJARNE.

Jo!

HETHE.

Nei, jeg forsikkrer dig!

HJARNE.

Han var, til dette Ord forlod min Mund,
Herse i Værebro.

HETHE

(omfavner ham).

Min kjære Husbond!

HJARNE.

Siig ham, at han skal gjøre alting rede
og byde Alle, der er samlet her,
til Bryllup; snart skal Goden signe Pagten,
og Danmark faa sin Dronning inden Aften.

HETHE.

Du haster.

HJARNE.

Saa gjør Lykken.

HETHE.

Sorgen med.
O Hjarne! gjord dig med dit Sværd, ifald
den Fremmede er vanvidslagen — eller
hvo veed — jeg aner intet Godt! Farvel!
(ud tilvenstre. Hjarne gaar hen til Thronen og omgjorder sig med sit Sværd.)

FJERDE OPTRIN.

Ingild træder ind fra Baggrunden og bliver staaende.

INGILD.

Hjarne!

HJARNE
(vender sig).

Hvo er du, Mand? Siger dig ei
det Sted, hvor du har søgt mig, at mit Navn
er Konge?

INGILD.

Kjender du mig ikke mer?

HJARNE.

Jeg kjende dig! Hvad, er det muligt! Nei —
dog jo, jo! Ingild? Ingild! er det dig?

INGILD.

Mig selv; jeg ser, at Kronen er dog ei
en Lysehætte til bekvemt at slukke
Erindringen om gammelt Venskab.

HJARNE.

Ingild!
Saa megen Mistro rummer du? fornem
af dette Favntag da, hvor høist velkommen,
du er mig! Ja, nu ser jeg, Guderne
ville mig vel, da de en Ven har sendt mig,
— hvor trængte jeg dertil! O, du skal være
min første Mand.

INGILD.

Nei, Hjarne, men din sidste!

HJARNE.

Hvad siger du? Saa mørk? Det tykkes mig,
du viser ringe Glæde ved min Lykke?

INGILD.

Min Ven, det smerter mig at bringe dig
et Bud, der river Kronen af dit Hoved,
ret som en russisk Snestorm river Hatten
af Vandreren.

HJARNE.

Du raser! Rive Kronen — —
O, du veed lidet kun, hvor den er tung.

INGILD.

Hvad, tynger den dig alt? saa meget bedre!

HJARNE.

Dens Tyngde er mig kjær og dyrebar!
om saa du sagde mig, at Fridleff lever —

INGILD.

Han lever, Hjarne!

HJARNE
(farer tilbage).

Ah! nei, nei, det veed
vi bedre — nei, det er umuligt! Budet,
der bragte Efterretningen, blev skarpt
forhørt: Han havde selv set Fridleffs Hoved,
afhugget, paa et Spyd, i Rysserleiren.

INGILD.

Jeg veed det vel: de havde blandt de Faldne
fundet en Mand, hvis Ansigt ligned Fridleffs,
fortrukket fælt i Dødskamp, som det var.
Dog maatte snart de sande, at han leved,
da deres Glædesrus ved Fridleffs Gravøl
blev ædru ved hans Kampskrig, og hans Sværd
veied Kong Dage, hvem et kongeværdigt
Ligbaal vi gav udaf hans faste Stad,
Poletsko. — Paa dens Tomter, rygende

endnu, forlod jeg Fridleff, for at bringe
Seirsbud til Frode.

HJARNE.

Har du talt til Nogen
om dette?

INGILD.

Nei. Jeg landed først idag
ved Morgengry og hørte rædselslagen
den sære Nyhed. Uden Ophold ilte
jeg hid, bevarende min Hemmelighed
for dine Øren.

HJARNE.

Du har handlet snildt!
Jeg takker dig. Du indseer, mærker jeg,
at denne Kundskab maa forblive vor
og ikke rygtes.

INGILD.

Ikke rygtes? Hjarne!

HJARNE.

Hvad andet? Viser ei din Tavshed klart,
at du har villet overgive Kongen
— som sandelig det var din Pligt — saa farlig
en Tidende, at han kan gjemme den
bag Tavsheds Slaa og lønne dig.

INGILD.

Saa give
mig Guderne en arg Forræders Løn,
om andet med en Tanke faldt mig ind,
end at det var din Ret at vælge selv
den bedste Tid og Fremgangsmaade, naar
du afstaar Riget til dets rette Eier.

HJARNE.

Hvad! rette Eier? Eier? Ved du ei,
at Danmark ikke er en livløs Ting,
der falder villieløst som Faddergave
i Skjødet paa et nyfødt Barn? Ei Fødsel,
men Folket kaarer Danmarks Drot, om end
dets Stemme alt for egenraadig tolkes
af Høvdinger og Sinder.

INGILD.

Sandt! dog stedse
kaaredes Kongens Søn, naar Nogen fandtes.
Fem Aar var Frode kun, da han blev Drot.

HJARNE.

Nu vel, han kaaredes af Høvdinger,
der haabed i hans Mindreaarighed
at suge Landet ud, og gjorde det.
Han havde deres Stemmer, saa har jeg
af samme Grund: Et Sangerbarn de mente
at sætte op paa Thronen, der var vant

til Skyggekonger. Nei — ei deres Stemmer
alene — hele Folket kaared mig
som Dommer.

INGILD.

Et bedraget Folk.

HJARNE.

Bedraget!

INGILD.

Ja, ei af dig; jeg veed det, du er skyldfri
til nu — o bliv det stedse!

HJARNE.

Aldrig viger
jeg Fridleff Thronen.

INGILD.

Saa, farvel!

HJARNE.

Farvel?
Saa snart og koldt? Troer du, jeg giver slip
saa rolig paa en Ven, hvis Venskab er
saa dyrebart?

INGILD.

Jeg maa forlade dig.

HJARNE.

Først sværg mig Troskab, sværg mig Tavshed.

INGILD.

Troskab
som Ven — ja, ei som Konge, Tavshed mindst!

HJARNE.

Ingild! jeg gjør det gamle Ord til Sandhed:
Din Tavshed bliver Guld. Forlang af mig,
Alt hvad du vil. Der gives under Thronen
slet intet Trin, der er din Fod for hoit.

INGILD.

Jeg tor ei, kan ei, vil ei.

HJARNE.

Vil du ei?

(Drager sit Sværd og sætter Ingild det for Brystet.

Saa dø!

INGILD.

Hjarne!

HJARNE.

Ja dø! Og sladr i Graven
til Orme om din Fridleff, ei til Mænd;
dø, eller sværg!

INGILD.

Med Mord vil du besmitte
din første Kongedag?

HJARNE.

At ei den bliver
min sidste! Veed du, hvad en Kongedag
betyder? Hvad jeg maa som Konge, vil jeg.

INGILD.

Mit Liv er i din Haand, saa stød mig ned.

HJARNE.

Ved Nornerne, det gjør jeg, om du trodser!
Men hør mig, Ingild: Kast ei Livet bort,
du tør ei, siger du, tør ei? Saa frygter
du Fridleffs Hævn, hvis han beseirer mig?
Hvad kan han mer, end dræbe dig? Og Døden
er her din Lod, hvis ei du føier mig.
Men overlever jeg mit Nederlag
— om Nederlag er mig af Nornerne
bestemt — da vil jeg vidne, at du tvungen
har hyldet mig.

INGILD.

O Feigheds Skjændsel!

HJARNE.

Feighed?
Har ikke Fridleff hundred Gange set
dig kaste Livet ind blandt Fjendevaaben,
som agted du det ikke mer, end Drengen
agter den Boldt, han kaster ind blandt Tjorne.

INGILD.

Ja, i hans egen Tjeneste, og nu —
nu skulde jeg forraade ham!

HJARNE.

Forraade?
Hvorfor? Saa vidt gaar ei din Pligt mod Fridleff,
at uden Gavn for ham du skulde spilde
dit Liv; den Mand, der ikke frygter Døden
paa Valen, kan man ikke skjælde feig,
fordi han skyer den blege Straadød eller
værgeløst Mord, fordi han gruer for
at slagtes som et Dyr. O Ingild! Ingild!
kast disse Skrupler bort og jeg vil være
din Skyldner alt mit Liv, fordi du har
befriet mig fra et Mord, der er min Sjæl
en Gru, og dog maa plette den, hvis ei
du giver efter.

INGILD.

Vel, saa tag min Hird-Ed.

HJARNE

(da Ingild ikke lægger Haanden paa Sværdet, som Hjarne bestandig holder frem med Odden rettet imod ham).

Du tøver, Ingild?

INGILD.

Ilde er du kjendt
med Hirdskraa, naar du troer, at det er Skik,
at Kongen rækker Sværdet saa til Ed.

Paa Guld der sværges, ei paa Jern; man rører
ved Knappen, fatter Hjaltets Hammertegn —

HJARNE.

Ah! Usling! nedrige Forræder —!

INGILD.

Hvad!

HJARNE.

Ja, det var dig bekvemt, om du fik Hjaltet
i Haand og kunde løbe Odden gjennem
mit værgeløse Bryst og springe ud
og raabe: »Fridleff leve!«

INGILD.

Det var fjernt
fra mig at tænke Sligt!

HJARNE.

Du lyver, Frække!
Din Rødmen røber dig. Nu har jeg Ret
at dræbe dig — dit Spøgelse tør ikke
forfølge mig, dog — Naade gaa for Ret!
Kom, sværg paa dette Sværd, paa Frodes Sværd,
helligt som Freyrs, læg høire Haand paa Klingen,
med venstre grib om Odd og Egg — ret saa —
forsværg dig nu til Jernet som dets Eie.

INGILD.

Høihellige Kongesværd! Dig vier jeg
min Tjeneste, min Troskab og mit Liv!

Egg, tag min Eed, agt, hvad jeg sværger, Sværd!
Jeg hylder jer Kong Hjarne, og min Tavshed
skal tjene jer.

HJARNE.

Tavshed? Nei siig: jeg lover
aldrig ved Ord, ved Mine eller Blik,
at røbe Fridleffs Liv.

INGILD.

Jeg lover, aldrig
ved Ord, ved Mine eller Blik at røbe,
at Fridleff lever end.

HJARNE.

Nu Slutningssproget.

INGILD.

Egg, drik mit Blod, Odd, kryst min Hjerterod,
Jern, gjør mig kold, hvis falskelig jeg svoer.
Er du tilfreds?

HJARNE.

Tilfreds? Kom til mit Bryst,
Ingild! Jeg tænker ikke mer derpaa,
vil ganske glemme det! En Fristelse
betog dig — dog du synded kun med Tanker —
maaske du havde dog betænkt dig end —
tilgivet være det og glemt!

omfavner ham.)

Aa jeg
vil vise dig og alt mit Hof, hvor høit

jeg skatter dig, jeg vil for Alle Andre
udmærke dig. Jeg feirer just idag
mit Bryllup; du skal være Brudefører.

INGILD.

Jeg takker eder, Herre Konge!

HJARNE.

»Eder«?
Nei, ikke saa! Siig »Du«, du er min Ven
— ei sandt — min Broder, som i gamle Dage?

INGILD.

Din Villie er min egen. Hvo er Bruden?

HJARNE.

Du kjender hende: Hethe Olufsdatter.

INGILD.

Hethe? Nei Guderne forbyde!

HJARNE.

Ingild!
Hvad nu?

INGILD.

Saa veed du ei, at hun og Fridleff
har byttet Troskabsløfte?

HJARNE.

Da jeg beiled,
var Fridleff død for os.

INGILD.

Og nu?

HJARNE.

Det er
en afgjort Sag, staar ikke til at ændre.

INGILD.

O siig det ei — gjør ikke dette Skridt,
bryd ikke Broen af, Fridleff vil aldrig
tilgive dette Pigerov. Du har
ei rovet Riget end, bestandig staar
det i din Magt at give det tilbage,
naar han forlanger det, og hvis dit Sind
forandres.

HJARNE.

Det forandres ikke! Lær mig
bedre at kjende.

INGILD.

Vel, behold da Riget;
jag ham med Vaaben fra dets Grændse bort,
ifald du kan, men vold ham ei saa svar
en Uret. Riger vinder han sig hvor
han lyster.

HJARNE.

Piger med.

INGILD.

Nei, Hjarne, nei,
for denne Mo er voxet ham til Hjertet.

Tidt har jeg hørt, naar vi var leirede
i Steppegræsset under Stjernehimlen,
eller grov os ned i Sneen medens Ulve
hyled omkap med Stormen — jeg har hørt
ham mumle hendes Navn, som om han kaldte
sin Fylgje, ofte har hans ædle Hjerte
udøst sin Længsel og sit Haab i mit —
hør mig, min Konge!

HJARNE.

Hælvten af mit Rige
gav jeg dertil, at ei hun kjendte ham!

INGILD.

O du er rørt, giv efter!

(Hjalmar træder ind.)

HJALMAR.

Herre Konge!

HJARNE
(vender sig).

Er Gjæsterne alt komne?

HJALMAR.

Oluf Herse, —
Jarl — er med flere Høvdinger derude
og ønsker Foretræde strax. Han siger,
I venter dem.

HJARNE
(til Hjalmar).

Javel! Før dem herind!
(Hjalmar gaar.)
(til Ingild.)
Følg med! saaledes kan du ikke gaa
til Bryllup.

INGILD
(advarende).

Hjarne!

HJARNE.

Ser du ikke selv,
at jeg kan ikke træde nu tilbage —
det var at røbe Alt og miste Riget.

INGILD
(for sig, idet han følger Hjarne).

Jeg ser, din Skjæbne har dig i sit Garn!
(de gaa ud tilhøire.)

FEMTE OPTRIN.

Teltet aabnes. **Oluf Jarl** træder ind med flere Bryllupsgjæster; han underholder sig med **Halfdan**; **Rorik, Erik** og **Svend** komme frem i Forgrunden. Udenfor Sammenstimlen af Folk i Uro og paafaldende Sindsbevægelse.

ERIK.

Vil I, Svend Oddesøn, at eders Datter
skal bære denne Hersedatters Slæb?

SVEND.

Aldrig!

ERIK.

Saalidt som hun skal Eriks Søster!
Før maa hun gaa med Tiggerposen.

RØRIK.

He!
Da tør jeg vædde, Halfdans Datterdatter
vil bære hendes Slæb og kysse Sømmen,
for han er meget klogere end I.

UFFE
(træder hen til dem).

Hvad dette Bryllup angaar skal I ikke
forivre jer — for det har gode Stunder.

ERIK.

Hvad?

SVEND.

Gode Stunder

UFFE.

Ser I ei derude,
hvor Folket løber sammen? Hør, de raabe —
og ikke Bryllupsraab.

RØRIK.

Hvad er i Gjære,
Ven Uffe? I ser helt fortumlet ud.

UFFE.

Saa har I ikke spurgt, at der er kommet
et Bud fra Ryssland; han er nu hos Kongen.
Saameget veed man af hans Blik og Miner,
han bringer svarligt Nyt om Nederlag
og Farer.

(**Harald Menglad** og **Thorulf Digre** er traadt hen til dem.)

HARALD.

Ja, man siger mig forvist,
en ryssisk Flaade krydser ved Bornholm.

THORULF.

Bornholm? de har gjort Strandhug alt paa Møen.

SVEND

(for sig).

De harehjertede Rygter, jeg har udspredt,
de løbe snelt og yngle som i Martsluft.

(**Odde** gaar over Broen, fulgt af Krigere og Bannerfører. Han hilses af Mængden med jublende Tilraab.)

ERIK

(til Svend).

Din Fader! hør, hvor jublende han hilses!

HARALD.

I ham ser Folket Værn og Værge nu.

(**Hjarne** træder ind fra høire, fulgt af **Ingild**, der er festlig klædt.)

HJARNE.

Velkomne, kjære Gjæster, til mit Bryllup!
Min ædle Svigerfader, Oluf Jarl,
omfavn din Konge og din Søn.

OLUF
(omfavner ham).

Den Pagt,
der sluttes nu, velsigne Frigg og Thor!
Din Naade hæver mig til Jarlerang:
kan undersaatlig Hyldest og en Faders
kjærlige Raad fortjene den — uværdig
skal den ei Oluf finde.

(**Odde** træder ind, fuldt bevæbnet, med Spyd i Haanden.)

HJARNE.

Ei, Herr Odde!
I kommer tungt paaklædt til Bryllupsfærd.

ODDE.

Jeg kommer i den Dragt, som Tiden kræver
og ønsker at se jer i samme Skrud,
som er for Leding, ei for Bryllup skaaret.
Der svæver svare Tidender i Luften,
og hele Folket ser med Angst og Haab

hen til sin unge Drot; det vilde undre
sig høilig, om det saae ham stige nu
i Brudeseng og ei paa Dragedæk.
Vel har I overdraget mig det Hverv
at tugte Rysserne, og rede staar jeg
til Farten alt; men det er gammel Sæd,
at Dannerkongen selv er Hærens Hjerte.
Dog nygift Helt bringer kun halvt sin Hu
til Hilds Leg, og hans Fod er træg af Hjemlyst.
Lad derfor Brudesengen vente jer
som Seierherrens Løn og følg med os.

HØVDINGERNE.

Til Kamp! For os, Kong Hjarne! Kamp og Seir!

HJARNE.

Saa er det Rysserne, som Folket frygter?

ODDE.

Tilvisse.

SVEND.

Og med Grund.

FLERE STEMMER.

Til Garderike!

HJARNE.

Da lad din Sønnesøn kun ride Kjæphest
paa dette Spyd, og hæng din Brynje op
paa Knagen, Odde.

ODDE.

Spotter I mig, Herre?

HJARNE

(peger paa Ingild).

Se her en Bryllupsgjæst, ubuden vel
men kjær — Herr Ingild, Fridleffs Vaabenbroder;
byder ham dobbelt Velkomst, thi han bringer
godt Nyt fra Ryssland: Seiersbud og Fredsbud.
Vor brave Hær, til Raseri opirret
ved Fridleffs Fald, har hævnet ham: Kong Dage
er falden, og hans faste Stad Poletsko
brændt; alle Rysser er os underlagt.
Tal Ingild!

INGILD.

Ingen Fare truer østfra.

(Høvdingerne omringe Ingild.)

ODDE

(tvært).

I seirer, for I drager Sværdet, Drot.

HJARNE

(huldsalig, lægger Haanden paa hans Skulder).

Ei er mig Sværdet derfor mindre værd.

(til Harald og Thorulf.)

I, mine Skjalde! stemmer eders Harper,
og byder eders Kunst at ruste sig
paany til Væddestrid; det gjælder ei
en død Drot men en ung Brud at besynge,

og om end Danmarks Krone ei er Prisen —
en gylden Armring er vel Kampen værd.

HARALD.

Kong Hjarne! jeg vil synge til jert Bryllup,
som om jeg kjæmped end med eder selv.

THORULF.

Ved Bragebægret, ja! det vil vi, Herre.

(Festlig Musik udenfor, der efterhaanden nærmer sig. **Hjarne** underholder sig med Gjæsterne i Baggrunden af Teltet. **Erik, Svend, Uffe** og **Rorik** i Forgrunden.)

UFFE.

Ham følger Lykken synlig!

RØRIK.

Ja, Børnlille!
saa gammel som jeg er, saa maa jeg sige:
det har jeg aldrig før set Mage til.
Det nytter lidt kun, I gjør sure Miner;
nei, gamle Halfdan veed nok, hvad han gjør.
I er kun unge Mænd og kjender Lidet
til Verdens Gang. Nei, I faa dukke jer,
den Mand er jer for stærk. (til Erik.) I er for raadsnar,
min gode Ven! den »Tiggerpose« maa
I æde i jer, om den saa var fuld
af oret Skofte! I faa dukke jer!

HJARNE.

Nu kalder Sækkepibe, Hakkebræt
og Strengeleg til Fest og lystig Tidkort.
I otte Dage vil vi drikke Bryllup;
god Tørst jeg ønsker Alle og glad Rus.
Alt venter Bruden — ædle Gjæster, kom!

(Idet de gaa ud mod Baggrunden, falder Tæppet.)

TREDIE HANDLING.

Udenfor en Fiskerhytte ved Stranden under Klitter. Tidlig Foraarsmorgen.

FØRSTE OPTRIN.

Ingild og Fiskeren.

INGILD.

Jeg betaler dig mer end ti Drætter indbringer dig —

FISKEREN.

Ja, naar blot den Hvalp ikke var gaaet ud med Baaden. Jeg sagde ham jo, han fik ikke en Torsk idag.

INGILD.

Men Jollen der?

FISKEREN.

Den suger Vand som et Sold.

INGILD.

Ligemeget! Forsøg.

FISKEREN.

Tak! nei jeg trænger ikke til at komme i Saltlage.

INGILD

(giver ham en Ring).

Der, tag det for din Jolle — jeg vil selv.

FISKEREN.

Stop! Det falder mig ind, der er landet Vikinger i Vigen omme bag Bøgeskoven.

INGILD.

Vikinger, siger I?

FISKEREN.

De var der ikke igaar Aftes, da jeg satte Reiegarn ud. Men da jeg stangede Aal inat, kom jeg tæt hen til dem; det var klart Maaneskin, og jeg talte tyve Drager.

INGILD.

Viis mig Vei!

FISKEREN.

Følg blot Stien og hold tilvenstre. (Ingild hen mod venstre.) Hans Hast er nok ikke af det Gode.

En hoitstaaende Mand: hans Tøi er ligesaa fint som det er tilsølet.

INGILD
(kommer tilbage).

For sent! der er Ryttere mellem os og Skoven. Fordømte Sachser-Øg, dem rider Ingen fra. Hurtig, Fisker! skjul mig.

FISKEREN.

Ja, hvad Skjul har jeg?

INGILD.

I en Sildetønde, om det skal være — og lyv mig over til Vikingerne. Kom! (ind i Hytten.)

ANDET OPTRIN.

FRIDLEFF
træder et Øieblik efter frem paa Brinken yderst tilvenstre; Styrbjorn og Ebbe længer tilbage. Han har en nyudsprungen Bøgegren i Haanden.

Ja, det er Danmark! det er Fødelandet
og Arveriget! svæver nok saa vidt
mit Blik, det finder intet Fremmed mer.
Det følger Kystens Bue, hvor den spænder
sig nordpaa, til det frodige Sjælland møder
det golde Skaane. Se de hvide Brinker
mellem det lysblaa Sund og Foraarsgrønt

af Bogeskovene, der krandse dem —
velkjendte Farver, længe savnede!
Hvor har jeg sukket efter Sundets Bølger,
naar Tømmerflaaden bar os ned ad gule
lerede Floder, og i endeløse
Barskoves tørre Mørke drømt om dig,
du silkebløde, dunede Bøgeløv,
hvis unge Farve lyser Haab i Øiet —
saa har jeg mellem brune Rysserpiger
med brede Kindben og med Lueblik
under sort og stridig Haarbusk smægtet efter
min Hethes lyse Smil og kjøle Slankhed.
Hist — hvilket Syn af Markerne, der vexle
med Rugens spæde Grønt, med saftigt Enggræs,
spættet af Køer, med Plovens brune Spor
— et yppigt Tæppe før en Hersker-Fod!
O, fagre Land! jeg kunde falde ned
og kysse ømt din Jørd — jeg selv, din Herre,
dog mer din Søn!

Raab
(bag Scenen).
Hallo! hov!

FRIDLEFF.
Hvad er det
for Raab! jeg hører Hestehove.

EN STEMME.
Hei da!
Hvad har I der?

EN ANDEN STEMME.

Hans Hest, Hovding! den er styrtet her i Krattet.

FØRSTE STEMME.

Ser I Seil paa Sundet?

TREDIE STEMME.

Et! en Fiskerbaad.

FØRSTE STEMME.

Fordomt! Saa er han undsluppen. Hvor?

TREDIE STEMME.

Hist — under den skaanske Kyst.

FØRSTE STEMME.

Saa langt kan han ikke være naaet. Ved Nerthus' hellige Karm, vi fange ham. Sid af, Folk! og lad os faa den Hytte undersogt.

FRIDLEFF.

Det lyder lidet fredeligt, jeg tænker
her er det bedst at være forberedt.
Styrbjorn! hent mig en Snes af vore Mænd;
de hugge Grene af til Brændsel, forrest
i Skoven Hold jer rede paa mit Vink.

(Styrbjørn ud.)

SVERTING

(kommer ned ad Brinken bag Fiskerhytten, fulgt af sex Ryttere; de ere klædte i pragtfulde hvide, pelsbræmmede Kofter, med en rød Løve paa Brystet; Sverting har en kort Kappe, Guldkjede og Armbaand).

Og er han ikke der, saa til Skovs. Den kan han ikke komme ud af uden at ses af vore Folk. Nu hurtig, støv mig Alt igjennem lige til Svinestien.

(Rytterne ind.)

FRIDLEFF

(til Ebbe).

En raptunget Karl! hvor troer du, han hører hen, Ebbe?

EBBE.

I Galgen, Herre! tag ham med, naar vi gaar til Søs, han er et Middel mod Drukning.

FRIDLEFF.

Men ikke mod Søsyge — for han ækler mig. —

SVERTING

(ser op).

Hei, I deroppe! har I ikke set en Mand, der saae ud til heller at ville være andre Steder, end hvor han var?

FRIDLEFF.

Det kan jeg ikke sige. I er aarle paa Menneskejagt!

SVERTING.

Aarle opstaa,
hvo der vil Andens
Liv og Løsøre vinde;
sjelden faaer liggende
Ulv sig et Laar
eller sovende Mand Seir.
Den Morgensang har min Herre lært mig.

FRIDLEFF
(til Ebbe).

Nu mærker man først ret, man er kommen hjem, Ebbe, da man hører et godt dansk Ord!

EBBE.

Det løb ned i mig, Herre, som gammel Mjød, den jeg ikke har smagt paa halvfjerde Aar, siden vort sidste Anker slap op i Lifland.

SVERTING.

I kunde gjerne komme og hjælpe med. Strandskoven skal undersøges.

FRIDLEFF.

Hjælpe jer kunde jeg nok. Men først siig mig, hvem I er, og med hvad Ret I jage denne Mand.

SVERTING.

I er nok fremmed her, at I ikke kjender Kongens hvide Ryttere. Deres Anfører er jeg, Sverting den Sachser.

FRIDLEFF.

Det er godt, saa er jeg til eders Tjeneste. Kong Frodes Fjender ere ogsaa mine.

SVERTING.

Kong Frodes —? Ha, ha! Hvor har Vind og Vover haft jer henne i det sidste Aar, siden I ikke veed, at Frode er død for mer end halvfjerde Aar siden, og Kong Hjarne snart et Aar har hersket i Danmark?

FRIDLEFF

(med undertrykt Bevægelse).

Det var svart Nyt! . . . Hjarne, siger du? Jeg vidste ikke af, at Kong Frode havde en Søn af det Navn.

SVERTING.

Trolig nok! nei, Frodes Søn — han er falden i Ryssland.

FRIDLEFF.

Ei, hvad vi alt faar at vide her, Ebbe!

EBBE.

Det er Løgn i jer Hals!

SVERTING.

Hvad er I for en grov Kjæft?

EBBE.

En, der bider værre end den gjøer.

FRIDLEFF.

Stille Ebbe. Altsaa Fridleff Frodeson er falden?

SVERTING.

Ja lovet være Wotan! de stak hans Hoved paa en Stage i Rysserleiren.

FRIDLEFF.

Har han gjort dig noget Ondt, siden du priser din Sachsergud for hans Død?

SVERTING.

Aa jo, han havde nok hængt mig, hvis han var bleven Konge.

FRIDLEFF.

Muligt nok!

EBBE.

Sagde jeg ikke, den Fyr hører hjemme i Galgen — han kjender sig selv. En rigtig pyntet Røvertamp! man kan nok mærke, at den gode Kong Frode har sluppet Tøilerne.

SVERTING.

Forresten, Landet trængte til en Konge som Hjarne. Han sparer ikke de store Herrer, han styner Toppene, at de ikke kvæler Revl og Krat. Den Landstryger Fridleff duede nok ikke til andet end til at ligge og bakses med Birke-barks-Ædere og saadant Pak.

EBBE.

Skal jeg gaa ned og vride Halsen om paa ham?

FRIDLEFF.

Endnu ikke!

EBBE.

Tvi dig! skal du tale slig om Frode Fredegodes Ætling, du Spyttegøg!

SVERTING.

En Gøg, der hvis I spørger den om Varsel, ikke galer eder mange Livsaar til.

EBBE.

Ikke ga — — Nu saa skal jeg

(hæver sit Spyd.)

FRIDLEFF

(holder ham tilbage).

Stille. Siig mig endnu, min Ven! Jeg har

i sin Tid kjendt en Sanger og Harpeslager her paa Sjælland ved Navn Hjarne.

SVERTING.

Saa kan I prise jer Lykke, hvis han vil kjendes ved jer endnu, for det er den samme, der nu behersker Danmark.

EBBE.

En Sanger! — Ha ha! her finde vi Hare i Bjorns Leie. —

SVERTING
(ser ind i Hytten).

A ha, Fisker! det er en stor Gjedde, I har der i jert Hyttefad. Jeg kan tænke, I har gjemt den til Kongens Taffel, han vil nok betale jer Uleiligheden. — Ædle Herre! I har redet jert Hors for stærkt, I faar sidde op hos en af mine Folk og prøve et sachsisk Øg.

(Rytterne slæbe Ingild og Fiskeren bundne ud.)

EBBE.

Ingild — saa sandt jeg har Øine!

FRIDLEFF.

Ingild — skal vi gjenses saadan?

INGILD.

Fridleff, min Herre! jer har min Fylgje ledet hid idag.

EBBE.

Der kommer Styrbjørn med vore Folk — de liste sig bag om Bakken.

FRIDLEFF.

Bedst om vi kunde fange hele Rudlen.

SVERTING

(der har talt med Rytterne).

Naa, saa afsted! Jeg hører, det er en Kjending af jer, min gode Mand. Forhaabentlig har I nok af dem, for han her vil snart være et Hoved for kort til at kjende Nogen.

FRIDLEFF.

Troer I? det bliver man ikke saa let, naar man har mig til Ven, og jeg er ved Haanden.

(Stiger, fulgt af Ebbe, hurtig ned ad Brinken, blæsende i sit Horn. De angribe Rytterne. Raab og Kamplarm paa Bakken; et Par Ryttere trænges ud ad Krattet over Hytten og falde. Styrbjørn og hans Mænd, væbnede med Øxer, komme ned i Forgrunden. Fridleff befrier Ingild. Sverting og hans Ryttere trænges kjæmpende ud tilhøjre.)

TREDIE OPTRIN.

INGILD.

O lad mig favne dine Knæ, min Herre
og Fyrste.

FRIDLEFF
(reiser ham).

Og din Ven!

INGILD.

Og Redningsmand.
Du kom som Livet selv til mig, der alt
var Dødens.

FRIDLEFF.

Hvad har du forbrudt mod Hjarne,
at han forfølger dig saa haardt?

INGILD.

Slet intet
mod ham, men meget mod dig selv.

FRIDLEFF.

Mod mig?
Jeg træder her som i et Væv af Gaader.
Min Fader død halvfjerde Aar forleden,
skjøndt ei et Aar er gaaet, siden sidst
jeg hørte fra ham, at han reiste om
i Landet med sin Hofleir. Hjarne Skjald,
hjem jeg forlod som ringe Sangfugl, voxet

til Kongeorn, du selv en Due, jaget
til Døde af hans Falke, og endda
skyldfri mod ham og brødefuld mod mig
— saa siger du. Løs mig den Gaade først.

INGILD.

Jeg kom til Danmark, Fridleff, just da Hjarne
var kronet; med hans Sværdsodd paa mit Bryst
lod jeg mig true til at sværge ham
en Sindes Troskab, og med dyre Eder
loved jeg ham — thi Døden var mig vis,
ifald jeg afslog — ei med Ord, ja ei
med Miner eller Blik at rokke Rygtet,
som løi dig død. Saaledes — trælle-feigt —
forraadte jeg min Herre og min Ven.

FRIDLEFF.

Dit eget Liv var dig det nærmeste
og — som du ser — du tav mig ei ihjel.
Hvad jeg end dengang havde dømt, nu priser
jeg denne Falskhed, der bevared mig
et Liv, som end kan tjene mig, imens
en altfor trofast Død for stedse havde
berøvet mig min bedste Mand.

INGILD.

O Fridleff!
din Naade overvælder mig! Du vender
med mildt og skaansomt Vid Alt til det Bedste.

FRIDLEFF.

Gudernes Vid har vendt det saa, ei mit.
Men hvilken Handling har du da begaaet,
der vakte Hjarnes Vrede?

INGILD.

Ingen, Herre!
med mindre det er Handling, at jeg vidste,
hvad han og jeg kun vidste her tillands,
og tav. Dog i min Tavshed hørte han
sin egen Mistro hviske, og hans onde
Samvittighed saae sig i Speil i min
— at være sligt et Kongespeil er farligt!
Saa pludselig — det er en Uge siden
det først kom mig for Øre — spøged der
blandt Folk et Rygte, at du leved end;
hvorfra det kom, det veed et nyfødt Nap
bedre end jeg, jeg tænker at det fløi
med Foraars-Østen eller seiled hid,
indskibet paa den første Flage Is,
der løsned sig fra Rysslands frosne Havne.
Dog Hjarne — som det var naturligt — mente
at jeg var Hjemmelsmanden; Speidere
belured mine Skridt, hans mørke Blik
varsled mig Ondt — da flygted jeg inat.

FRIDLEFF.

I rette Tid! — men dette Rygte — vakte
det Glæde eller Sorg? Haab eller Frygt?

INGILD.

En Del, hvem Hjarnes Herredømme lidet
har gavnet — mægtige Mænd og mange Ældre,
der var din Faders Sinder — hørte Rygtet
med hemmelig Glæde, som kun Tvivl forgifted;
dog er i Folket Hjarnes Tilhæng stort,
og Hyldningseden binder mange Sjæle
med Trolddom til hans Banner; svar vil Kampen
om Riget vorde dig. Vel fire tusind
velvæbnede Krigsmænd er forsamlet nu
ved Leire, og fra Jylland, hvor hans Sag
er folkekjær, er flere underveis.

FRIDLEFF.

To tusind følge mig — og fler vil snart
om Fridleffs Banner flokkes. Følg mig, Ingild!
ombord, naar du er pleiet vel — thi du
er træt og fastende — vil Alt vi drøfte
og efter sindig Overveielse
lægge vor Plan. Da skal du mig berette
Alt efter Orden, som det foregik,
og kaste Lys paa meget Gaadefuldt.
Kun dette ene siig mig strax, thi Hjertet
har længe som et egensindigt Barn
skreget sig træt paa dette lille Spørgsmaal:
Har du min Hethe set? er hun ved Helsen?

INGILD.

Ja, Herre!

FRIDLEFF.

Ja. — det første gode Nyt,
herlige Nyt! — og det i denne Tone,
med bortvendt Blik —?

INGILD.

Min Fyrste, det er tungt,
at være den, der bringer dette Bud:
ung Hethe var dig ikke mere tro
end Land og Folk.

FRIDLEFF.

Ei trofast? Ingild! Ingild!
vár dig, at ikke du forgifter mig
med Folkesnak og løse Tungers Sladder —!

INGILD.

Nei, Fridleff! hun staar aabenlyst og stolt
for Alles Blik: hun er Kong Hjarnes Dronning!

FRIDLEFF.

Dronning — ha, ha! ja, det er let at gjætte!
tungnemme Dosmer, ser du ei, at Hjarne
faaer Alt af Guderne, hvad der var dit!
Dronning — det vilde hun jo være — dertil
stod hendes Hu! jeg taabelige Dreng,
der troede hendes Kjærlighed gjaldt mig
og ei min Kappe! Nei! — om Vaaben vil

vi tale, ei om Elskov, mønstre Mænd
ei savne Kvinder; mindes Krigerpligt
og Herskerkald, og glemme Hjertedrømme.
Kom, Ingild! ved de fulde Drikkehorn
og Fade vil du gjense mangen Ven
og prøvet Fælle; Sligt gjør Hjertet varmt! —
Sandt er det gamle Ord: Mand er Mands Gammen.

(Alle ud.)

FJERDE OPTRIN.

HAL I KONGSGAARDEN I LEIRE.

Hallen er aaben ud mod et sjællandsk Landskab i Aftenbelysning. — Fjord og Skove. Enkelte Gaarde ses.

Hjarne ved Arnen tilhøire. **Ossure**, tilhyllet, med Hænderne for Ansigtet, ved en Dør tilvenstre.

HJARNE.

Kom nærmere! Frygt ei! træd helt herhen.
Saa ubevægelig — lamslaaet — hvad?
er Kongens Aasyn dig saa skrækkeligt?

(stiger ned og nærmer sig.)

Lad se, om dit forfærder mig saa meget,
det synes ei at trænge til det Skjul,
du giver det i dine brune Hænder —

(tager Hænderne fra hendes Ansigt.)

Opløst i Graad — Ah — er det dig, Ossure!
Hvad fører dig vel hid, mit smukke Barn?

Er Dronning Hethe vred og truer dig
med Straf — og nu maa Kongen gaa i Forbøn?
De sammenknebne Læber kan ei tale —
mon de kan kysse, naar jeg lover dig
min Hjælp? det er dog billigt, for i Sandhed
det er ei let at tale Ternens Sag
hos Hustruen, naar Ternen er saa smuk
som du, frisk som et Skovbær, modnet frit
i Solen — —

OSSURE
(kaster sig paa Knæ).

Herre Konge! lad mig ligge
for eders Fod og fatte Kjortlens Søm!
jeg er en søllig Trællekvind og vover
at nærme mig med Klagemaal mod En
af Rigets Mægtigste.

HJARNE.

Jeg ser paa Klagen
og ei paa Klagersken, skjøndt hun, ved Freia!
fortjener vel at ses. Imod en Mægtig
fører du Klage? Ingen er saa mægtig,
at denne Haand ei kuer ham. Hvis Nogen
har krænket dig, saa skal han give Bod.

OSSURE.

Ak, Herre Konge, skaf mig Hævn!

HJARNE.

Du vil
ei Bod, men Hævn? — Hævn er en kostbar Vare.
Jeg haaber for din egen Skyld, at du
har ikke Raad til at betale den.
Dens Pris er blodig Uret; har du den,
da er du kommen til den rette Kjøbmand,
fuldvægtig vil han maale dig den til.

OSSURE.

Blodig? o, hundredfold og mer — for hvert
et Slag var blodigt, og i hundredvis
de faldt, da Tocke døde under dem.

HJARNE.

Forfærdeligt! — din Broder — Tocke — ja!
jeg kjendte ham, han var et kløgtigt Hoved,
men mundkaad ofte; jeg kan tænke, han
har tirret sine Overmænd, og de
har dræbt ham.

OSSURE.

Ja, en altfor dristig Spøg
med bitter Brodd opirred Tockes Herre,
Odde. Men Herre Konge! var det Ret
for slig Forseelse at lade Staklen
prygle ihjel?

HJARNE.

Hvad! prygle ham ihjel?
Hor Pige, se dig for! en Konges Vrede
er frygtelig, er morderisk, naar den vækkes,
men vække den letfærdigt — ve enhver,
der vover det! —

OSSURE.

Ak, Herre, vredes ikke
paa mig, jeg taler sandt.

HJARNE.

Staa op, Ossure!
Se mig i Øiet, tænk dig om. Herr Odde
slog ham i Vrede med sin Stok — han er
jo raa og hidsig, — slog ham haardere
maaske, end selv han tænkte, og din Broder
døde af Slagene.

OSSURE.

Nei, nei, Kong Hjarne!
Saaledes gik det ikke til, det har
jeg ikke sagt.

HJARNE.

Hvad? jeg forstod dig saa.

OSSURE.

Nei, det var ganske anderledes — Odde
lod Tocke gribe — flere Timer efter —

og Svendene befoel han saa at slaa ham
med Svøber og med Stokke, til han døde;
selv saae han til, det Afskum! og han trued
En af dem — der fortalte mig det selv —
trued ham med sin jernbeslagne Stok,
fordi han medynksfuld lod sine Slag
paa Jorden falde, ei paa Tockes Ryg.
Saaledes blev han dræbt, saa sandt jeg lever!

HJARNE.

Nok, mer end nok! gaa Pige — du har lagt
din Sag i Kongens Haand, du skal faa Hævn.

(Ossure kysser hans Haand og gaar ud tilhøire.)

HJARNE
(raaber ud mod Baggrunden).

Hjalmar! er mine Sinder samlede,
saa før dem ind, jeg venter dem. Nu kjølig
mit Blod! hvi syder du? slaa fast og stadig
mit Hjerte, som en trolig Ambolts-Hamrer,
ei som en oprørsk Kjøllesvinger! Nei,
grib mig dog ei saa kvælende om Struben,
du galdenærede Vrede! Aa, jeg veed det:
saaledes var det eders Vane længst
i mine Afmagtsdage, naar jeg saae
den værgeløse Uskyld krympe sig
under en Voldsmands Hæl, og maatte vende
mig bort for spæd til Hjælp, for svag til Hevn.

Læg nu den Vane af, den er forgjemt!
Har I da glemt at jeg blev Magten selv?
Giv jer tilfreds! Nu er den Time kommen,
da I skal faa jert Offer blodig bragt —
og ingen vrede Guder faar et bedre!

FEMTE OPTRIN.

Hofsinderne træde ind, deriblandt Odde, Svend, Erik Raadsnar, Halfdan den Vise, Rorik hin Kullede, Uffe Krumryg og Oluf Jarl. Den kongelige Livvagt besætter Indgangen og staar opstillet udenfor.

HJARNE

der har besteget Thronen.

Vær hilset gode Mænd og fuldtro Sinder!
En, som stod nær min Throne — thi min Gunst
udmærked ham for Fridleffs Skyld, hvem han
har trofast tjent — vil eders Blik forgjæves
søge i denne Kreds; han udelukked
sig selv. Det være eder vitterligt,
at Ingild hemmelig flygted bort, saaledes
bekræftende — desværre — klart den Mistro,
han havde vakt om Svig og hemmeligt
forrædersk Rænkespil mod Danmarks Krone.
Man er ham alt paa Spor, og som jeg haaber
vil end idag han føres fangen hid.

ERIK RAADSNAR.

En anden — Sachseren — er heller ei
tilstede. Bedst, om ogsaa han blev borte.

HJARNE.

Hvad, Erik! Sverting har jeg selv sendt bort;
Hvi stikler I paa ham? tæm eders Avind!
Jeg lider ikke, at I spreder grundløs
Mistanke ud.

SVEND.

Dog selv med Fare for
at vække eders Mishag taler Troskab:
Lad Ingild lære eder, Herre Konge!
at I har hidtil sat for megen Lid
til nye Mænd.

ODDE.

Ja, der er Flere her,
som steg for hurtig, og som ei har hjemme
i Kongens Raad, det være sagt frit ud
som Krigsmænd tale.

OLUF.

Skal det gjælde mig?
I sigted hid med Blikket, dog Jarl Oluf
tør staa for Skud selv for en gammel Krigsmand.

HJARNE.

Stille! ei skal min Svigerfader svare
den Mand, der selv skal staa til Ansvar nu
for Thronen.

ODDE.

Jeg? Anklaget?

HJARNE.

Ja, I, Odde!
Man siger mig, at I har nylig ladet
en Træl dø under Svoben for en ringe
Forseelse. —

ODDE.

Hvad »ringe«? er det ringe
Forseelse, at han med bitter Spot
har haanet mig, sin Herre?

RØRIK.

Sandt er Ordet:
Sjelden er Trællen Ædling huld og god —
thi maa de aves dygtig, og — min Tro —
som gammelt Mundheld siger — og jo ældre
Mundheld des bedre, netop som med Mænd — —

HJARNE.

Ti! spurgte Nogen jer om eders Mundheld?
Her har I lidet Held med eders Mund,
var den saa gammel end som Jættevølvens!
Lad være, han fortjente Straf — dog ikke
Døden, og mindst saa grum en Død; det var
en smudsig Plet paa Hjarnes Kongeære,
gik Sligt ustraffet hen. Hvad har I mer
at sige til jert Forsvar?

ODDE.

Intet, hvis
det ei er nok.

HJARNE.

Drabanter, griber ham
før ham til Galgebakken ud og hæng ham.
(Almindelig Bestyrtelse. Drabanterne omringe Odde.)

ERIK.

Uhørt!

SVEND.

Umuligt!

RØRIK.

Nei, da maa jeg sige,
saa gammel, som jeg er —

HALFDAN.

Betænk, Kong Hjarne,
Mandens Fortjenester af Land og Rige! —

ODDE.

Hvi blegner du min Søn? hvi skjælve I,
Venner — og rynke Brynene og strække
bedende Hænder ud til Forbøn? Ha —
Kong Hjarne ler jer ud, let-skræmmelige
Sjæle, at I saa slet forstaa hans Spøg!

HJARNE.

Ei ei! I kjender bedre Kongens Sind,
Odde? ei sandt, I narres ei saa let?

Jer huer Hjarnes Skjemt desbedre kun
jo ræddeligere Mummedragt den svøber
sig i? ja, ja! I faar vel have Ret.
Nu vel! saa hør, hvordan Kong Hjarne spøger!
Jeg har en Spas for, netop nu, med Odin;
som Kongegud og Skjalde-Fader staar
den gamle As mig dobbelt nær, han elsker
mig som en Søn, og han besøger mig
tidt; i den stille Midnatstime træder
han ind i Hallen, som en simpel Vandrer
at se til, i sin foldeside Kaabe,
med Stav, bredskygget Hat og Forraadspose.
Spørg Vagten kun, den kjender ham og veed,
»den gamle Taler«, som de kalde ham
— de tro det er en Slægtning eller Ven,
som jeg om Dagen ei vil kjendes ved —
han har frit Indpas; selv de bidske Hunde
behøve ei at gjennes bort, de krybe
med ængstlig Piben, logrende til Side,
med deres drømmeriske, dunkle Sands
fornemmende en Guddoms Nærhed.

ERIK.

Hvad —
holder han os for Nar?

SVEND.

Hvor vil han hen?

RØRIK.

Hm — der er Noget om det! unge Mænd
bliv forst saa graa som jeg, saa vil I Intet
forsværge.

UFFE.

Jeg har selv forleden mødt
Vandreren.

EN HOFSINDE.

Tys! — ja, der gaar sære Rygter.

HJARNE.

Saa sidder han ved Arnen her og giver
mig gode Raad, der gjør selv Halfdans Visdom
til Skamme; lærer mig at fylke Hær
og Flaade paa en ny og sælsom Vis,
som Odde ei har drømt om; megen Galder
nemmed jeg alt af ham; at døve Sværd,
at synge mine Venner frelst' af Slaget,
og kvæde, saa at Fjer og Bolte springe
af Arm og Fod, om man har bundet mig.
Sidst sagde han, han kunde galdre Rim,
saa hængt Mand steg af Galgen ned og gik
og talte med ham.

ERIK

(sagte).

Mærk: nu dreier Roret!

UFFE.

O ve! der rykked Galgen ganske nær. —

HJARNE.

Jeg har min Tvivl; jeg troer den Gamle praler,
og gjerne satte jeg hans Kunst paa Prøve.
Om nu jeg klynger op en simpel Tyv,
en Landeveis-Helt, en sulten Punge-Tømmer, —
det var for meget ventet dog, at Odin
skulde uleilige sig for Sligt; ei heller
var saadant Selskab sømmeligt for ham.
Du Odde! var jo allen Stund en vældig
og gavmild Odinsdyrker; mangen sort,
bredhornet Tyr du ved hans Blot-Sten slagted,
og mange Fjender skikked du ham: Hunner,
Rysser og Vender, Gother, Engelskmænd,
Hybernere og Sachsere — hvo tæller
dem alle? saa det staar vel til at haabe,
han vil for din Skyld vise hvad han kan.
Forstaar du, Odde, saadan Spøg? Nu skal det
kjendes hvad stærkest er: Kong Hjarnes Galge
eller As-Odins Galder. — Før ham bort!

(Alle staa som lamslaaede. — Odde føres ud. — Kort Pause. — Sverting træder ind og bøier sig for Kongen.)

HJARNE.

Bringer I Ingild?

SVERTING.

Fanget var han, Herre.

HJARNE.

Og undslap?

SVERTING.

Blev os voldelig frakjæmpet
af Vikinger.

ALLE.

Vikinger? —

RØRIK.

Siden Eriks
og Rollers Dage, den Gang jeg var ung,
har Ingen hørt om Strandhug her i Danmark.

HJARNE.

Hvor er det sket?

SVERTING.

Ved Stranden ud for Hveen.

HJARNE.

Og deres Flaade saae du?

SVERTING.

Vel en Snes
Drager, og velbemanded' synes de.

ERIK.

Ved Thor! en dygtig Styrke.

HJARNE.

Saa blev Ingilds
Forræderi kun altfor aabenbart.

(Stiger ned ad Thronen. Sverting nærmer sig ham. Hofsinderne tale ivrig og sagte indbyrdes.)

HJARNE
(hviskende til Sverting).

Og deres Høvding — hvordan saae han ud?
talte han Dansk? — har Ingen raabt hans Navn?

SVERTING.

Da Ingild saae ham, brød han ud, som naar
man ser en gammel Ven: »Fridleff!« hans Ansigt
straaled af Glæde, og han kaldte ham
sin Herre!

HJARNE.

Ah! godt at du tav med dette. —
Det var et aftalt Spil.

SVERTING.

Saaledes saae
det ikke ud.

HJARNE.

Jeg siger dig, det var det.

HALFDAN
(nærmer sig).

I ubeleilig Stund, Kong Hjarne! just
da farlig Leding banker paa med Jernklo,

henretter I den gamle seiersvante
Krigsøverste, der slog Kong Frodes Slag.

SVERTING.

Odde? nei, det forbyde Guderne!

ERIK.

Veed I det ei? han føres just til Galgen.

RØRIK.

Ja og med ham al Krigskunst, List og Snuhed,
som kun de gamle Rævebælge rumme!
Graa Haar i Pelsen, snilde Raad bag Panden;
men altfor røde Ræve gaa i Saxen.

SVERTING.

Han var mig aldrig god, dog beder jeg
for Landets Skyld: skaan ham!

SVEND.

Kong Hjarne, se
her ligger jeg for eders Fod og griber
om eders Knæ: benaad min Fader! han
vil jage jer de frække Vikinger
med blodige Pander søleds. Hver Blodsdraabe
i mig — gid den i edret Sot maa raadne,
om ei jeg glad udgyder den for jer,
og falder eller lægger for jer Fod
den fremmede Høvdings Hoved, om det saa
var Fridleff Frodesøn —!

HJARNE.

Fridleff? hvad falder
jer ind?

ERIK.

Et Rygte gaar, han lever end.

HJARNE.

Som Ingild spredte ud. —

SVEND.

Og er det sandt,
til Løgn gjør jeg det atter. Naade!

ALLE.

Naade!

HJARNE.

Nu vel, jeg skjænker dig din Faders Liv. —
Han søge Vaabendød, og sender Odin
ham frelst af Slaget, er hans Brøde sonet.
Hjalmar, bring mit Benaadningsbud.

Hjalmar ud; et Hornsignal lyder.

ERIK.

Et Horn —
hvad melder det?

DRABANT.

Kong Hjarne, en Herold
begjærer Foretræde.

HJARNE.

For ham ind. —

En Herold træder ind).

HEROLD.

Hil dig, Kong Hjarne! Fridleff Frodesøn
hilser dig. —

HØVDINGERNE.

Fridleff! —

HJARNE.

Skræmmer jer et Navn?
Har vi ei ventet dette? Ingilds Træskhed
fik skarpe Véer og fødte dette Barn,
og Løgn stod Fadder! — Nu dit Bud, Herold?

HEROLD.

Min Herre veed dig Tak, fordi du dygtig
forvalted ham hans Fædrene-Arv, det danske
Rige, og uformindsket, som hans Fader
har efterladt ham det, vil overgive
det i hans Haand. Thi som I høre nu,
var Rygtet, der beretted jer hans Død,
falsk, hvorfor Hjarnes Kaaring ingenlunde
fortørner ham, men han godkjender Alt
og vil at Alle føle sig forvisset
om hans bevaagne Gunst. Dig, Hjarne Drot
— som Kongens Stedfortræder bærer du

endnu med Rette dette Navn — og eder,
I Hovdinger og Mænd af Kronens Raad
venter min Herre nu ombord paa Dragen
for der at tage eders Troskabs-Ed.

HJARNE.

Siig den Bedrager, som har udsendt dig:
du fandt den danske Konge trofast mod
det Folk, der kaared ham, og som er ham
tro; thi det kjender ingen anden Herre
end ham, det valgte selv; ja var end Fridleff
ilive nu, hvad vi jo fuldtvel veed
han er ei, veg jeg ham dog ikke Thronen.
Siig dette og foi til: hvassere Svar
skal svungne Spyd og Sværd og hurtige Pile
bringe, hvis ei han rømmer Landet flux.

SVEND OG FLERE SINDER.

Hil Hjarne Drot! vort Blod for Dannerkongen!

HEROLD.

Saa blev min Hilsen vendt til Feidebud!
og hver Dansk vide: Fridleff Frodeson
alene —

HJARNE.

Ti! Tir mig ei længer! bort!
Heroldens hellige Ret har og sin Grændse,
jeg farver Grændsestenen med dit Blod,

ifald du overskrider den! Drabanter!
bort med ham fra mit Aasyn!

(**Herolden**, der vil tale, overdøves af Raab og Vaabenlarm og trænges ud af Drabanterne.)

HJARNE.

Mine Mænd!
nu være Hurtigheden Modets Vinge!
Vi er i Overmagt, og raadsnart Angreb
gjør denne Orlov kort og sikrer Seir.
Vi bryde op ved Hanegal. Jeg selv
vil føre jer, dog Odde er min første
Befalingsmand, paa hans rodfæstede Bul
indpoder jeg frisk Kundskabs unge Skud
til frodig Væxt paa Valens blodige Grund
og saftig Freds-Frugt. —

(faar Øie paa **Hjalmar**, som er traadt ind og er bleven staaende ved Indgangen.)

Nu?

HJALMAR.

Ak, Herr Konge!
jeg kom for sent: Herr Odde hang i Galgen.

HJARNE.

I ser, det var de høie Guders Villie,
at Mildhed ikke skulde gaa for Ret,
men Brøden straffes strengt. Dog skal hans Lig
ei føde Ravne; men hans Slægt maa tage
det ned og stede det til Jord. — Bereder

jer alle nu til aarle Opbrud, Dagen
helder, og Morgendagen — ufodt end —
venter os snart ved Gryets Tærskel, hungrig
efter at mættes af vor Haand med Daad
saa rigelig, at den kan voxe stor
blandt alle andre.

OLUF.

Dine Ord, Kong Hjarne,
styrke os mer end hellig Seid og god
Galder og skjenker sikkert Haab om Seir.
Gid vore Ønsker sende til din Pude
en sund og rolig Sovn og ved din Vaagnen
saa freidigt Morgensind, som det der bruser
kamplystent i vort gamle Bjarkemaal,
hvis »Sol er oppe, suse Hanens Fjedre«
skal vække Leirekjæmperne.

HJARNE.

Jer Alle
ønsker jeg det — god Nat!

HØVDINGERNE
(gaa hilsende ud).

SVERTING
(for sig i Forgrunden).

Mig tykkes dette Felttog slet begyndt.
Hængt Hovding varsler ringe Vaaben-Held;
jeg tænker Lykken vender sig til Fridleff.

HJARNE
(der er steget ned fra Thronen og har nærmet sig).

Sverting!

SVERTING.

Min ædle Konge!

HJARNE.

Hold et Øie
med Svend og Oddes Frænder, at de ei
til Fjendens Leir gaar over. Mærker du
Forræderi, saa hug dem ned.

SVERTING.

Vel Herre!
din Fjende er og min.

HJARNE.

Det bør han være.

SVERTING.

Vel mindes jeg, jeg skylder eder Alt:
mit Øies Lys og Guldet om min Arm.
Som Øiet Lyset og som Armen Ringen,
er jeg jer tro, Kong Hjarne!

HJARNE.

Ja, jeg veed,
du er mig tro. Vær paa din Post, at Andre
maa være det, der heller var mig utro. —
»God Nat« jeg ønsker dig, men ei »Sov vel«.

SVERTING.

Jeg, som skal vaage, ønsker eder begge.

(ud.)

HJARNE.

Han, som jeg tog fra Galgen, er mig mer
til Gavn, end nogen Hængt kan skade mig!

SJETTE OPTRIN.

HETHE
(ind fra høire).

O Hjarne, Hjarne!

HJARNE.

Hethe — kjære! har
du hørt det alt? du kommer jo som jaget
af Aander —

HETHE.

Er det sandt, man siger, Fridleff —

HJARNE.

Fridleff er landet.

HETHE.

Fridleff, siger du?
Han selv? jeg mente, at en Eventyrer —

HJARNE.

Saa troer jeg selv, naar jeg til Folket taler;
dog du, min Hustru! hører ei til det.
Dig vil jeg tale til som til mit Hjerte:
det er ham selv.

HETHE.

Jeg Ulyksalige! Ve mig!

HJARNE.

Fortryder du?

HETHE.

Ak, ser du ei min Nød?
Du møder ham med Vaaben?

HJARNE.

Jeg er Drot.

HETHE.

Jer ser jeg kjæmpe, som har delt mit Hjerte.

HJARNE.

Hvo der end falder, lever dig en Elsker.

HETHE.

Hvo der end seirer, fældes mig en Elsket.

HJARNE.

Tvende er een for mange: een maa bort.

HETHE.

Du er min Husbond, og mit Liv er dit;
men kan jeg glemme, at han var mig kjær?

HJARNE.

Saa bed for os til Guderne, at jeg
maa seire, og at han maa undfly frelst.

HETHE.

Nei, I maa ikke kjæmpe, ikke I —
to ædle Sønner af et ædelt Land.
Har ikke Danmark stillet mig, sin Datter,
imellem jer, dets vrede Sønner — mig,
hoit elsket af jer begge, at min Haand
kan lægge eders sammen, hindrende
vanhellig Borgerkrig, der væbner Broder
mod Broder, Søn mod Fader, Maag mod Maag.
Send mig til Fridleff.

HJARNE.

Ørkesløst Forsøg!
Ei viger jeg for ham, han ei for mig.

HETHE.

Saa skal I dele — han vil overlade
dig Skaane eller Jylland, der har været
to Konger før i Danmark — sværg ham Troskab
som Underkonge, vær ham blot følgagtig
i Krig —

HJARNE.

Jeg ham! er jeg ei Kongen?

HETHE.

Han
er Frodes Søn.

HJARNE.

Jeg Frodes Efterfølger.
Og Frodes Rige skal jeg sønderstykke?
Ikke en Fodsbred Jord afstaar jeg ham.
Ei krænker jeg saa groft min Kongepligt.
Hvad! give dem til ham, der kaared mig
til deres Leder, deres Værn og Værge!
Hvad veed jeg om hans Vilje, om hans Kløgt?

HETHE.

Du kjender ham.

HJARNE.

Kjendte ham! fem Aars Leding
i fremmed Land forvilded mangt et Sind,
og tidt fornægtet Kongen Kongesønnen.
Kun Faa veed, hvad han fører i sit Skjold,
hvad han vil bære under Kronen, Ingen.
Vil han beskytte Duerne mod Høgen?
Vil selv den Mindste finde aabent Øre,
og vil han aldrig trykke Øiet til
selv for den Størstes Brøde? vil han rykke

fordærvelige Love op med Rode
og plante nye til Velsignelse?
Mit Kongeværk er grundlagt, skal jeg lade
hans plumpe Fod nedtrampe denne Grundvold?
Ja, til min Gravhøi stampe han den sammen,
hvis evige Magter vil min Undergang!

HETHE.

Din Herskerlyst tolker til Gunst for sig
din Herskerpligt, og jeg forstummer, jeg
fortvivler.

HJARNE.

Nei, fortvivl ei, Hethe! kom
din Dronningepligt ihu og gjør dig stærk.
Og hvi fortvivle? ser du end kun mørke
Veie, der aabne sig til rædsomt Valg, —
du skal ei vælge, valgløst føres du —
kan hænde ad en Sti, der bryder lys
af Mulmet ud, hvor mindst du venter det.
Vor Skjæbne væves alt af ufrie Hænder
i strenge Norners ufortrødne Lad;
vi kan fortrøste paa, at det er den,
der egner sig for os, og derfor god.
Nu siig mig fro et trøsterigt Farvel!
du maa til Jylland, der er Sikkerhed;
en trofast Vagt skal Sverting give dig
af prøvede Folk. Farvel!

HETHE.

Farvel, min Husbond!
tungt er mit Sind, dog var det tungere,
hvis Anelse ei sagde mig, vi ses
igjen, vort Afskedskys er ei det sidste.

(ud.)

(Udenfor ensformig Musik af Horn og dæmpede Trommer, samt forbidragende Fakkellys.)

SYVENDE OPTRIN.

HJARNE.

Min arme Viv! — Nei, Blikket fremad, vendt
mod Fridleff. — Hvor afskyelig de tude,
de Horn — som Ugleskrig. — Hei, Hjalmar!

HJALMAR
(fra Baggrunden).

Herre!

HJARNE.

Hvad er det for en ful Musik? jeg vil
ei høre denne Lyd!

HJALMAR.

De føre nu
Herr Oddes Lig til Graven.

HJARNE.

Hm — saa er
det halve Leire vel paa Benene?

HJALMAR.

Kun faa — hans egen Slægt; det regner stærkt,
langt borte tordner det.

HJARNE.

Et Foraarsuveir —
det letter Luft og sætter Stov, saa kjæmpes
der flinkere, og man ser Slaget bedre.
Uveir — ah! lad gaa Bud til Helligdommen:
Thorsgoderne skal følge med imorgen,
jeg byder dem at galdre Uveir: Lyn
skal slaa i Fjendens Fylking ned og Hagl
pidskes dem snefogs-tæt i Øinene . . .

(Hjalmar ud. Hjarne tager Plads ved Arnen.)

Blot dette Uveir ikke standser ham!
nei, han gaar trøstig gjennem Tykt og Tyndt,
min gammel Thorkild Sanger, Vandreren,
min Odin — ha, ha, ha! de troede det,
troede det halvt om halvt — hvad maa da Mængden
tro? og hvorfor ei tro? bedrages den?
Thorkild, min gode Fa'erbro'er! du har lært
mig Rimets Kunst, Fodmaal og Harpeslæt,
da jeg var ung; nu tjener du mig tro
og rastløs i det Stille; hvilken Løn

skal jeg vel give dig? du vil jo ingen!
Og slig en Troskab skulde ikke være
et Under, som for Mængdens sløve Sands
bør billigt staa i hellig Guddomsdragt!

(**Hjarne** reiser sig og gaar hen til Thronen, **Vandreren** viser sig i Baggrunden, ved Indgangen til Hallen, belyst af et stærkt Lyn. Det er fuldstændig mørkt; kun Lynene og det svage Skjær fra Arnen oplyser Hallen.)

Før Midnat kan jeg ikke vente ham;
godt, at det just er Maanedsdagen nu!
Det er mig magtpaaliggende at vide
hvad Sprog der føres Mand og Mand imellem
i Gaard og Hytte; ved en saadan Krig
afhænger Alt af Folkestemningen,
ifald den skulde trække sig i Langdrag.

(**Vandreren** gaar hen til Arnen (ligeoverfor Thronen), sætter sig paa et af de lave Sæder ved den og tørrer sin Kappe over Gløderne. Nærmere Torden.)

HJARNE

(staaende ved Thronen, støttende sig til dens Arm, uden at bemærke Vandreren).

Sandt Hethe, frygtelig er Borgerkrig!
det er en Ynk, at de, der i dit Hjerte
er Brødre, skal paa Valen krydse Sværd
i blodig Kamp; dog det er Nornens Bud,
og svare Ting begjære svare Fødsler.
Man siger, Slangen bliver ikke Drage,
før den har slugt en anden Slange, — vel:
Kong Fridleff hedder Slangen, som Kong Hjarne
skal sluge; da først ligger tom i Græsset
min skudte Ham, den brune Sangerkofte,

og gyldenskjællet, purpurvinget, hæver
jeg stolt mod Lyset, blinkende af Guld
og Ædelsten, et krone-kammet Hoved,
og bærer seirrig Norden i min Klo!

(Vender sig og farer sammen, idet han opdager Vandreren.)

Ah, er du kommen, Thorkild! godt, du naaede
itide under Tag; dog blev du vaad
og kold paa Knæene; ja kast en Knude
paa Gloderne — saa vil jeg lade varme
en Kryddervin . . . Gad vide, om du har
saa meget Nyt som jeg . . . Men — er det
Thorkild —?

(Han har nærmet sig og standser pludselig, som grebet af Skræk.)

VANDRER

(uden at se op).

Glemte at glamme
Geirrods Hunde,
logred med los Hale: —
Leire-Kongen
kjender Lidet,
ser ei, hvor Dyr dromme!

HJARNE.

Hvo er du, sære Gjæst? — gjor du mig Ære,
saa nævn dit Navn, at jeg kan hædre dig.

VANDRER.

Ygg og Alvis
og Eneøie nævnes jeg,

Vandrer kalder mig Verden;
Gavnraad gjæsted
den gamle Jette;
i Søkmimes Sal
Svidr de hilste,
hed jeg hos Geirrød Grimner.
Med eet Navn
nævntes jeg aldrig
siden jeg blandt Folk foer.
(reiser sig.)

HJARNE
(bortvendt).

Hvad hedder du hos Hjarne? Ond eller God?
Kom du for ei at gjøre mig til Løgner?
Valfader hedder du, Seirfader er du!
Mærker du mig til Valen med dit Blik,
som nu jeg føler — skjøndt jeg ser det ei —
hvast fra dit ene Øie tegne mig
som Øxe-Eggen mærker Træ til Skovhugst.
Er det et Tegn, Valkyriens Spyd skal finde,
naar over jerngraa Skyer af Kampens Veir
fra Hestens Ryg hun speider efter Rov?
eller signer mig dit Gudeblik til Seir?
Varsler du Held mig eller Undergang?

VANDRER
(gaar langsomt til Udgangen og vender sig der).

Veed du at lytte,
Veed du at lyde,

da er der vel varslet!
Gammelt er i Gaarde
Gjenganger-Raad.
Nyde hvo Nyt nemmed.
(Gaar ud. — Stærk Torden.)

HJARNE
(efter en kort Pause, farer op).

Lys, Lys! — Ha, hvad var dette! — Hjalmar, hei!
(Trælle ind med Fakler, som de fæstne paa Væggene.)
hvor er du?
(Hjalmar ind.)
Hurtig — løb til Dronningen!
siig, jeg maa tale strax med hende, strax!
(Hjalmar ud.)
Jeg ræddes, tvivler, hun maa tyde det;
hver Mand er halvt en Troldkarl, og hver Kvinde
halvveis en Volve. — Var det kun et Syn,
en Ringen for mit Øre, der blev Ord —
Ah — her — her! Dryp af Kappen — Slæbets
Spor —!
Rolig! hvad kvad han sidst? Gjenganger-Raad?
et dødt Raad, der med Skin af Liv, kun træder
i udtraadt Spor, hvor Fortid snubled alt.
At klamre sig til Thronen fast, er det
et saadant Raad? At give Afkald frit
paa Magt og Glands og forekomme Skjæbnen,
er det det »Ny«, jeg nemmed for at nyde?
Ja, Ja! — Nei! Nyt er Mod, der trodser Verden
og Guder selv, om Guder trodse det, —

og Mismod er et Hverdags-Spøgelse, —
det være fjernt fra mig! Og derfor, hvis
jeg taber Slaget — jeg fortvivler ei
og søger ikke Døden i dets Bølger,
men redder mig, skibbrudden vel, dog ikke
knust, men med Haabets Seil til nye Farter.
Og ingen Vei saa ny, saa sælsomt kroget
fører tilbage til min Thrones Trin —
jeg sporer den jo op; thi dybt jeg føler
at ingen Hverdagsskjæbne forestaar
den Mand, hvis Arnebænk har baaret Odin;
hvo Alvis nævned Drot, skal ikke fældet
som Krontyv kastes hen til Ulveføde,
men gravsat nyde evigt Kongery.

(Hjalmar ind.)

Hvad vil du?

HJALMAR.

Dronningen er alt til Sengs;
hun kommer snart.

(Hornsignaler.)

HJARNE.

Hvad? — Rigtig! — nei, saa siig,
at det er ufornødent, jeg vil ikke
forstyrre hende. — Hvad er det for Horn?

HJALMAR.

Jeg veed det ikke, Herre!

HJARNE.

Denne Nat
er fuld af skarpe Lys og vilde Lyd.
Stod Fridleff ei saa fjernt, jeg vilde tro,
at det var ham, der stormed Leire natlig,
som Adils, da Hrolf Krake faldt. Forhor dig
hvad det betyder.

(Høvedsmand ind.)

HJALMAR.

Se, der kommer Bud.

HJARNE.

Hvad Nyt?

HØVEDSMAND.

Jeg har at melde, Herre Konge:
trehundred jydske Heste skibes ud
ved Leire Bro.

HJARNE.

Ah, høist velkomment Nyt.
(til Hjalmar.)
Skynd dig til Dronningen, hun trænger til
at hvile. — (til Høvedsmanden.) Der, tag Bud-Løn.
(stryger en Ring af sin Arm og kaster den til Høvedsmanden.)

HØVEDSMANDEN.

Gylden Løn!
Jeg takker jer, Kong Hjarne Ringebryder!
(begge ud.)

HJARNE.

Jeg vented dem og havde dog ei Tid
at bie dem. Saa tyder Varsel Varsel: —
Ved mine Heste skal jeg seire; Fridleff
har kun Havheste med. Paa Sletten slaar
jeg ham. Kamp raaber disse Horn og Seir!
Saa skal jeg nyde som jeg nemmed Nyt: —
ny er jeg selv i Leire Kongsgaard, ny
er jeg imellem Drotter, ny, som Fridleff
gammel, en Skygge af sin Faders Liv.
Ny er den Kongekamp, der staar tilbage;
blæs Lurer, blæs! nu bliver Slangen Drage.

(ud.)

Tæppet falder.

FJERDE HANDLING.

FRIDLEFFS TELT.

FØRSTE OPTRIN.

Svend Oddeson med **Følge** knælende for **Fridleff.** — **Ingild, Ebbe** og flere **Høvdinger** bag Fridleff.

FRIDLEFF.

Staa op som mine Mænd og værer mig
Velkomne! — Nu til Sagen. Skal vi bie
ham her paa Sletten eller vove selv
et Angreb mod de Høider, han besætter?

INGILD.

Vi er vel faae til Angreb.

SVEND.

Sandt! men her
paa Sletten finde Hjarnes Ryttere
frit Spil, og derpaa bygger han.

INGILD.

Stor Skade,
at vi har ingen Heste!

EBBE.

Med Forlov,
vi entred mangt et Dæk Een imod Tre.

FRIDLEFF.

Saa Angreb! og det hurtig, før hans Hær
kan komme ud af Skovene og frem
imellem Bakkerne.

(Et Horn blæses.)

INGILD.

Hør! er alt Fjenden
paa Benene?

EBBE
(ser ud).

En Rytter sprænger ind
i Leiren.

EN HØVDING
(ser ud).

Ved Ing-Freyr! en pragtfuld Skimmel.

SVEND
(ser ud).

En af de hvide — Hjarnes Yndligstrop.
Han føres hid.

INGILD.

Et Fredsbud vel!

FRIDLEFF.

For sent!

RYTTEREN

(træder ind og bøier Knæ).

Min Herre Sverting hilser jer, Kong Fridleff,
og hylder jer som Danmarks rette Konge.
Ei vil han føre Sværd mod jer, skjøndt end
han er i Hjarnes Hær, thi derved troer han
at tjene eder bedst. Saasnart der blæses
til Rytter-Angreb paa den høire Fløi —
midt under Slaget sker det først — vil han
med hurtig Svingning føre sine Folk
til eders Hær og kaste dem tilbage
mod Hjarnes jydske Rytteri.

FRIDLEFF.

Saa fik
vi Heste dog.

INGILD.

Og det de bedste.

SVEND.

Vár jer,
Kong Fridleff! Det er Krigslist; denne Mand
skylder Kong Hjarne Liv og Velfærd; han

kan ei forraade Hjarne; alle andre,
men ikke han, det var for sort en Daad.

FRIDLEFF.

Saa dømmer du, fordi du kjender kun
dansk Troskab; hvis din Norne havde kastet
dig ud — som mig — blandt Fremmede paa Togt,
for snart i Forbund, snart i Leding grundig
at lære udenlændisk Tankesæt
og Handlemaade, som er ulig vor, —
du tvivled ei, at Sverting visselig
sviger sin Drot. Det er den første Rotte,
der svømmer fra hans Kongeskib til mit,
sporende forud alt, at hint vil synke, —
endog kan hænde vel, det synker kun,
fordi hans Tand har gnavet det en Læk.
Dog — da Forsigtighed er Høvdingdyd,
saa gjør jeg dig, Svend Oddesøn, til Svertings
Vogter — han stilles under din Befaling.

SVEND.

Jeg kjæmped heller midtveis for at møde
Kong Hjarne — dog jert Bud har hædret mig.

(Raab udenfor.)

FRIDLEFF.

Hvad Raab og Larm er det?

INGILD
(ser ud).

Hvad — ser jeg ret!
de føre Dronning Hethe fangen hid.

FRIDLEFF.

Et kostbart Bytte! —

RYTTEREN.

Ikke fangen, Konge!
men overgiven — Sverting sender hende.

FRIDLEFF.

En ivrig Tjener!

EBBE.

Hoist fortjent af Galgen.

FRIDLEFF.

Saa tage vi mod dette Slag paa Sletten.
For Hæren ud og fylk den tæt ved Leiren
i trende Hobe, som jeg alt befoel. —

(**Hovdingerne** hilse, idet de gaa ud, paa **Hethe**, der føres ind af Vagten, som fjerner sig; Teltet lukkes efter den.)

ANDET OPTRIN.

HETHE
(knæler).

FRIDLEFF.
Saa lig sig selv! o bittersøde Syn!
Staa op, min Dronning — min, og dog ei min;
min Dronning dog, hvis Hjarne kaldes Konge,
jeg Undersaat. Staa op! ei sømmer sig
den Plads for jer.

HETHE.
Den sømmer sig for Fangen.
Bønfaldende maa vælge denne Plads.

FRIDLEFF.
Der var en Tid — et Døgn kun er den fjernet —
da troede Fridleff ikke, at han maatte
krigsfange Hethe for at skifte Ord
med hende! Nei, staa op, jeg kan ei se det!

HETHE
(reiser sig).
Der kom en Tid, da troede jeg at vorde
Hels Fange, før jeg skifted Ord med Fridleff.

FRIDLEFF.
Den Tanke sørged du ei længe ved.

HETHE.

Jeg var for ung at vie mig til den Døde.

FRIDLEFF.

Jeg havde bedre Tro til Kvindehjerters
Bestandighed — og synderlig de danskes.

HETHE.

Dog var jeg tro —

FRIDLEFF.

— Sandt! du var Kronen tro,
den maa du have elsket høit. —

HETHE.

Nei, Kronen
var mig tro, Fridleff, for den gik fra ham,
jeg elsked bedst, til ham jeg elsked næst. —

FRIDLEFF.

Dit Hjerte, sandelig, er dronningligt,
for det har mange Rum som et Palads,
men mit er som et Leirtelt.

HETHE.

Vandrelystent?

FRIDLEFF.

Og rummer dog kun En. — Men nu, kan hænde
vi skifted. Hjarne flytted over i
det bedste Rum.

HETHE.

Han er der, hvor en Husbond
bor være.

FRIDLEFF.

Ja, og jeg?

HETHE.

Hvor Hjertets første
ungdommelige Drøm et Gravsted har.

(Hornsignaler.)

FRIDLEFF.

Men denne Drøm fik atter Kjød og Blod
og Knogler, og i Blodet Drift og Villie —
ond Villie og god Villie, Mælk og Galle —
og om sit Kjød koldt Jern til mandig Skjærm
og hvast Jern i sin Haand til blodig Fordring;
og tusind andre Sværd, der lyde dettes
Blink, ere dragne nu — hør hvor de kalde!
Jeg maa forlade dig og møde Hjarne;
Hærfader kaster Lod imellem os.

HETHE.

Gaa, for jeg mægted ei at holde ham
end mindre dig. Og hvad er Hethes Skjæbne?

FRIDLEFF.

Hvad Krigens Ret fastslaar; du er mit Bytte.
Du føres til mit Skib, og hvis jeg flygter

fra tabt Slag, søger jeg den aabne Sø
med dig og holder Bryllup med min Fange.

HETHE.

Ve mig! skal Skjændsel, Frue-Æres Tab
og Slegfred-Liv paaføres mig af Fridleff!

FRIDLEFF.

Nei, vrid ei dine Hænder, som du tidt
har foldet om min Nakke, fold dem ei
til Bøn og vrid dem ei, det er forgjæves.
Arg var mig Lykken: hvad den endelig
har undt mig, vil ei taabelig jeg slippe.

HETHE.

Jeg veed, Mandsvillien er en Bue, tung
for Kvindehaand at spænde og umulig
for Kvindeblik at standse, naar den krummet
til Spring af Pilens Hager spores alt;
men er vort Hjerte mellem den og Maalet,
da skal det gjennembores visselig.
Dog vil jeg bede end — nei vend dig ikke
bort, du har aldrig elsket mig, nei aldrig,
ifald du afslaar dette! det er Hjarne,
jeg beder for, med mig gjør hvad du vil!
men seirer du, forskjøn din Seir ved Mildhed!
Spar Hjarnes Liv, hvis Kampen skaaner det,
og hvis han flygter, lad ham ei forfølge,

ei jage som et vildt Dyr i det Land,
som han behersked!

FRIDLEFF.

Kvinderaad!

HETHE.

Ja, Fridleff!
et Kvinderaad — foragt det ikke raa,
saasandt du selv er kvindefødt og died
en Kvindes Bryst!

FRIDLEFF.

Ja, sandelig, det har jeg,
og blandet altfor megen Modermælk
i Vikingeblodet: det forraader mig
til dig. Vel! hav mit Løfte, tag hans Liv,
hvis Slaget giver det i mine Hænder.

HETHE.

Det lønne Guderne dig, Fridleff!

FRIDLEFF
(raaber ud).

Vagt!
Før Dronningen ombord.

(Vagten træder ind ved Indgangen af Teltet, **Hethe** gaar ud og følges af den. Stærke Hornsignaler.)

Kamphanen galer!
Glad skingrer Skriget fra dens Kobberstrube;

min Livsang! bliv min Dodsang ogsaa du,
sker det ad Aare, eller sker det nu!

(ud)

— —

Toppen af en Hoi. Midt foran en gammel Eg, bredgrenet, Kronen lynslagen. Foran den Kongestolen; paa Stammen derover et Skjold. Lige ved, tilhoire, Offeralter med lidet Baal; Offerpræster derom; en slagtet Buk paa Altret. Foran dette undersoge **Præster** Indvoldene. En **Gode** mumler Besværgelser over Ilden.

TREDIE OPTRIN.

Hjarne paa Kongestolen. Ved Siden af ham **Oluf Jarl** og **Erik Raadsnar**, **Bannerforer** og **Lurblæsere**, flere **Befalingsmænd** og **Hofskjaldene**, blandt hvilke **Harald** og **Thorulf**. **Bueskytterne**, længer tilbage, sende deres Pile ud tilvenstre; **Slyngekastere** og andre **Bevæbnede** bag Egen. Tilhøire, i Baggrunden, andre Bakker bevoxede med Krat og Skov — tilvenstre, bagest, Havet. — Uveirsskyer, Hagl, Torden og Lyn (efterhaanden aftagende) — fjernt Kampbulder, Raab, — forskjellige Horn (dumpe Tyrehorn, Metaltrompeter, Piber og Trommer).

OLUF.

Kampen er staaende.

HJARNE

(vender sig).

Alff Hærdebred!
lad Stage-Slyngekasterne gaa frem
paa Bakkehældet.

(En af Høvdingerne gaar tilbage. Man hører hans Raab. Slyngekasterne rykke over Scenen tilvenstre (bag Egen) og forsvinde ned ad Bakken bag lavt Krat.) (Hjarne til de Goder, der undersøge Indvoldene.)

Nu, i fromme Goder,
Hvad varsler Offerbukkens Indre os?

FØRSTE PRÆST.

Gode Varsler! hellige Vartegn!

ANDEN PRÆST.

Hammer i Lever, Thorsrune i Lunge.

TREDIE PRÆST.

Meget Blod i Hjertet.

ALLE.

Blodig Kamp, — kostelig Seir.

ERIK.

Er ikke Tiden kommen, Herre Konge,
for Rytterne?

HJARNE
(ryster paa Hovedet).

Send Bud til Humble Jarl,
at Midterfylkingen trækker sig tilbage
og støtter sig til Høiene.

ERIK
(træder tilbage og taler med en Mand, der iler bort).

HJARNE
(til Goderne bag Altret).

Lad se,
I fortner eders Uveirsgalder bedre.
Kalder I dette Hagl? med slige Korn
mader man Kyllinger!
(kaster en Haandfuld Hagl, som han har taget fra sit Skjød, hen paa Altret.)

GODE.

Vaadt Ved — fed Flomme — Røg beruser Sky —
Ild mader Lyn — Hlorride und os Løn! —
(De kaste Ved og Fedt paa Ilden, der blusser stærkt op.)

HJARNE.

Hvem er den bedste Bueskytte her?

FLERE.

Hrolf Fynbo.

HJARNE.

Hrolf, ser du den høie Mand
i gylden Ringsærk — ved det grønne Banner,
tilvenstre for det — paa en blakket Hest,
nu holder han den an.

HROLF.

Vel, Herre Konge!

HJARNE.

Skyd mig ham ned, saa faar du Fyn til Len.

HROLF.

Tak, Herre Konge.

(skyder.)

HJARNE.

Takken kom for tidlig.

GODE.

Thor, ag ei hjem til Trudvang! bliv her, Tordner!

(Hrolf skyder.)

HJARNE.

Feilet igjen. —

HROLF.

Den Karl har Odin givet
sit Blik: det møder Pilen midt i Luften
som Falken Heiren, at den falder plat
til Jord. Jeg vinder ikke Fyn idag.

HJARNE.

Ham spared Guderne til dette Sværd. —
Hvad er mon det for Smaafolk hist, der kjæmpe
med mine Skaaninger — i Barke-Pandsre,
Træstubbe lig? de huje jo som Drenge.

ERIK.

Det er de Ryssere, der følge Fridleff.

HJARNE.

De storme hidsig løs, men mattes snart.

OLUF.

Uveiret trækker bort.

ERIK.

Det gaar til Søs
som andre Tordenbyger. Vi faa liden
Nytte af det.

HJARNE
(vender sig mod Goderne)

Jo, I er mig de rette
Besværgere! er det jer hele Kunst?
Veirmagere ei — Vindmagere I ere,
vidløse Blæsebælge. Trygle kan I
til eders Thor, ei tvinge ham ved Trolddom!
tvi jer, I Pralere!

EN PRÆST.

Ak, Herre Konge,
skjæld ei saa hardt, for vi er sagesløse;
jeg vidste det jo længst, det er omsonst.
Den fremmede Bedrager fører med sig
tre finske Troldmænd; de har vakt et Modveir,
der driver vort ud over Sundet; Alt,
hvad vi kan gjøre, er at standse deres,
at ei det pidsker Hagl i Øinene
paa dine Stridsmænd.

GODE.

Hugger Grene af
den hellige Eg — rister ind Runer, ryster
dem over Offerbollen — speider i Blod.

HJARNE.

Paa Sværdet vil vi lide, ei paa Galder.
(farer op.)
Hør! Hvad er det for overmægtigt Brøl
og Hylen, som om vilde Tyre kjæmped
med Ulveflokke?

ERIK.

Det maa være svenske
Bersærker, som jeg hører tjene Fridleff;
de hyle under Skjolderanden; dér
tilvenstre ser I dem — i Bjørnekofter.

OLUF.

De trænge dine brave Jyder haardt.

HJARNE.

Med Ondt skal Ondt fordrives — Unatur
mod Unatur! mod Vilddyrvordne Mænd
jeg sender mine Vildmændvordne Piger;
lad se om hines Grumhed ei forstummer,
naar Kvindeblidhed viser dem sin Maske
krænget til blodgridsk Kamplyst. Hei, Guns
Døtre!
(slaar med sit Sværd paa Skjoldet, der hænger paa Træstammen.)

Skovkvinder frem af Skjulet, Skjoldmoer hid!
Til Leg, til Kamp, til Død!

SKJOLDMØER
(styrte ind fra høire).

Hil dig, Kong Hjarne!

EN SKJOLDMØ.

Du kaldte os, hvor sender du os hen?

HJARNE.

Hør Vildtet hyle, raske Jægersker —
Valdyr vil eders Jomfrukraft bestaa.

SKJOLDMØER
(lytte).

Bersærker brøle. Heida — Skjoldmø-Skrig!
Hallo! Guns Glæde! Hildes Leg! Hallo!
(de storme ud.)

GODE.

Vaer dig, Kong Hjarne! Edder er i Blodet,
Trøske i Træet — Ulve udi Mosen —
Vaer dig, Kong Hjarne! Faren vakler frem.

HJARNE.

Den vakler for at falde mod min Lykke.

OLUF.

Nu er de der, som Bjergets Fos mod Stene,
saa styrte dine Skjoldmøer mod Bersærker.

HJARNE.

Og som en Storm skal mine Ryttere
nu feie Sletten ren. Blæs, Thorer! blæs,
som var du Heimdal selv, der løfted høit
det gamle Gjallerhorn mod Sky og goel
mod Ragnarok. Blæs saa din Tinding-Aare
svulmer og sortner som en Egegren;
blæs rappe Heste ud af disse Skove
at stampe Brynjeskjæl som Kiselsten.
Jeg lønner med en Guldring dig hver Tone.
(Lurblæseren blæser et Signal, der snart efter besvares langt borte.)
Frem Stander! løft mit Banner høit og følg!
nu skal min Stridsvogn med de hvasse Segle
meie en vægtig Høst af Viking-Kroppe
som modent Korn og pløie Danmarks Rige
af blodige Strømme ud, som Gefion pløied
igjennem Havets Fraade denne Ø.
Er Hestene paa Sletten?

OLUF.

Kun de jydske,
de hvide Ryttere er ei at se.

HJARNE.

De hente i et Nu de andre ind,
Odins Valkyrjer ere ikke bedre
beredne.

(Skjoldmo ind med Kjæmper, der føre en bagbunden **Bersærk**; to holde ham i et Reb til hver Side, en tredie følger med en Løkke om hans Hals. Et Par Mænd bære hans Jernkølle.)

SKJOLDMØ.

Hil dig, Drot! vi sende dig
en Bersærk, som vi klemte mellem Skjolde —
en bunden Bjørn, at du kan se den nærved.

HJARNE.

Fagrere Skue nød jeg tidt. Dig ser
jeg heller paa, du ydske Mø; for skjøn,
for skjøn er du til blodigt Vaabenværk.

SKJOLDMØ.

Naar saae du fule Kvinde-Aasyn hjelmed'
og faldne Bryster bjerge sig i Ringsærk?
Os lyster det at se, naar Brynden tændes
i Mandens Blik, men kjølnes mod vort Jern.

HJARNE.

Du er jo saaret, Pige.

SKJOLDMØ.

Var jeg her,
hvis jeg var karsk? Naar Goderne forbinde
mit Saar og galdre over det, saa kan
jeg atter kjæmpe med.

HJARNE
(til Bersærken).

Er der Bersærker
ogsaa paa venstre Fløi af Friedleffs Hær?

KJÆMPE.

Svar, Kongen spørger dig.

(støder til Bersærken med Spydet, Bersærken knurrer.)

SKJOLDMØ.

Han brummer kun,
før brølte han, nu er han tammere.
Bersærkegangen slapped ham. Men spørg
ham ikke mer, for det er spildt Umag;
hans Pande er for tyk, den kan kun stange.

OLUF.

Kom, Herre Konge — se!

HJARNE.

Hvad feiler dig?!

(Gaar hen til Oluf og ser ud.)

Forraadt, forraadt! de ædle Sachser-Skimler
paa Fridleffs Side!

GODEN.

Edder er i Blodet!

ERIK.

Mindes I nu, jeg vared jer for Sverting!

HJARNE.

Forraadt af ham! jeg reddede hans Liv —
min første Kongegjerning og min bedste —
Til Løn har du, forræderiske Sachser!

gjort mig til Konge nu — helt, fuldtud Konge! —
en ægte Drot skal intet Hjerte have,
skal Ingen elske, Ingen foretrække
og Ingen stole paa, men styre Alle
beregnende, ved deres egne Lyster
og Laster, til et Maal, som han kun veed.
Du rev et Hjerte ud af dette Bryst,
hvor det var farlig Gjæst, og kasted det
under de stolte Sachserskimlers Hove.
Ja, træd det sonder, Hjarne Drot er karsk!
Erik, bestig min Stridsvogn, jeg maa ile
til hoire Fløi og standse dette Angreb,
der krydser alle Planer. Staar min Hest
i Hulveien?

SVEND.

Ja, Herre!

HJARNE.

Hvilken?

SVEND.

Nerthus,
som I befoel mig, Herre Konge.

HJARNE.

Tvi
alt Sachserblod i Bæster som i Mænd!
jag den til Fridleff. Skaf mig flux en anden.

OLUF.

Min jydske Ravn staar sadlet jevne den;
jeg vover ham, han er af godt dansk Blod.

HJARNE.

Saa skal den bære mig, hvor dansk Blod sprøiter
den purpurrødt om Bringen . . . Ædle Skjalde!
slaar Harpestrengen lydt med Heltehaand
og syng, naar Kampens Bulder raser vildest,
min Slagsang, at den danske Hær til Seir
opflammes af sin Konges Aand, og Skjaldskab
formaar hvad Galder mægted ei.

HARALD.

Saa fjernt
I rider ei og kjæmper ei saa hedt,
at eders Kvad af Kjæmpestemmer baaret
jo naaer til eders Øre.

HJARNE.

Oluf Jarl
hold Høien her, saalænge Sværd formaar det;
men maa I vige dog — fortvivler ei!
thi ei er det min Lod idag at falde
— det varsled Odin mig — men denne Kamp
er enten seirrig eller ei min sidste!

(ud mod Baggrunden.)

ERIK.

Jeg slaar fra eders Stridsvogn, som I selv!

(følger ham.)

FJERDE OPTRIN.

HARALD

(til Bersærken, der har kastet sig ned paa Jorden).

Nu vil nok Fridleff lønne dig, som det
en ægte Konge sømmer: du er jo
den første, hvem det lykkedes at trænge
til Kongehoien frem.

THOROLF.

Behager det
dig ei at hvile dig paa Kongesædet?
det har du vel fortjent, og du er træt.

BERSÆRK.

Jeg tørster.

SKJOLDMØ

(løser et Bind af Armen, lader Blod løbe i Hjelmen og sætter den for hans Mund).

Der — drik Jomfrublod, Bersærk.

BERSÆRK.

A—ha! Thor lønne dig din Drik, den læsked.

KJÆMPE.

Spild ei dit Blod paa dette vilde Ubæst.

SKJOLDMØ.

Spot ikke fangen Mand. Forbind mig, Goder!

(Hun sætter sig ved Foden af Alteret; Goderne forbinde hendes Saar. **Bersærken** trækkes **ud.**)

Har mine Vaabensøstre Fremgang? ser
I dem?

OLUF.

Bersærker drive de paa Flugt
igjennem Skoven, Rysser ile dem
til Hjælp.

SKJOLDMØ.

Paa dobbelt Vildt er lystig Jagt.
Bjørne og Ulve bedes sammen bedst.

BUD
(fra venstre).

Forstærkning! Vikinger, af Ingild ført,
har omgaaet Høiderne og trænge vore
tilbage

OLUF.

De skal finde Mænd paa Høien,
der før har entret Dæk og bordet Drage.
Ulf Sidskjæg — her er Blod for dine Øxer.

ULF.

De skal faa se, vi kjende Vikinge-Art.

(Ud tilvenstre med sin Skare.)

SKJOLDMØ.

Hvad times Vore midtveis?

OLUF.

Fridleff gaar
i Svinefylking frem: hans Spyd i Venstre
og Sværd i Høire baner blodig Vei
som Ørnens Huggetænder mellem Hunde.
Frem, Bueskytter, frem! at I paa nært Hold
kan overregne Fjenderne med Pile.

(Bueskytterne storme over Scenen tilvenstre ned mod Baggrunden.)

SKJOLDMØ.

Er Hjarne Drot paa Sletten?

OLUF.

Hei! nu fik du
din Løn, du falske Sachser! Kongens Sværd
styrted dig brat fra Skimlens Bag. — Der sprænger
Svend Oddesøn mod Hjarne frem — de kjæmpe —
Hestenes Bringer tørne mod hinanden
— ja, ja! i Nærkamp vover jeg min Ravn!
ah, Kampens Bølger rev dem fra hinanden,
men som to Viking-Drager, kløvende
de stridige Søer, mødes de paany —

(nært Kampbulder.)

FLYGTNING

(fra venstre).

Hjælp! Hjælp! Vikingerne faa Overhaand.

OLUF.

Følger mig, Hirdmænd! Liv og Blod for Hjarne!
I Skjalde, frem! og syng os Seiren ind!

(ud tilvenstre med sit Følge.)

(Skjaldekoret med **Harald** og **Thorolf** i Spidsen tager Plads midt paa Høien og slaar Harperne, i hvis Toner der blander sig Hornsignaler samt Lurklang og Bækkenslag fra Alteret, hvor Goderne synge monotone Besværgelser.)

SKJOLDMØ

(vil reise sig).

Det sortner for mig! usle Kvindeblod,
forraader du mig?

(synker tilbage.)

THOROLF.

Saa — stem i, begynd!

(Skjaldene synge for; de tilbageblevne Krigere paa Randen af Høien stemme med i og Sangen forplanter sig videre blandt de Kjæmpende, svulmende til et Massekor.)

Vide nu ad Vindsti
Valkyrjerne ride,
Spærrystersken speider,
Spydmø kaarer Val;
Siger alt fra Saddel
Seierfaders Piger:
»Ham til Seierherre —
hin til Odins Sal.«

Hil jer! som en Høstskovs
høitsusende Siljer
Kjæmper hilse Krigens
kjække Diser tre;
gjerne Seier-Gildet
gjæste hos Kong Hjarne,
heller af Einherjer
hilset Odin se!

FLYGTNING
(fra Baggrunden).

Fly! Alt er tabt.

EN ANDEN
(ligeledes).

Kongen er falden, fly!

EN TREDIE
(ligeledes).

De storme Høien.

EN FJERDE
(standser paa Randen af Høien og holder den Anden fast).

Kjæmp, hvad kjæmpe kan.

SKJOLDMØ.

Nu er ei Stund at ligge saaret mer!

(Springer op og blander sig i Kampen i Baggrunden, hvor Hjarnes Folk paa Randen af Høien gjør Modstand mod de nedenfra Anstormende. Goderne flygte. Skjaldene kaste deres Harper og deltage i Kampen, stedse syngende. Fra venstre trænges Hjarnes Krigere ind paa Scenen. Oluf viger tilbage for Ingild og standser midt i Forgrunden.)

INGILD.

Stræk Vaaben, Oluf Jarl! din Datter er
i Fridleffs Vold.

OLUF.

Min Datter, ikke jeg.

INGILD.

Min Konge vil dig naadig Livet skjænke.

OLUF.

Ei skjænker dig min Konge dit, Forræder!
Tag Løn af Jern og dø!
(saarer ham.)

INGILD.

Saa vis mig Vei!
(render ham sit Spyd gjennem Livet og styrter selv ved hans Side. Fra Baggrunden trænges Hjarnes Folk ind paa Scenen, hvor Skjoldmøen falder.)

FEMTE OPTRIN.

Fridleff kommer op fra Baggrunden med Skjoldet paa Ryggen, Spydet i venstre og Sværdet i høire Haand, fulgt af mange Krigere.

KRIGERE.

Seir, Seir!

FRIDLEFF
(giver Spyd, Sværd og Hjelm til en Kriger).

Kampen var hed og Seiren dyr.

Ingild, min Vaabenbroder, tapre Ven!
Hvor ofte har du kjæmpet ved min Side
eller Ryg mod Ryg med vilde Rysser-Horder
og ligger fældet nu af danske Sværd.
Og Hethes Fader, brave Oluf Herse —
jeg gav en Ø for dette ene Liv!

(Fra alle Sider strømme Fridleffs Folk ind; Vikinger med Oxer, Bersærker med Jernkøller, Rysser og Finner i Birke- og Fyrrebarks Brynjer; fangne Skjoldmøer og Slyngekastere. Erik Raadsnar blandt de Fangne.)

SVEND
(kommer med Følge af hvide Ryttere).

Hil dig, Kong Fridleff! Hjarnes Ryttere
er spredt.

FRIDLEFF.

Han selv er undflyet?

SVEND.

Ja, uvillig;
han reves med af sine Folk, men vendte
sig om imod mig, hævende sig høit
i Sadlen, og slog ud med Haanden: Hils
din Herre, raabte han, og siig, at han
og jeg vil atter mødes.

FRIDLEFF.

Guderne
forbyde det!

SVEND.

Dog har jeg mærket ham
saa dybt i Bryst og Hærder med mit Sværd,
at han kan let faa Forfald. Eller ogsaa
kan hænde bringes han som Fange hid,
for vore Ryttere er bedst beredne,
og de forfølge skarpt.

FRIDLEFF.

Det maa ei ske!
Forfolgelsen skal standse overalt.
(Der blæses et Signal, som gjentages længer og længer borte.)
Men du er saaret selv, Svend Oddesøn!
du vakler!

SVEND
(synker i Armene paa et Par Mænd).

Hjarnes Sværd har bedre fundet
sin Vei, end mit. Læg mig paa Græsset her
— jeg troer, at jeg har kjæmpet sidste Gang —
min Stemme svigter, nei — end kan jeg raabe
Hil Danmarks Konge, Fridleff Frodesøn!
(døer.)

Raab. Fanfarer.

Tæppet falder.

FEMTE HANDLING.

KONGSGAARD VED KATTEGAT.

Forhal med Søilerække ud mod Gaardspladsen. I Gaarden en Brønd og Linned paa Bleg. Tilhøire Indgangen til Badstuen, som et Par Trin fører op til; ligeoverfor, tilvenstre, Indgangen til Fruerstuen. Trælle i Arbeide. I Baggrunden Havet.

FØRSTE OPTRIN.

EN TRÆL

(kommer ud fra Badstuen tilhøire)

Mer Brænde! hvad tænker I paa?

ANDEN TRÆL

(ved Huggeblokken).

Der ligger en Favn fuld — jeg har ikke mer at spalte.

TREDIE TRÆL

(kommer slæbende med Brænde).

Her har I til et helt Offerbaal.

FJERDE TRÆL
(bærende Vandspande i et Aag fra Brønden i Gaarden møder den femte Træl, der kommer med tomme Spande fra Badet).

Nu maa det snart være nok.

FEMTE TRÆL.

Nok? Karret er kun halvt fyldt.
(videre, hver til sin Side.)

ANDEN TRÆL
(ved Huggeblokken).

Jeg undrer mig blot over, at Nogen gider krybe i saadan et Kar med hedt Vand, i Stedet for at gaa i Stranden, som vi.

TREDIE TRÆL.

Ja, Badet skal gjøre godt idag.

SJETTE TRÆL
(der banker Tæpper).

Det Bad er ogsaa snart det eneste, de har ladet os beholde af Hjarnes Velgjerninger.

SYVENDE TRÆL
(ligesaa).

Ja Kosten er knappere.

FJERDE TRÆL
(kommer ud igjen med Spandene).

Og Middagsluren kortet en Time af.
(videre.)

ANDEN TRÆL.

Badet lader de os nok beholde — at vi ikke skal smitte dem med Utoi.

FØRSTE TRÆL
(i Badstuedøren).

Er Saltet ikke kommet endnu?

FEMTE TRÆL
(kommer fra Brønden).

Jeg saae Saltvælteren komme ind i Gaarden nu.

(ind.)

FØRSTE TRÆL
(raaber).

Aa, bring det Linned fra Blegen.

SJETTE TRÆL
(ved Tæpperne).

Hvis Hjarne blev Konge igjen, saa gav han nok alle Trælle Frihed, som Kong Gram gjorde.

SYVENDE TRÆL
(ligesaa).

Det skulde ogsaa nytte stort! Hvem gav os saa Sul? Hug fik vi alligevel.

SJETTE TRÆL

Saa huggede man igjen.

FØRSTE TRÆL.

Ja, hug du blot løs paa dit Tæppe; vi maa snart have det lagt paa. Dronningen kan komme hvert Øieblik.

ANDEN TRÆL
(ved Huggeblokken).

Hjarne lader nok være med at komme igjen — uden som Gjenganger.

FJERDE TRÆL
(med Spande fra Brønden).

He, troer du ogsaa paa den Historie?! Det er blot Noget, de har spredt ud.

FEMTE TRÆL
(med tomme Spande fra Badstuen).

Ja, for at Dronningen med mere Anstand kunde ægte den nye Konge.

(begge videre.)

SYVENDE TRÆL.

For hende var Byttet godt nok, det kan hun maale sig til paa sit Belte.

FØRSTE TRÆL.

Hei, rap dig, Saltvælter! hvad staar du og gloer efter?

SALTVÆLTEREN
(med sine Poser fra Gaarden)

Her er til Badet, — det andet er Kjøkkensalt og Bordsalt.

(sætter sig paa Gulvet.)

TREDIE TRÆL.

Du — vil du heller ikke idag med i Vandet?

SALTVÆLTEREN.

Jeg har nok at gjøre med Saltvand foruden.

ANDEN TRÆL.

Fy, for et utoet Svin!

FEMTE TRÆL
(med Spande).

Saa, det er de sidste.

(ind.)

SYVENDE TRÆL.

Nu kan det være nok, lad os faa det lagt paa.

(Sjette og Syvende Træl tage Tæpperne ned og bære dem ind i Badstuen.)

FEMTE TRÆL
(kommer ud igjen)

Nei, hvad Hjarne angaar, det veed jeg bedre; han er i Norge.

TREDIE TRÆL.

I Norge? der kom du jo fra for et Par Uger siden, Saltvælter! Har du hørt Noget der om Hjarne?

SALTVÆLTEREN.

Hjarne? det er vel en Saltvælter?

(Latter.)

SJETTE TRÆL

(paa Trinene til Badstuen, som han strammer et Tæppe nedover).

Er han det, saa tro mig, han salter dem Suppen endnu!

SALTVÆLTEREN.

Jeg kjendte En i det Trondhjemske, hed Arne; kanske det er en Broder til ham.

ANDEN TRÆL.

Hvor er det Salt, du selv mangler?

SALTVÆLTEREN.

Det — det har jeg ikke.

FJERDE TRÆL.

Ja, enten det er i Norge eller i Sachsen, vist er det, at han gaar om og synger for Døre.

SJETTE TRÆL.

For Døre! du er vel ikke rigtig klog! ved Hofferne synger han — og hvad for Sange?

Galder, Broerlil! Han galdrer alle Lydkongerne lige fra Dyflin til Finmarken op mod Kong Fridleff, at de skal sætte ham selv paa Thronen. Se, det er det han gjør.

TREDIE TRÆL.

Kan han virkelig galdre saadan?

SJETTE TRÆL.

Om han kan? he! Var det kanske ikke Galder han kvad, da Alle som En gav ham Prisen?

SYVENDE TRÆL

(kommer ud fra Badstuen).

Ja, og Elskovsgalder kvad han for Dronning Hethe, for hun elskede den Gang allerede Fridleff, det veed jeg fra den smaa Ossure.

ANDEN TRÆL.

Jeg har ogsaa hørt sige, han kunde galdre Hængte ned af Galgen.

FJERDE TRÆL.

Han kunde allenfals galdre dem op i den, som mindst havde drømt om saadan Ophøielse.

SYVENDE TRÆL.

Ja og det var en dum Streg af ham. Jeg spørger blot, hvad nyttede det, at han lod Odde

hænge? Havde det ikke været meget bedre at han havde ladet ham betale Søsteren Mandebod? Saa havde Tøsen da nu haft en anstændig Medgift. —

OSSURE
(der er kommet ind fra Baggrunden med Kjøkkenurter i sit Forklæde).

Hvad kommer det dig ved, Grim? Dig havde hun dog ikke taget.

SYVENDE TRÆL.

Ei, ei! saa knipsk, min Glut! det er du ellers ikke altid.

FØRSTE TRÆL
(i Badstuedøren).

Stille! Dronningen! —

ANDET OPTRIN.

Dronning Hethe, fulgt af sine Terner kommer fra Fruerstuen, hvis Indgang er tilvenstre, ligeoverfor Badstuen. Da hun ser **Ossure**, standser hun.

HETHE.

Hvad har du der, Ossure?

OSSURE.

Jeg var nede
i Kjøkkenhaven og har hentet Urter. —

HETHE.

Ei, hvilke prægtige Roer! Se, der kommer
de just fra Bagerset, som kalded'; hent mig
et Brød (Et Par Trælle, der kommer fra høire med frisk Brød paa store Bakker, standse. Hethe tager et Brød og spiser deraf og smager paa Roerne.) Roen er god og saftig nok
men fersk; havde jeg blot lidt Salt.

ANDEN TRÆL.

Naa, rap dig
Saltvælter! Dosmer! kan du ikke høre,
Dronningen vil ha'e Salt.

(Saltvælteren kryber, uden at reise sig, hen til Hethe og byder hende den mindste Pose.)

HETHE.

Hvi kryber han
saa uselig hen til mig som en Hund?

SYVENDE TRÆL.

Han viser jer sin Hyldest, ædle Dronning!
det er et ret enfoldigt Menneske
og uden Levemaade.

HETHE

(der dypper Roen i Saltet, farer sammen).

Græder du?
hvad har de gjort dig, Mand?

OSSURE.

Hans Øine rinde,
troer jeg; de blive bidt af alt det Salt,
han staar og sigter.

HETHE.

Man skulde ikke lade ham bestandig
forrette saadant Arbeid, der kan skade
hans Syn.

SYVENDE TRÆL.

Det er det eneste han du'r til.

ANDEN TRÆL.

En dvask og treven Tølper, lidet værd,
at Dronningen bekymrer sig om ham.

HETHE.

Hvad er du selv værd, hjerteløse Skalk,
der dømmer saa foragtelig din Medtræl?
(til Hjarne.)
Min gode Mand! jeg vil erindre dig,
inat naar Kongens Hoved kroneløst
søger mit Bryst til Pude; — Herskersorger
og Kongetanker om det Stores Fare
har han da afført sig som tunge Smykker
og ubekvemme Vaaben; da kan selv
den mindste Nød hans aabne Øre finde,
har den blot Tunge til at naa det med;
den skal den faa ved mig! Vid Alle det:
har Nogen Overlast og haard Behandling
at klage over, klage han for mig,
og Kongen skal erfare det. Kom Terner.

SALTVÆLTEREN
(kysser Sømmen af hendes Klædning.)

SJETTE TRÆL.
Guderne skjærme jer, vor høie Dronning!
(Trællene bøie sig mumlende. — Idet Hethe betræder Tærskelen til Badstuen, farer hun tilbage og synker med et Skrig om i Ossures Arme.)

FLERE.
Hvad er der sket?

OSSURE.
Hjælp! Dronningen er syg.

KONG FRIDLEFF
(kommer fra Baggrunden).
Hvad hører jeg for Raab?

HETHE.
Nei ikke ind
i Badet — Rædsel!

OSSURE.
Fat jer, ædle Dronning!

FRIDLEFF.
Min Hethe! — er du syg? —

HETHE.
Nei, kjære Husbond!
nu er det ovre — dog i Badet gaar

jeg ei idag. En uforklarlig Rædsel
greb mig paa Tærsklen, som om Damp slog mig
imøde fra Hels Hule.

FRIDLEFF

(til første Træl, der er kommet ud fra Badstuen).

Dosmer! du
har fyret altfor stærkt, eller uagtsomt,
og bedsk Røg, blandet i den hede Dunst
har voldet hende Hjerteondt.

HETHE.

Nei, nei
det var en Angst af anden Art — en Skygge
faldt over Sjælen — ret som Skyggen af
et ledt Uhyre, hvilket selv jeg saae ei,
og kjendte dog; den havde isnet alt
mit Hjerte — skjøndt med mindre Magt — den
Gang
den stakkels Træl krøb hen imod mig.

FRIDLEFF.

Hvem?

FLERE.

Saltvælteren — han dér.

HETHE.

Nu veed jeg det:
ja, jeg har drømt inat.

FRIDLEFF.

Hvad har du drømt,
min Ven?

HETHE.

Ja, kunde jeg kun huske det!
jeg veed kun: frygteligt var hvad jeg skued.
De var i Drømmen, troer jeg.

FRIDLEFF.

Hvilke, Hethe?

HETHE.

Trællen og Badet.

(skjælver.)

FRIDLEFF.

Kjære Hustru! ryst
de mørke Tanker af dig; for dit Sind,
der i din Svagheds-Tilstand altfor let
bevæges og i varigt Oprør sættes
af hvad der ellers vilde flygtig kun
dets Speil forstyrre — det har Ro behov:
velsignet er dit Liv med Danmarks Haab,
og derfor skaan dig selv. Lad dine Terner
forlyste dig med Sang og Brætspil eller
med Sløgder: sy i Ramme, væv i Lad,
dog ei for ivrig! husk, alt det er Leg
og Tidkort nu; men hvad der i dit Indre
af sarte Traade væves alt til Liv
og menneskeligt Billed — det er Alvor.

HETHE.

Og hvad der vævedes af Drømmetraade
til Varsels-Billed, det var mer end Alvor!
ak, stirre maa jeg for at se det atter
og gruer dog derfor!

FRIDLEFF.

Kom, Hethe, kom! —

(Leder Hethe ind i Fruerstuen; Ternerne følge. Trællene sprede sig til forskjellige Sider. — Saltvælteren bliver staaende som i en Døs og stirrer efter Hethe.)

TREDIE OPTRIN.

SALTVÆLTEREN.

Saa dybt, saa dybt fornedret! har du tomt
Ydmygelsen til Bærmen, syge Sjæl!
En saaret Orm for hendes Fod — saa endte
en Slanges Dragedrom! en ussel Gjenstand
for hendes Lede og for hendes Medynk,
hvis Stolthed og hvis Hjertelyst jeg var!
Nei, smudsige Træl! er det din Sag at flæbe
over en Konge-Skjæbne? flink, tag fat
og slid og slæb! dog aldrig vinder du
saa meget Salt af solfordampet Havvand
som det, der maatte græde Hjarnes Øine
blinde, hvis Taarer skulde toe og ætse
Sporet af denne Stund ud af hans Sjæl.

Dog — det er ei dit Hverv! Han sagde nylig,
den plumpe Træl, et sælsomt Ord: »Var Hjarne
Saltvælter, salted han dem Suppen end.«
Ja, ved min Sjæl! og brændende. Dog hun
maa ikke sobe af det Saltmads-Fad!
Aa, hvorfor sparked hun mig ikke bort!
Saa skjon, saa god, saa trolos! Hethe! Hethe!

OSSURE

(der har nærmet sig fra Baggrunden, berører hans Skulder).

Hjarne! — Nei, bliv ei ræd! vel er I kjendt,
men ei af En, der vil forraade jer. —

HJARNE.

Og hvorfor ei forraade mig?

OSSURE.

Fordi
I skaffed Hævn mig, da I var ved Magten.

HJARNE.

Taknemlighed er jeg forlængst hørt op
at regne med.

OSSURE.

Saa lær at regne med den
paany.

HJARNE.

Hvi skulde jeg vel tro dig bedre
end Sverting?

OSSURE.

Har jeg ikke hjulpet jer
med hurtigt Vid, da eders rørte Hjerte
forraadte fast den Maske, som I bar?

HJARNE.

Hvad vil du?

OSSURE.

Hjælpe jer fremdeles, Herre!

HJARNE.

At sigte Salt!

OSSURE.

At vinde Thronen atter,
med Rette er den eders.

HJARNE.

Hjælpe mig
til Thronen, og det mener du at kunne?!

OSSURE.

Jeg trøster mig at skaffe Leilighed,
selv maa I nytte den.

HJARNE.

Hvad har du for?

OSSURE.

Inat vil Dronningen med Fridleff tale
om jer — nei: om den ynkelige Træl,
Saltvælteren, hvis Øine rinde, ætsed'
og bidt af Salt, som hendes Hjerte troer.
Men jeg vil snildt forføre hende til
at bringe det paa Tale efter Nadver,
naar Kongen som sædvanlig hviler sig
i Fruerstuen, og de lege Tavlbræt;
saa skal hun bede ham, at lade eder
hente, at selv han kan faa Syn for Sagen.
Her er et Løg, tirr eders Øine dygtig
med det, og saa, naar Kongen kun har Sands
for det betændte Øienlaag, for Vandet,
som Øiet svømmer i, ei for dets Blik
— han er helt ubevæbnet og har ingen
Ringbrynje paa, det veed jeg vist, — da hav
et sikkert Blik, en snar Haand og ved Haanden
en hvas Kniv.

HJARNE.

Ti! hvor lavt! et Trælleraad!

OSSURE.

Ja Trælleraad — og givet til en Træl;
det er I, til I nytter det, og da
er I ei længer Træl, min Herre, Drot!

HJARNE.

For hendes Øine! myrde ham! nei! nei!

OSSURE.

Hvad vil I da, naar ikke I vil det?

HJARNE.

Ja, jeg vil dræbe ham, men ikke saa —
ei naar han stiller selv sig værgeløs
hen for min Kniv, naar han — som Hethe nys —
bøier sig ned og blotter sig, idet
han gjør mig Godt; — — — og ei i Hethes Bur!

OSSURE.

Har I da Tid at vrage Leiligheden?
naar kommer der en ny?

HJARNE.

Om jeg maa bie
i Maaneder, ja Aar —

OSSURE.

Aar? og et halvt
er nu for længe. Saae I ei, hvor ivrig
hun spiste mine Roer, og aner ikke,
hvorfra den Hunger stammer? Hørte I
ei Fridleffs Ord saa varmt af Faderhaab?

HJARNE.

Ah! ham et Barn, og mig blev Intet undt!
Var hendes Elskov lunken i min Favn
og leved op i hans, den Førstefødte

i hendes Hjerte — saa var han den rette,
og jeg kun som en Skifting
at agte, nei foragte! Eller Frigg —
er det mon Frigg, der kun velsigner Frodes
Æt? Fik hun ei sit Offer rundelig?
For ham en Arving alt, for mig kun Goldhed!
en Søn, det bliver visselig en Søn!
mig havde hun en Datter født, ifald
hun havde født!

OSSURE.

Og I vil vente end? Er Drengen født,
hvad nytter Fridleffs Drab? de løfte Barnet
paa Skjold, og er det kun et Maaneds-Nap,
der vræler ynkelig, det høres ei
for Skjoldegny og Lurklang, naar han kaares.

HJARNE.

Nei, nei! Jeg vil ei standses af et Barn.
Jeg vil ei heller bryde mig om Hethe
— hvad var jeg hende, hun har aldrig elsket
mig ret — har hun sin Husbond fulgt, var hun
mig tro —?

OSSURE.

Hun løb til Fridleff.

HJARNE.

Ja, hun vilde
kun være Dronning — jeg vil være Konge!

Jeg river hende af mit Hjerte — har jeg
et Hjerte? men jeg har en Pande; hed
af Feber brænder den, til Kronens Guld
har kjølet den paany —!

OSSURE.

Først kjøle Jern
hans Hjerte! Dertil vil jeg skaffe Raad.
Farvel, jeg maa til Dronningen, at ei
hun savner mig.
(gaar tilvenstre ind i Fruerstuen.)

HJARNE.

Sjelden var Trællen Ædling huld og god —
saa sagde gamle Rorik. Jeg har gjort mig
til Træl, og denne Træl har Ondt i Sinde
mod Ædlingen i mig: han trykker ham
en Morderkniv i denne Haand, der svang
et Sværd. O, var det bedre ei, at vende
dens Odd mod dette Bryst? var Graven ei
et værdigere Hvilested end Thronen?
et roligere er det ganske vist!
og jeg er træt, saa træt! — Nei! det er Feighed!
Saa vil jo Livet: Livet er en Skat,
Skatte er Dragers Eie. Saa lad Slange
da sluge Slange; han mig eller jeg
ham! List og Mod vær mine Guder nu!
ti alle milde Magter i mit Bryst!

FJERDE OPTRIN.

OPSYNSMANDEN

gaar forbi ude i Gaarden; han ser ind og opdager Hjarne.

Hei, Saltvælter! stikker du der? Afsted med dig! det er Badetid.

HJARNE.

Strenge Herre! jeg kan ikke gaa i Bad.

OPSYNSMANDEN

kommer ind.

Jo, den Snak kjender jeg; men idag slipper du ikke.

HJARNE.

Men jeg siger jer, jeg bliver syg af Saltvand. Hvem skal saa forrette mit Arbeide?

OPSYNSMANDEN.

Det faa vi se. Kom! —

HJARNE.

Mine Øine kan især ikke taale det, de er betændte.

OPSYNSMANDEN

griber ham i Kraven.

Jeg skal vise dig, hvad jeg ikke taaler, din gjenstridige Slyngel!

KONG FRIDLEFF
(kommer ind fra Gaarden).

Hvad er der, Opsynsmand? Hvorfor griber du saadan fat i ham?

OPSYNSMANDEN.

Naadige Herre Konge! det er rigtig en stridig Knegt. Han gjemmer sig altid, naar Trællene skal i Vandet.

HJARNE.

Jeg bliver syg af Søbad, Herre Konge.

FRIDLEFF.

Min Badesvend har længe ikke kunnet svømme sammen med de Andre. Du kan berede mit Bad idag, saa faar han fri. Gaa ind, han vil vise dig, hvad du har at gjøre.

(Hjarne bøier sig med Armene krydsede over Brystet og gaar ind i Badstuen. Opsynsmanden ud mod Baggrunden.)

FRIDLEFF.

Var det ikke den Træl, som Hethe talte om? Der er en Hemmelighed ved ham! jeg vil dog spørge hende, hvorledes det kom sig, at han nærmede sig hende. Der faldt som en Skygge over hende, sagde hun. Og en Drøm

talte hun om. Ei skal man agte slige Anelser ringe.

ind i Huset tilvenstre.

Trællene komme ind i Gaarden fra venstre med Badehaandklæder og Tøi i Bylter. Latter og Raab.

ANDEN TRÆL.

Saltvælteren er her heller ikke idag.

TREDIE TRÆL.

Han har hyttet sit Skind, den Vandskrækker.

ANDEN TRÆL

peger ind mod Badet.

Stakkels Skakke, der maa staa og svede inde i Badstuen.

gaar videre.

FØRSTE TRÆL

Badsvenden **Skakke**, kommer springende ud fra Badstuen og svinger sit Haandklæde.

Hei da, tag mig med!

FLERE.

Skakke!

FØRSTE TRÆL.

Ja, idag skal vi svømme omkap.

SJETTE TRÆL.

Hør, lad os muntre os med en Sang.

SYVENDE TRÆL.

Ja, men en, som vi Alle kan synge med i.

FØRSTE TRÆL.

Saa lad det være Hjarnes gamle Vise om Dronning Syreds Bad.

ANDEN TRÆL.

Ja, den viser allenfals, at der er mer Moro ved at gaa ud i den salte Strand, end ved at bade i saadan en ophedet Kasse.

FØRSTE TRÆL.

Altsaa: Struberne stemte og rede til at falde ind.

(synger.)

»Dronning Syred hun lader den« — —

SJETTE TRÆL.

For dybt, hvor vil du hen, Skakke! hvordan skal jeg komme ned paa »hvæs«?!

FØRSTE TRÆL.

Ja, ja da. —

(synger høiere.)

Dronning Syred hun lader den Badstue hede.

CHOR.

— Hvæs, Blæsebælg, hvæs!
hvæs! —

SJETTE TRÆL.

Ja, saadan gaar det godt.

FØRSTE TRÆL.

Hold Mund!

synger.)

Kong Omund han vil sig de Hjorte bede.

CHOR.

Sadlen paa Øg, Hundedreng høi!
Blæs, Horn, saa det skratter!

FØRSTE TRÆL.

»De Trælle har hedet mig Stuen i Brand

CHOR.

— Skjælv, Trællepak, skjælv!
skjælv! —

FØRSTE TRÆL.

Idag faar jeg bade fra aaben Strand.

CHOR.

Til Jagten godt Held.« »Min Frue, Farvel,
forkjøl dig blot ikke paa Stranden.«

FØRSTE TRÆL.

Dronning Syred hun træder paa Strandbreddens
Græs.

CHOR.

— Plask, Bølgelil, plask!
plask! —

FØRSTE TRÆL.

Der gynger den Vikingedrage bag Næs.

CHOR.

»Ankeret op, Seilet ved Top!
Velkommen, Fru Syred, velkommen!«

FØRSTE TRÆL.

Kong Omund han standser sin Ganger paa Strand.

CHOR.

— »Staa, Kræ, vil du staa!
staa! —

FØRSTE TRÆL.

Hvem kysser om Bord der den fremmede Mand?«

CHOR.

»Jeg kysser min Skat.
Min Husbond, god Nat!
Dronning Syred lod Badstuen hede.«

(De gaa ud mod Baggrunden, syngende.)

FEMTE OPTRIN.

HJARNE

(træder ud fra Badstuen, og bliver staaende i Døren, seende efter de bortdragende Trælle).

Du lette, kaade Sangfugl! er det muligt
at du engang er flagret dunet ud

fra denne skumle, solforladte Bjergskov,
hvor Fossen buldrer mellem Lindorm-Hulen
og Ørne-Tinden, og hvor Vinterstormen,
evindelig i brungraa Skyer svøbt,
med Elvens Røg sin Snefogs-Hvirvel blander!
Det var en anden Verdens-Tid! da smiled
den samme Egn i Sommervarmens Lys
med vindbevæget Løv og Kildespring,
som Blomster nikked over. Nei, flyv bort!
hvad vil din Kvidren her? nu bugter Ormen
sin Ringelkrop; hidset af Storm og Sne
sig Fossen styrter sandsedøvende
fra Dyb til Dyb, sin Vinge skager Ørnen
og gjælder lydt og speider efter Rov. —
Kongeørns-Tid! Drage-Tid! Storm-Tid! Mord-Tid!

FRIDLEFF
(kommer fra Fruerstuen)

Nu, Træl!

HJARNE
(bøier sig).

Badet er rede, Herre Konge!

FRIDLEFF.

Er Luften hed og dog ei brændende?

HJARNE.

Jeg haaber, I vil finde den tilpas.

FRIDLEFF.

Du haaber, Knegt! hvor kan du prøve Varmen,
naar du er pakket saadan ind til Hagen?
Træk Koften af og prøv saa selv derinde,
om det er passeligt.

HJARNE.

Vel, Herre!

(vil gaa ind.)

FRIDLEFF.

Nei!

Træk Koften af herude, jeg vil se det;
du vil bedrage mig.

HJARNE

(tøvende).

Men, Herre Konge —

FRIDLEFF.

Træl! naar jeg byder, er jeg vant at lystres.

(**Hjarne** trækker sin Kofte af med Ryggen vendt til **Fridleff** og vil saa gaa ind.)

FRIDLEFF.

Du har kun ringe Levemaade! troer du,
det skikker sig at vise Kongen Ryggen
og ei at vende sig, selv naar man gaar?
Vend dig! —

(**Hjarne** vender sig. Bryst og Skuldre ere fulde af Ar.)

Hvad har du der paa Bryst og Skulder?
Hvad fæle Ar og Skrammer? Er det Saar

af Svober, har din Herre handlet nedrig,
ja helt udanisk-grumt: Mandsbrystet er
en Tavle vel for Sværdets Æres-Runer,
men ei for Svobens Smædeskrift. Dog er
de ei af Egge hugged!? Visselig!
hvor kommer du, en ringe Træl, til Sværdsaar,
saa mange og saa dybe? nei, hvor kommer
en Helt, saa skrammet, som jeg nogen Tid
har set, til Sod og paltug Trællekofte?
Saa var det derfor, at du ikke vilde
med Trælle gaa i Bad, for ei at robes
af Ar, som er en Frimands Pryd og Stolthed,
men skjælde dig en Logner! Sikkert nok
ei for det Godes Skyld! hvad vil du Ondt?
Hvad søger mummeklædt og grimet Svig
i Kongens Gaard? Hvo er du, Mand?

HJARNE.

En Kronhjort,
som Hundene har »stillet«, og som byder
dem hornet Trods — dem og den heldige Jæger.
Du sagde sandt, at jeg er ingen Træl:
Kong Hjarne er jeg, vel er Navnet kjendt.

FRIDLEFF.

Hjarne! en ukjær Gjæst!

HJARNE.

Vel sandt, ei buden,
selvbuden dog, saa ventet bør jeg være.

Har ei Svend Oddesøn min Hilsen bragt?
jeg spored ham helt hvast, dengang jeg sendte
ham bort, kanske han styrted underveis;
dog har hans Sværd udrettet nu hans Ærind
og talende ved disse gamle Vunder
meldt mig, før selv jeg havde det i Sinde.

FRIDLEFF.

Du hilste mig, vi skulde mødes end;
bedst for os begge, var det aldrig sket!

HJARNE.

Jeg maatte jo dog se med egne Øine,
hvordan min Efterfølger herskede!
det er et Skuespil, der sjelden skjenkes
en Drot, thi bør det heller ei forsømmes,
naar Leiligheden byder sig.

FRIDLEFF.

Hvad saae
du da, o Hjarne?

HJARNE.

At han ikke vil
fordunkle mig saa helt. De Store ere
tilfreds med Fridleff. Smaafolk sukke tidt:
»Ak, gid den gode Hjarne kom tilbage!«

FRIDLEFF.

Jeg er de gode Mænds, de Fries Konge.

HJARNE.

Hjarne var Alles Konge. —

FRIDLEFF.

Og anden Hensigt har du ikke haft?

HJARNE.

Min Hensigt, Fridleff! var at dræbe dig;
her stod jeg alt ved Tærsklen til mit Maal,
thi dette Bad var blevet dig det sidste.

FRIDLEFF.

Du svarer mere ærlig, end jeg ønsked.
Saa stod du mig saa listig efter Livet,
endskjøndt jeg ei fortjente sligt af dig.
Thi da du flygted fra det tabte Slag,
lod jeg dig ingenlunde skarpt forfølge,
men kaldte Rytterne tilbage strax,
saalunde givende dig Leilighed
til Flugt og Bjergning af dit Liv, som hver Mand
næstefter ærligt Rygte sidst vil miste;
og tabt Slag skjænder ingen Mand, der bærer
saa drabelige Saar derfra, som du.
Fortjente saadan Gjerning saadan Tak?

HJARNE.

Naar du har handlet saa — hvad jeg først nu
erfarer — thi jeg mente, at min Hests
Udholdenhed og Snarhed og min egen

List havde ladet Fjenden langt tilbage — —
vel, du har handlet ædelt — dog det var
ei eget Raad, men Hethes, tør jeg sige.

FRIDLEFF.

Ja, det var Hethes Raad. Men er ei Hethe
en Del af mig og hendes Raad en Stemme
i mit og ei den ringeste? thi jeg
har elsket hende fra mit Hjerte vidste
at elske, og jeg skjøtter ikke om,
at det skal voxe til at elske Fler.
Dog dette, at formummet falskelig
du sneg dig hid for svigefuldt at fælde
en Mand, der liden Uret voldte dig,
det havde ikke været Hethes Raad,
var hun forblevet din.

HJARNE.

Hun blev min Fjendes.
Jeg fik vel hjælpe mig med eget Raad,
saa slet det var. Det bragte mig i Fælden.
Saa kald din Livvagt, Leiredrot, og lad
den rodne Geirsodd i mit Blod; thi ledet
er Hjarnes Liv, og lidet var det værd.

FRIDLEFF.

Saa vilde du da handle, dersom du
var mig, og jeg stod for dig, som du staar
for mig her?

HJARNE.

Hvad jeg vilde eller ei,
der ligger liden Vægt paa det.

FRIDLEFF.

Dog gad
jeg vide det, thi jeg er i Beraad
med egen Hu, og ikke er det tjenligt,
at Hethes Stemme høres denne Gang:
vi Mænd faa klare denne Sag alene.

HJARNE.

Jeg vilde lade Seierfader veie
os to imod hinanden paa den Vægt,
der har til Skaaler Skjolde og til Tunger
to hvasse Sværd.

FRIDLEFF.

Velan! jeg tilstaar dig
en Enekamp, den frygted Fridleff aldrig.

HJARNE.

Tak, Fridleff! Lad mig stryge kun den fule
Rægrime af mit Ansigt, at jeg seirrig
eller veiet maa befindes sommelig.

FRIDLEFF.

To dig i Badet. Klæder, som de skikke
sig for en Drot, er der i Overflod.

Jeg bringer dig et Sværd, der stod sin Prøve
i mangen Kamp.

HJARNE.

Men om jeg seirer, Fridleff!
skal da jeg være viet til din Livvagts
Hevn? det var ulige Leg og ringe Kampløn!

FRIDLEFF.

Hvis Seiren skjænkes dig, er Odins Villie
kundbar for Alle: han vil dig til Drot,
mig til Einherje.

(ud mod Baggrunden.)

HJARNE

(ene)

Dunkle Skjæbne! hvo
udgrunder dig? forgjæves har jeg villet
fraliste dig, hvad mig uværdigt var —
ja hvad mit Hjerte grued for: et Mord;
og hvad jeg voved ei at bede om
— saa helt umuligt syntes mig det Haab —
det skjænker du mig uanraabt: en Tvekamp.
Mord var min Nattetanke, mørkesvøbt
og ugleøiet — Tvekamp var min Dagdrøm,
en Falk, der stigende i skarpt Lys syntes
at spotte Trællens Lokkeraab; nu sidder
den paa sin Herres Haand, den kjendte dog
min Røst! -- Ei veed jeg, hvilket Udfald helst
jeg vil — Seir eller Død, Grav eller Throne.

Saaledes uden Haab og uden Frygt
med glad Forventning træder jeg i Kampen.
(gaar ind i Badstuen.)

SJETTE OPTRIN.

Fridleff har ude i Gaarden talt med **Ebbe**, hvis Sværd han tager og sammenligner med sit eget. De komme nu ind sammen i Forgrunden.

FRIDLEFF.

Har du forstaaet mig?

EBBE.

Hm, daarlig nok.

FRIDLEFF.

Gjør Intet, naar kun alting punktlig sker.

EBBE.

Den hele Hird skal samles her ved Badet.

FRIDLEFF.

Ja, og det flux.

EBBE.

Lurblæserne skal staa
beredte til at spille Kongedøden,
saasnart Badstue-Døren lukkes op;
og Æresvagten gaa derind at hente
den Døde — ført af mig. —

FRIDLEFF.

Vel, det er Alt.

EBBE.

Men, Herre! den, der træder ud, hvis ei
det er dig selv, ham skal jeg hugge ned
og hævne dig, for dersom Kongedøden
skal blæses, saa maa han jo have dræbt dig,
men jeg skal hævne dig, det lover Ebbe.

FRIDLEFF.

Trofaste Dosmer! bøie Knæ for ham
skal du og tjene ham, som du har tjent
mig selv til nu. Eller vil du lægge Haand
paa Danmarks Konge?

EBBE.

Du er Danmarks Konge.

FRIDLEFF.

Der er een Konge mer end gavnligt er
i Danmark. Gjør, hvad jeg befoel, farvel!
(ind i Badet.)

EBBE
(ser hovedrystende efter ham).

Gaar han til Tvekamp — for en Skjelm maa vide,
hvad egentlig der er paa Færde her —

saa kommer han nok ogsaa levende
igjen, for der er Ingen, der bestaar ham.
(ud mod Baggrunden.)

(**Ossure** kommer fra venstre, strax efter **Hethe**.)

OSSURE
(ser ud i Gaarden og vender sig mod Hethe).
Her er han intet Steds at se.

HETHE.
Saa gaa
og søg ham, — hvor de andre Trælle er.

OSSURE.
Nu falder det mig ind, de er i Bad,
jeg hørte, da de gik; de sang en Vise,
som Hjarne digted, dengang han var ung.

HETHE.
Hjarne! —

OSSURE.
Ja, han er død og borte nu —
ei sandt? han synger ikke mer.

HETHE.
Ak, Hjarne!
Hvor sælsomt levende hans Billed staar
for mig idag; mon jeg har ogsaa drømt
om ham?

OSSURE.

Og, hvis han sang, saa var det næppe
saa skjælmsk og kaad en Vise som den gamle
om Dronning Syreds Bad.

(synger.)

»Dronning Syred hun lader den Badstue hede« —

HETHE.

Ti! blot det Ord »Badstue« gjør mig svimmel.

OSSURE.

Tilgiv mig! — Naadige Dronning — mens det
falder
mig ind — I skulde ikke vente med at tale
til Fridleff om den stakkels Mand — jeg mener
Saltvælteren — til det er blevet Nat,
men naar i Aften efter Nadver Kongen
som vanlig —

HETHE.

Ja, — men løb til Stranden strax
og hent ham, jeg maa tale med ham, spørge
ham ud —

OSSURE.

Men — naadige Frue — Trællene
de bade jo, de er jo — ganske nøgne.

HETHE.

Det glemte jeg. Saa gaa og mød dem halvveis
og bring ham med saa hurtig, som du kan,
hører du? gaa!

OSSURE.

Som I befaler, Dronning!
(ud.)

HETHE.

Aa, denne Angst! Men har han da forgjort mig!
Jeg gruer for ham, ynker ham og kan
paa ham kun tænke! og hvorfor mon Fridleff
kom før og spurgte saa omstændelig
mig ud om denne Træl: hvorfor han nærmed
sig til mig, og hvordan han kom, og hvad
jeg følte da? Ah — dér, dér — paa de Fliser,
dér kom han krybende saa usselig —
— Ah —! —

(gyser, staar som fortabt, stirrende ned for sig. **Ebbe** er imidlertid kommet med hele **Hirden**, der ordner sig i Hallen, fra Pillerne ud til Gaarden indtil Indgangen til Badstuen tilhøire og Indgangen til Fruerstuen tilvenstre. Ud imod Gaarden staar Lur- og Hornblæsere, Pibere, Pauke- og Trommeslagere opstillede. Ebbe vælger en halv Snes Hirdmænd ud.)

EBBE.

Stik Spæret gjennem Skjolderemmene!
Et Skjold endnu, saa, nu er Baaren god.
Er eders Horn stemt, Folk?

FØRSTE HORNBLÆSER.

De har min Tro
den gamle Klang endnu, fra da vi blæste
over Kong Frodes Lig.

ANDEN HORNBLÆSER.

To Aar forleden!
ja, det gaar hurtig nu med Kongerne
i Danmark.

TREDIE HORNBLÆSER.

Naa, Kong Hjarne gjorde os
kun ringe Møie.

FØRSTE HORNBLÆSER.

Han var heller ikke
en rigtig Konge, skal jeg sige jer.

HETHE.

(farer op, da Hjarne nævnes, og bemærker nu først Hirdmændene).

Hvad er det for et Optog? Hvorfor samler
Hirden sig her? Hvad gaar her for sig, Ebbe?

EBBE.

Det veed jeg ikke, naadige Dronning.

HETHE.

Hvad —
du veed det ei, og er dog Hirdens Høvding!
Hvem dannes der en Skjoldebaare for?
For hvem er Bannerne i Sorgeflor
indhyllet tæt, hvem skal der blæses over
som over en død Drot?

EBBE.

Jeg veed det ei,
min høie Dronning.

HETHE.

Vil du spotte mig?

EBBE.

Det er kun — nemlig — der er nu een Konge
for mange her i Danmark.

HETHE.

Hvad! een Konge
for mange! — hvem har lagt dig slige Ord
i Munden, fra dig selv har du dem ikke.

EBBE.

Det har Kong Fridleff sagt med eders høie
Tilladelse, og andet veed jeg ei.

HETHE.

Hvor er da Kongen?

EBBE.

Han er der i Badet.

HETHE.

Ah!

OSSURE

(kommer).

Naadige Frue! Skaffersken, der mødte
mig udenfor ved Ledet, sagde mig,
at han er ikke med de andre Trælle
i Vandet, han bereder Kongens Bad.

HETHE.

Ve mig! — min Drøm! jeg saae ham gaa derind,
Saltvælteren — og Fridleff fulgte ham —
et blottet Sværd han havde i sin Haand
og et ved Siden. Jeg vilde ind, men Døren
var lukket — og imellem Fyldingen
og Tærsklen fløđ det røde Blod og risled
ned over Trinnene — Ve mig, ve mig!
Nu veed jeg Alt: Saltvælteren er Hjarne!
Fridleff og Hjarne er i Badet sammen —
Blodbadet. — Jeg maa ind, maa kaste mig
imellem dem!

(rusker i Døren.)

Luk op, Fridleff, luk op!

Min Husbond — to Husbonder — Rædsel! — nei,
kun een maaske — o dobbelt, dobbelt Rædsel!
Spræng Døren! Rend den ind med Stænger,
hug den
itu med Øxer! Ebbe! hører du!

EBBE.

Dronning! det er imod Befalingen.

HETHE.

Ingen vil høre mig! saa brist, mit Hjerte!
(synker om i Ossures Arme.)

(Fridleff træder ud fra Badstuen. Han peger derind. **Ebbe**, fulgt af flere **Hirdmænd** med Skjoldebaaren, gaar derind. (Kongesørgemarschen fra første Akt) begynder med langtrukne, dybe Toner af Tyrehornene og dæmpede Hærpauker. — **Hjarne** bæres ud paa Skjolde; hans Skjæg er studset, Haaret sat tilbage med en Guldring. Over ham er en Purpurkappe bredt.)

(**Hethe** kommer til sig selv og styrter hen til Hjarne. — **Hirdmændene** bøie Knæ, saa at Hjarne ligger i Høide med Hethe, der bøier sig over ham og omfavner ham.)

(**Hjarne** kommer til sig selv og reiser sig halvt op, understøttet af **Hethe**.)

HJARNE.

Hvad sælsom Klang har vakt mig? Hvilke Toner
synge mig Liv og Død paa samme Tid
i Hjertet ind — saa klagende, saa tunge
af rædsom Pragt? De stige — svulme — hvælve
sig høit — jeg kjender denne Tone-Port,

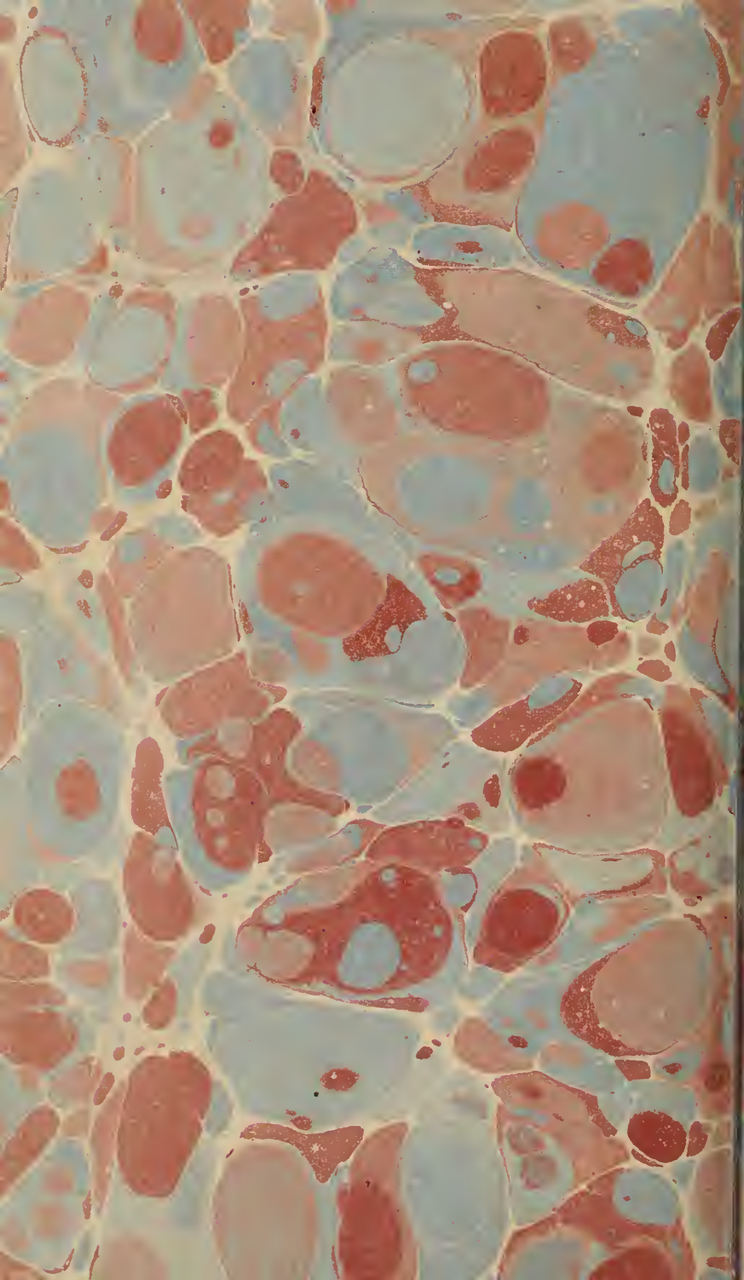
for mange Tider siden skred jeg ind
igjennem den til Kongeriget — nei!
nei! jeg vil ei for anden Gang derind!
men lukker du mig ud, hvor der er Fred,
da vær velsignet — Fred, som naar jeg drømte
en vaagen Drøm i grøn og kjølig Skygge,
hvor Kilden risled og en enlig Fugl
langt borte sang — jeg troer, det var igaar,
det Andet har jeg drømt, nu vaagner jeg.
(Musiken er blevet dæmpet, men vedvarer.)
Hvo favner mig med bløde Arme? Hethe,
min Hustru! Elskede! kys mig, men græd ei
for jeg er lykkeligere nu end før,
naar du har kysset mig og ikke grædt.
(ser sig om.)
Hvor er jeg? Ja, jeg kjender det, her stod
jeg nys som Træl — nu er jeg purpurklædt —
ja, dobbelt! Dette døde, godtkjøbs Purpur
gjør mig til Konge, til en kronet Træl
af grumme Guder; men det levende,
kostbare Purpur, som jeg føler rinde
fra mine Saar, det gjør mig fri og frels!
(strækker famlende Haanden ud mod Fridleff, som griber den.)
Tak, Fridleff! Broder! du har ramt mig godt!
Tak for en ærlig Død. —
(Han døer.)

FRIDLEFF.

Bærer hans Lig til Odins Gudehus,
der skal det bisat staa, til Hjarnes Høi

er kastet, og hans Bautastene risted',
der skal til sene danske Slægter melde,
hvor Frodes Efterfølger fandt sin Grav.

(**Hirdmændene** reise sig og bære Hjarnes Lig ud. **Fridleff** og **Hethe** følge nærmest efter Baaren, derefter flere Høvdinger, som ere komne til (blandt hvilke **Erik** og **Halfdan**) og derefter **Hirden**. Gaarden er fuld af Folk, der istemme Klageraab ved Synet af Hjarnes Lig. — Sorgemarschen udfolder hele sin Styrke og Pragt.)

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 02 05 03 009 1